9. Poṭṭhapādasuttaṃ ပေါဋ္ဌပါဒသုတ္တံ

Poṭṭhapādaparibbājakavatthu ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု
Discourse on Potthapāda, the Wandering Ascetic ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်ဝတ္ထု

406. Evaṃ me sutaṃ – ekaṃ samayaṃ bhagavā sāvatthiyaṃ viharati jetavane anāthapiṇḍikassa ārāme.
၄၀၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။
406. Thus have I heard: Once the Bhagavā was staying at the monastery of Anāthapindika in Jeta Park at Sāvatthi.
၄၀၆။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ် (သူဌေး)၏ အရံ (ဇေတဝန် ကျောင်းတော်) ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

Tena kho pana samayena poṭṭhapādo paribbājako samayappavādake tindukācīre ekasālake mallikāya ārāme paṭivasati mahatiyā paribbājakaparisāya saddhiṃ tiṃsamattehi paribbājakasatehi.
တေန ခေါ ပန သမယေန ပေါဋ္ဌပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော သမယပ္ပဝါဒကေ တိန္ဒုကာစီရေ ဧကသာလကေ မလ္လိကာယ အာရာမေ ပဋိဝသတိ မဟတိယာ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာယ သဒ္ဓိံ တိံသမတ္တေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကသတေဟိ။
At that time Potthapāda, the wandering ascetic, with a following of three thousand wandering ascetics, was dwelling at the Ekasālaka Hall, where various views were debated, in Queen Mallikā's garden bordered by Tinduka (persimmon) trees.
ထိုစဉ်အခါ၌ ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် သုံးရာမျှသော များစွာသော ပရိဗိုဇ်ပရိသတ်နှင့်အတူ တည်ပင်စည်းတန်းရှိသော 'ဧကသာလက' မည်သော အယူဟောပြောပွဲ ကျင်းပရာ မလ္လိကာ၏ အရံ၌ နေ၏။

Atha kho bhagavā pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya sāvatthiṃ piṇḍāya pāvisi.
အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။
Then the Bhagavā, having rearranged his robes and taking alms bowl and robe, set out early in the morning for Sāvatthi on his daily round for alms.
ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ (သင်္ကန်းကို) ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက်သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းအလို့ငှါ ဝင်တော်မူ၏။

407. Atha kho bhagavato etadahosi – ‘‘atippago kho tāva sāvatthiyaṃ piṇḍāya carituṃ. Yaṃnūnāhaṃ yena samayappavādako tindukācīro ekasālako mallikāya ārāmo, yena poṭṭhapādo paribbājako tenupasaṅkameyya’’nti. Atha kho bhagavā yena samayappavādako tindukācīro ekasālako mallikāya ārāmo tenupasaṅkami.

၄၀၇. အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘‘အတိပ္ပဂေါ ခေါ တာဝ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ယေန သမယပ္ပဝါဒကော တိန္ဒုကာစီရော ဧကသာလကော မလ္လိကာယ အာရာမော၊ ယေန ပေါဋ္ဌပါဒော ပရိဗ္ဗာဇကော တေနုပသင်္ကမေယျ’’န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန သမယပ္ပဝါဒကော တိန္ဒုကာစီရော ဧကသာလကော မလ္လိကာယ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိ။

407. And the Bhagavā thought: "It is too early to go round for alms in Sāvatthi. I should go to the Ekasālaka Hall, where various views are debated, in Queen Mallikā's garden bordered by Tinduka trees, and meet Potthapāda, the wandering ascetic."

Then the Bhagavā visīted the Ekasālaka Hal, where various views were debated, in Queen Mallikā's garden bordered by Tinduka trees.

၄၀၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ ''သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်ရန် စောလွန်းသေး၏၊ ငါသည် တည်ပင်စည်းတန်းရှိသော 'ဧကသာလက' မည်သော မလ္လိကာ၏ အရံ ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ရမူ ကောင်းလေစွ''ဟုအကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တည်ပင်စည်းတန်းရှိသော 'ဧကသာလက' မည်သော အယူ ဟော ပြောပွဲကျင်းပရာ မလ္လိကာ၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။

408. Tena kho pana samayena poṭṭhapādo paribbājako mahatiyā paribbājakaparisāya saddhiṃ nisinno hoti unnādiniyā uccāsaddamahāsaddāya anekavihitaṃ tiracchānakathaṃ kathentiyā. Seyyathidaṃ – rājakathaṃ corakathaṃ mahāmattakathaṃ senākathaṃ bhayakathaṃ yuddhakathaṃ annakathaṃ pānakathaṃ vatthakathaṃ sayanakathaṃ mālākathaṃ gandhakathaṃ ñātikathaṃ yānakathaṃ gāmakathaṃ nigamakathaṃ nagarakathaṃ janapadakathaṃ itthikathaṃ sūrakathaṃ visikhākathaṃ kumbhaṭṭhānakathaṃ pubbapetakathaṃ nānattakathaṃ lokakkhāyikaṃ samuddakkhāyikaṃ itibhavābhavakathaṃ iti vā.

၄၀၈. တေန ခေါ ပန သမယေန ပေါဋ္ဌပါဒော ပရိဗ္ဗာဇကော မဟတိယာ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာယ သဒ္ဓိံ နိသိန္နော ဟောတိ ဥန္နာဒိနိယာ ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒာယ အနေကဝိဟိတံ တိရစ္ဆာနကထံ ကထေန္တိယာ။ သေယျထိဒံ – ရာဇကထံ စောရကထံ မဟာမတ္တကထံ သေနာကထံ ဘယကထံ ယုဒ္ဓကထံ အန္နကထံ ပါနကထံ ဝတ္ထကထံ သယန

ကထံ မာလာကထံ ဂန္ဓကထံ ဉာတိကထံ ယာနကထံ ဂါမကထံ နိဂမကထံ နဂရကထံ ဇနပဒကထံ ဣတ္ထိကထံ သူရကထံ ဝိသိခါကထံ ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထံ ပုဗ္ဗပေတကထံ နာနတ္တကထံ လောကက္ခါယိကံ သမုဒ္ဒက္ခါယိကံ ဣတိဘဝါဘဝကထံ ဣတိ ဝါ။

408. At that time, Potthapāda;, the wandering ascetic, was seated with his followers who were talking loudly and vociferously on unprofitable subjects (not conducive to moral conduct leading to the attainment of the deva world and Nibbāna). Such kinds of talk are:

Talk about kings, thieves, ministers, armed forces, calamities, battles, food, drinks, clothing, beds, flowers, unguents, relatives, vehicles, villages, market-towns, cities, provinces, womenfolk, heroes, streets, water-fronts, the dead and the departed, trivialities, the universe, the oceans, prosperity, adversity and so on.

၄၀၈။ ထိုစဉ်အခါ၌ ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် များပြားသော ဗီလာစကားကို ပြင်းပြကျယ်လောင်သောအသံဖြင့် ပွဲတင်ထပ်မျှ ပြောဆိုနေကြသော များစွာသော ပရိဗိုဇ်ပရိသတ်နှင့်အတူ ထိုင်နေလျက် ရှိ၏။ဤဗီလာစကားတို့ကား အဘယ်နည်း -

မင်းနှင့်စပ်သောစကား ခိုးသူနှင့်စပ်သောစကား အမတ်ကြီးနှင့်စပ်သောစကား စစ်သည်နှင့် စပ်သောစကား ကြောက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား စစ်ထိုးခြင်းနှင့်စပ်သောစကား စားဖွယ်နှင့် စပ်သောစကား သောက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား အဝတ်နှင့်စပ်သောစကား အိပ်ရာနှင့် စပ်သောစကား ပန်းနှင့်စပ်သောစကား နံ့သာနှင့်စပ်သောစကား ဆွေမျိုးနှင့်စပ်သောစကား ယာဉ်နှင့်

--

စပ်သောစကား ရွာနှင့်စပ်သောစကား နိဂုံးနှင့်စပ်သောစကား မြို့နှင့်စပ်သောစကား နယ်နှင့်စပ်သောစကား မိန်းမနှင့်စပ်သောစကား ယောကျ်ားနှင့်စပ်သောစကား သူရဲကောင်းနှင့် စပ်သောစကား လမ်းနှင့်စပ်သောစကား ရေခပ်ဆိပ်နှင့်စပ်သောစကား သေလွန်သူနှင့် စပ်သောစကား အထွေထွေနှင့်စပ်သောစကား လောက (အကြောင်း) နှင့်စပ်သောစကား သမုဒ္ဒရာအကြောင်းနှင့်စပ်သောစကား ကြီးပွားခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်းနှင့်စပ်သောစကားတို့တည်း။

409. Addasā kho poṭṭhapādo paribbājako bhagavantaṃ dūratova āgacchantaṃ; disvāna sakaṃ parisaṃ saṇṭhapesi – ‘‘appasaddā bhonto hontu, mā bhonto saddamakattha. Ayaṃ samaṇo gotamo āgacchati. Appasaddakāmo kho so āyasmā appasaddassa vaṇṇavādī. Appeva nāma appasaddaṃ parisaṃ viditvā upasaṅkamitabbaṃ maññeyyā’’ti. Evaṃ vutte te paribbājakā tuṇhī ahesuṃ.

၄၀၉. အဒ္ဒသာ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ; ဒိသွာန သကံ ပရိသံ သဏ္ဌပေသိ – ‘‘အပ္ပသဒ္ဒါ ဘောန္တော ဟောန္တု၊ မာ ဘောန္တော သဒ္ဒမကတ္ထ။ အယံ သမဏော ဂေါတမော အာဂစ္ဆတိ။ အပ္ပသဒ္ဒ

ဒကာမော ခေါ သော အာယသ္မာ အပ္ပသဒ္ဒဿ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ အပ္ပေဝ နာမ အပ္ပသဒ္ဒံ ပရိသံ ဝိဒိတွာ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗံ မညေယျာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ တုဏှီ အဟေသုံ။

409. 'When Potthapāda, the wandering ascetic, caught sight of the Bhagavā approaching in the distance, he called his followers to order, saying: "Friends! Remain quiet and make no noise. Here comes Samaṇa Gotama. That venerable one appreciates silence, praising its virtues. Perhaps he may think it fit to approach us if he knows that it is a quiet assembly." When thus called to order, the ascetics kept silent.

၄၀၉။ ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် ကြွလာသော မြတ်စွာဘုရားကို အဝေးမှပင် မြင်လတ်သော် ''အသျှင်တို့ တိတ်ဆိတ်စွာ နေကြပါကုန်လော့၊ အသျှင်တို့ အသံမပြုပါကုန်လင့်၊ ဤရဟန်းဂေါတမသည် ကြွလာနေ၏၊ ထို အသျှင် (ဂေါတမ) သည် တိတ်ဆိတ်ခြင်းကို အလိုရှိ၏၊ တိတ်ဆိတ်ခြင်း၏ဂုဏ်ကို ဆိုလေ့ရှိ၏၊ ပရိသတ်အသံ တိတ်ဆိတ်နေသည်ကိုသိလျှင် ချဉ်းကပ်သင့်သည်ဟု အောက်မေ့တန်ရာ၏'' ဟူ၍ မိမိပရိသတ်ကို သေဝပ်စွာ နေရန် ပြောဆို၏၊ ဤသို့ဆိုသော် ထိုပရိဗိုဇ်တို့သည် ဆိတ်ဆိတ်နေကုန်၏။

410. Atha kho bhagavā yena poṭṭhapādo paribbājako tenupasaṅkami. Atha kho poṭṭhapādo paribbājako bhagavantaṃ etadavoca – ''etu kho, bhante, bhagavā. Svāgataṃ, bhante, bhagavato. Cirassaṃ kho, bhante, bhagavā imaṃ pariyāyamakāsi, yadidaṃ idhāgamanāya. Nisīdatu, bhante, bhagavā, idaṃ āsanaṃ paññatta''nti.

Nisīdi bhagavā paññatte āsane. Poṭṭhapādopi kho paribbājako aññataraṃ nīcaṃ āsanaṃ gahetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho poṭṭhapādaṃ paribbājakaṃ bhagavā etadavoca – ''kāya nuttha [kāya nottha (syā. ka.)], poṭṭhapāda, etarahi kathāya sannisinnā, kā ca pana vo antarākathā vippakatā''ti?

၄၁၀. အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန ပေါဋ္ဌပါဒော ပရိဗ္ဗာဇကော တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဧတု ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ။ သွာဂတံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော။ စိရဿံ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ဣမံ ပရိယာယမကာသိ၊ ယဒိဒံ ဣဓာဂမနာယ။ နိသီဒတု၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ အာသနံ ပညတ္တ''န္တိ။

နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ ပေါဋ္ဌပါဒောပိ ခေါ ပရိဗ္ဗာဇကော အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''ကာယ နုတ္ထ [ကာယ နောတ္ထ (သျာ. က.)]၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ၊ ကာ စ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ''တိ?

410. Then the Bhagavā approached Potthapāda, the wandering ascetic, who addressed him thus:

"Be pleased to come, Venerable Sir! Venerable Sir, your coming is good. You have taken quite a long time to visit us here. Here is a seat duly prepared. Venerable Sir, please take the seat."

And the Bhagavā took the prepared seat while Potthapāda, the wandering ascetic, took a low seat at a suitable place. The Bhagavā said to him:

"Potthapāda! What was the subject of your discussion as you were seated together here? What was the nature of the talk that has been interrupted?"

၄၁၀။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်ထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။ ''မြတ်စွာဘုရား ကြွလာတော်မူပါ အသျှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ကြွလာခြင်းသည် ကောင်းသော ကြွလာခြင်းဖြစ်ပါသည် အသျှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအရပ်သို့ ကြွလာတော်မူရန် အလှည့်ကို ကြာမြင့်မှ ပေးတော်မူဘိ၏ အသျှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုင်တော်မူပါ၊ ဤနေရာကိုပြင်ထားပါသည် အသျှင်ဘုရား''ဟု လျှောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပြင်ထားသော နေရာ၌ ထိုင်တော်မူ၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည်လည်း နိမ့်သောထိုင်စရာ တစ်ခုကို ယူ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ် အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

''ပေါဋ္ဌပါဒ ယခုအခါ အဘယ်စကားဖြင့် စုဝေးနေထိုင်ကုန်သနည်း၊ သင်တို့၏ မပြီးသေးသော အကြားစကား သည်ကား အဘယ်နည်း''ဟု မိန့်တော်မူ၏။

Abhisaññānirodhakathā အဘိသညာနိရောဓကထာ
Cessation of Saññā သညာ၏ ချုပ်ခြင်းကို ပြဆိုရာ

411. Evaṃ vutte poṭṭhapādo paribbājako bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘tiṭṭhatesā, bhante, kathā, yāya mayaṃ etarahi kathāya sannisinnā. Nesā, bhante, kathā bhagavato dullabhā bhavissati pacchāpi savanāya. Purimāni, bhante, divasāni purimatarāni, nānātitthiyānaṃ samaṇabrāhmaṇānaṃ kotūhalasālāya sannisinnānaṃ sannipatitānaṃ abhisaññānirodhe kathā udapādi – ‘kathaṃ nu kho, bho, abhisaññānirodho hotī’ti? Tatrekacce evamāhaṃsu – ‘ahetū appaccayā purisassa saññā uppajjantipi nirujjhantipi. Yasmiṃ samaye uppajjanti, saññī tasmiṃ samaye hoti. Yasmiṃ samaye nirujjhanti, asaññī tasmiṃ samaye hotī’ti. Ittheke abhisaññānirodhaṃ paññapenti.

‘‘Tamañño evamāha – ‘na kho pana metaṃ [na kho nāmetaṃ (sī. pī.)], bho, evaṃ bhavissati. Saññā hi, bho, purisassa attā. Sā ca kho upetipi apetipi. Yasmiṃ samaye upeti, saññī tasmiṃ samaye hoti. Yasmiṃ samaye apeti, asaññī tasmiṃ samaye hotī’ti. Ittheke abhisaññānirodhaṃ paññapenti.

‘‘Tamañño evamāha – ‘na kho pana metaṃ, bho, evaṃ bhavissati. Santi hi, bho, samaṇabrāhmaṇā mahiddhikā mahānubhāvā. Te imassa purisassa saññaṃ upakaḍḍhantipi apakaḍḍhantipi. Yasmiṃ samaye upakaḍḍhanti, saññī tasmiṃ samaye hoti. Yasmiṃ samaye apakaḍḍhanti, asaññī tasmiṃ samaye hotī’ti. Ittheke abhisaññānirodhaṃ paññapenti.

‘‘Tamañño evamāha – ‘na kho pana metaṃ, bho, evaṃ bhavissati. Santi hi, bho, devatā mahiddhikā mahānubhāvā. Tā imassa purisassa saññaṃ upakaḍḍhantipi apakaḍḍhantipi. Yasmiṃ samaye upakaḍḍhanti, saññī tasmiṃ samaye hoti. Yasmiṃ samaye apakaḍḍhanti, asaññī tasmiṃ samaye hotī’ti. Ittheke abhisaññānirodhaṃ paññapenti.

‘‘Tassa mayhaṃ, bhante, bhagavantaṃyeva ārabbha sati udapādi – ‘aho nūna bhagavā, aho nūna sugato, yo imesaṃ dhammānaṃ sukusalo’ti. Bhagavā, bhante, kusalo, bhagavā pakataññū abhisaññānirodhassa. Kathaṃ nu kho, bhante, abhisaññānirodho hotī’’ti?
၄၁၁. ဧဝံ ဝုတ္တေ ပေါဋ္ဌပါဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘တိဋ္ဌတေသာ၊ ဘန္တေ၊ ကထာ၊ ယာယ မယံ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ။ နေသာ၊ ဘန္တေ၊ ကထာ ဘဂဝတော ဒုလ္လဘာ ဘဝိဿတိ ပစ္ဆာပိ သဝနာယ။ ပုရိမာနိ၊ ဘန္တေ၊ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ၊ နာနာတိတ္ထိယာနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ကောတူဟလသာလာယ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အဘိသညာနိရောဓေ ကထာ ဥဒပါဒိ – ‘ကထံ နု ခေါ၊ ဘော၊ အဘိသညာနိရောဓော ဟောတီ’တိ? တတြေကစ္စေ ဧဝမာဟံသု – ‘အဟေတူ အပ္ပစ္စယာ ပုရိသဿ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိပိ နိရုဇ္ဈန္တိပိ။ ယသ္မိံ သမယေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ သညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ယသ္မိံ သမယေ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ အသညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ အဘိသညာနိရောဓံ ပညပေန္တိ။

‘‘တမညော ဧဝမာဟ – ‘န ခေါ ပန မေတံ [န ခေါ နာမေတံ (သီ. ပီ.)]၊ ဘော၊ ဧဝံ ဘဝိဿတိ။ သညာ ဟိ၊ ဘော၊ ပုရိသဿ အတ္တာ။ သာ စ ခေါ ဥပေတိပိ အပေတိပိ။ ယသ္မိံ သမယေ ဥပေတိ၊ သညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ယသ္မိံ သမယေ အပေတိ၊ အသညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ အဘိသညာနိရောဓံ ပညပေန္တိ။

‘‘တမညော ဧဝမာဟ – ‘န ခေါ ပန မေတံ၊ ဘော၊ ဧဝံ ဘဝိဿတိ။ သန္တိ ဟိ၊ ဘော၊ သမဏဗြာဟ္မဏာ မဟိဒ္ဓိကာ မဟာနုဘာဝါ။ တေ ဣမဿ ပုရိသဿ သညံ ဥပကဍ္ဎန္တိပိ အပကဍ္ဎန္တိပိ။ ယသ္မိံ သမယေ ဥပကဍ္ဎန္တိ၊ သညီ တသ္မိံ

သမယေ ဟောတိ။ ယသ္မိံ သမယေ အပကဍ္ဎန္တိ၊ အသညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ အဘိသညာနိရောဓံ ပညပေန္တိ။

‘‘တမညော ဧဝမာဟ – ‘န ခေါ ပန မေတံ၊ ဘော၊ ဧဝံ ဘဝိဿတိ။ သန္တိ ဟိ၊ ဘော၊ ဒေဝတာ မဟိဒ္ဓိကာ မဟာနုဘာဝါ။ တာ ဣမဿ ပုရိသဿ သညံ ဥပကဍ္ဎန္တိပိ အပကဍ္ဎန္တိပိ။ ယသ္မိံ သမယေ ဥပကဍ္ဎန္တိ၊ သညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ယသ္မိံ သမယေ အပကဍ္ဎန္တိ၊ အသညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ အဘိသညာနိရောဓံ ပညပေန္တိ။

‘‘တဿ မယှံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝန္တံယေဝ အာရဗ္ဘ သတိ ဥဒပါဒိ – ‘အဟော နူန ဘဂဝါ၊ အဟော နူန သုဂတော၊ ယော ဣမေသံ ဓမ္မာနံ သုကုသလော’တိ။ ဘဂဝါ၊ ဘန္တေ၊ ကုသလော၊ ဘဂဝါ ပကတညူ အဘိသညာနိရောဓဿ။ ကထံ နု ခေါ၊ ဘန္တေ၊ အဘိသညာနိရောဓော ဟောတီ’’တိ?

411. When the Bhagavā had thus spoken, Potḷhapada the wandering ascetic, addressed him thus:

"Venerable Sir! Let us put aside what we have been discussing in our assembly. Venerable Sir, it will not be difficult for the Bhagavā to hear about it afterwards. But, Venerable Sir, on many a previous day, when samaṇas and brāhmanas holding diverse views assembled here in this Hall, eager to listen to fresh views, the talk arose on the subject of cessation of saññā, and it was asked, "How is the cessation of saññā brought about?'

"Some of them said:

'Forms of saññā arise in a being without reason, without cause, just as they cease without reason, without cause. When forms ot saññā arise, there is saññā and when they cease, there is no saññā.

Thus did they explain the cessation of saññā. To him, another said:

It will not be as you say, friend. Saññā is the atta of a being. That saññā goes into and leaves a being. When it goes into a being, there is saññā. When it leaves a being, there is no saññā.”

Thus did they explain the cessation of saññā.” To him, still another said:

It will not be as you say, friend. There are samaṇas and brāhmaṇnas who possess psychic potency and power and who can implant saññā in that being or draw it out. When implanted, there is saññā; and when drawn out, there is no saññā.

Thus did they explain the cessation ot saññā.” To him, still another said:

'Friend! It will not be as you say. There are mighty and powerful devas who can implant saññā n that being or draw it out. When implanted, there is saññā and when drawn out, there is no saññā.

Thus did they explain the cessation of saññā.”

"When, Venerable Sir, I heard such words, my mind turned towards the Bhagavā himself, and I thought: Would that the Bhagavā were here! Would that the Sugata! were here! He is highly accomplished in such dhammas. Venerable Sir, the Bhagavā is well-versed in the subject ot the cessation ol saññā. The Bhagavā knows the nature of the cessatiton of saññā. Venerable Sir, how does the cessation of saññā happen?"'

၄၁၁။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

''အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ အကျွန်ုပ်တို့ စုဝေးနေထိုင်လျက် ပြောဆိုနေကြသော စကားကို ထားပါဦး၊ အသျှင်ဘုရား ဤစကားသည် မြတ်စွာဘုရားအား နောင်အခါ၌လည်း ကြားနာရန် ခဲယဉ်းမည် မဟုတ်ပါ၊ အသျှင်ဘုရား ယခင့်ယခင်နေ့တို့၌ စကား အသစ်အဆန်း ထောက်လှမ်း နာကြားရာဇရပ်၌ အထူးထူးသော အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့ စုဝေးနေထိုင်ကြရာတွင် 'အချင်းတို့ ိ သညာ၏ချုပ်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း'ဟု သညာချုပ်ခြင်းနှင့် စပ်သော စကားသည် ဖြစ်ပေါ်ပါ၏။

ထိုသူတို့တွင် အချို့သူတို့သည် ဤသို့ ဆိုပါကုန်၏ -

'အကြောင်း အထောက်အပံ့ မရှိကုန်ဘဲ သတ္တဝါ၏ သညာတို့သည် ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ ချုပ်လည်းချုပ်ကုန်၏၊ အကြင်အခါ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ သညာရှိ၏၊ အကြင် အခါ ချုပ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ သညာမရှိ'ဟု ဆိုပါကုန်၏။

ဤအခြင်းအရာဖြင့် အချို့သူတို့သည် သညာချုပ်ခြင်းကို ပြပါကုန်၏။

ထိုသူ့ကို အခြားသူက ဤသို့ ဆိုပါ၏ -

'ဤ (သညာချုပ်ခြင်း) သည် ဤသို့ ဖြစ်မည် မဟုတ်ပါ၊ အချင်း သညာသည် သတ္တဝါ၏ အတ္တတည်း၊ ထို (သညာ) သည် ကပ်လည်း ကပ်၏၊ ခွါလည်း ခွါ၏၊ အကြင်အခါ ကပ်၏၊ ထိုအခါ သညာ ရှိ၏၊ အကြင်အခါ ခွါ၏၊ ထိုအခါ သညာမရှိ'ဟု ဆိုပါ၏။

ဤအခြင်းအရာဖြင့် အချို့သူတို့သည် သညာချုပ်ခြင်းကို ပြပါကုန်၏။

ထိုသူ့ကို အခြားသူက ဤသို့ ဆိုပြန်ပါ၏ -

'ဤ (သညာချုပ်ခြင်း) သည် ဤသို့ ဖြစ်မည် မဟုတ်ပါ၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဤသတ္တဝါ၏ သညာကို ငင်၍လည်း သွင်းကုန်၏၊ ငင်၍လည်း ထုတ်ကုန်၏၊ အကြင်အခါ ငင်၍ သွင်းကုန်၏၊ ထိုအခါ သညာရှိ၏၊ အကြင်အခါ ငင်၍ ထုတ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ သညာမရှိ'ဟု ဆိုပြန်ပါ၏။

ဤအခြင်းအရာဖြင့် အချို့သူတို့သည် သညာချုပ်ခြင်းကို ပြပါကုန်၏။

ထိုသူ့ကို အခြားသူက ဤသို့ ဆိုပြန်ပါ၏ -

'အချင်း ဤ (သညာ ချုပ်ခြင်း) သည် ဤသို့ ဖြစ်မည် မဟုတ်ပါ၊ အချင်း တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီး ကုန်သော နတ် တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုနတ်တို့သည် ဤသတ္တဝါ၏ သညာကို ငင်၍လည်း သွင်း ကုန်၏၊ ငင်၍လည်းထုတ်ကုန်၏၊ အကြင်အခါ ငင်၍ သွင်းကုန်၏၊ ထိုအခါ သညာရှိ၏၊ အကြင် အခါ ငင်၍ ထုတ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ သညာမရှိ'ဟု ဆို ပြန်ပါ၏။

ဤအခြင်းအရာဖြင့် အချို့သူတို့သည် သညာချုပ်ခြင်းကို ပြပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထို (စကားတို့ကို ကြားရသော) အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားကိုသာ အာရုံပြု၍ 'သြော်ဘုန်းတော် ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားရှိပါမူ ကောင်းလေစွ၊ သြော် ကောင်းသောစကားကို

--
ဆိုတတ်သောမြတ်စွာဘုရားရှိပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ယင်း (မြတ်စွာဘုရား) သည် ဤတရားတို့၌ ကောင်းစွာ ကျွမ်းကျင်တော်မူပါပေ၏'ဟု အောက်မေ့တမ်းတခြင်း ဖြစ်ခဲ့ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် သညာ ချုပ်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူပါ၏၊ သဘောကို သိတော်မူပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား သညာချုပ်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ ဖြစ်ပါသနည်း''ဟု လျှောက်၏။

Sahetukasaññuppādanirodhakathā သဟေတုကသညုပ္ပါဒနိရောဓကထာ
Existence of Cause in the Arising and Cessation of Saññā အကြောင်းရှိ၍ သညာဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကို ပြ ဆိုရာ

412. ‘‘Tatra , poṭṭhapāda, ye te samaṇabrāhmaṇā evamāhaṃsu – ‘ahetū appaccayā purisassa saññā uppajjantipi nirujjhantipī’ti, āditova tesaṃ aparaddhaṃ. Taṃ kissa hetu? Sahetū hi, poṭṭhapāda, sappaccayā purisassa saññā uppajjantipi nirujjhantipi. Sikkhā ekā saññā uppajjati, sikkhā ekā saññā nirujjhati’’.

၄၁၂. ‘‘တတြ ၊ ပောဋ္ဌပါဒ၊ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – ‘အဟေတူ အပ္ပစ္စယာ ပုရိသဿ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိပိ နိရုဇ္ဈန္တိပီ’တိ၊ အာဒိတောဝ တေသံ အပရဒ္ဓံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သဟေတူ ဟိ၊ ပောဋ္ဌပါဒ၊ သပ္ပစ္စယာ ပုရိသဿ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိပိ နိရုဇ္ဈန္တိပိ။ သိက္ခါ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သိက္ခါ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ’’။

412. Potthapāda, among those, there are samaṇas and brāhmaṇas who maintain: Forms of saññā in a being arise and cease without reason, without cause.

Their assertion is wrong from the very beginning for, Potthapāda, it is through reason and cause that forms ot saññā in a being arise and cease. A certain form of saññā arises through practice and a certain form of saññā ceases through practice.

၄၁၂။ ပောဋ္ဌပါဒ ထိုသူတို့တွင် အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ''အကြောင်း အထောက်အပံ့ မရှိကုန်ဘဲ သတ္တဝါ၏ သညာတို့သည် ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ ချုပ်လည်း ချုပ်ကုန်၏''ဟု ဆိုကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ (စကားသည်) အစကပင် ချွတ်ယွင်းလျက် ရှိ၏၊ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် -

ပောဋ္ဌပါဒ အကြောင်း အထောက်အပံ့ ရှိကုန်၍သာလျှင် သတ္တဝါ၏ သညာတို့သည် ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ချုပ်လည်း ချုပ်ကုန်၏၊ အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏၊ အချို့သညာသည်အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏။

413. ‘‘Kā ca sikkhā’’ti? Bhagavā avoca – ‘‘idha, poṭṭhapāda, tathāgato loke uppajjati arahaṃ, sammāsambuddho…pe… (yathā 190-212 anucchedesu, evaṃ vitthāretabbaṃ). Evaṃ kho, poṭṭhapāda, bhikkhu sīlasampanno hoti…pe… tassime pañcanīvaraṇe pahīne attani samanupassato pāmojjaṃ jāyati, pamuditassa pīti jāyati, pītimanassa kāyo passambhati, passaddhakāyo sukhaṃ vedeti, sukhino cittaṃ samādhiyati. So vivicceva kāmehi, vivicca akusalehi dhammehi, savitakkaṃ savicāraṃ vivekajaṃ pītisukhaṃ paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tassa yā purimā kāmasaññā, sā nirujjhati. Vivekajapītisukhasukhumasaccasaññā tasmiṃ samaye hoti, vivekajapītisukhasukhuma-saccasaññīyeva tasmiṃ samaye hoti. Evampi sikkhā ekā saññā uppajjati, sikkhā ekā saññā nirujjhati. Ayaṃ sikkhā’’ti bhagavā avoca.

‘‘Puna caparaṃ, poṭṭhapāda, bhikkhu vitakkavicārānaṃ vūpasamā ajjhattaṃ sampasādanaṃ cetaso ekodibhāvaṃ avitakkaṃ avicāraṃ samādhijaṃ pītisukhaṃ dutiyaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tassa yā purimā vivekajapītisukhasukhumasaccasaññā, sā nirujjhati. Samādhijapītisukhasukhumasaccasaññā tasmiṃ samaye hoti , samādhijapītisukhasukhumasaccasaññīyeva tasmiṃ samaye hoti. Evampi sikkhā ekā saññā uppajjati, sikkhā ekā saññā nirujjhati. Ayampi sikkhā’’ti bhagavā avoca.

‘‘Puna caparaṃ, poṭṭhapāda, bhikkhu pītiyā ca virāgā upekkhako ca viharati sato ca sampajāno, sukhañca kāyena paṭisaṃvedeti, yaṃ taṃ ariyā ācikkhanti – ‘‘upekkhako satimā sukhavihārī’’ti, tatiyaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tassa yā purimā samādhijapītisukhasukhumasaccasaññā, sā nirujjhati. Upekkhāsukhasukhumasaccasaññā tasmiṃ samaye hoti, upekkhāsukhasukhumasaccasaññīyeva tasmiṃ samaye hoti. Evampi sikkhā ekā saññā uppajjati, sikkhā ekā saññā nirujjhati. Ayampi sikkhā’’ti bhagavā avoca.

‘‘Puna caparaṃ, poṭṭhapāda, bhikkhu sukhassa ca pahānā dukkhassa ca pahānā pubbeva somanassadomanassānaṃ atthaṅgamā adukkhamasukhaṃ upekkhāsatipārisuddhiṃ catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tassa yā purimā upekkhāsukhasukhumasaccasaññā, sā nirujjhati. Adukkhamasukhasukhumasaccasaññā tasmiṃ samaye hoti, adukkhamasukhasukhumasaccasaññīyeva tasmiṃ samaye hoti. Evampi sikkhā ekā saññā uppajjati, sikkhā ekā saññā nirujjhati. Ayampi sikkhā’’ti bhagavā avoca.

‘‘Puna caparaṃ, poṭṭhapāda, bhikkhu sabbaso rūpasaññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṅgamā nānattasaññānaṃ amanasikārā ‘ananto ākāso’ti ākāsānañcāyatanaṃ upasampajja viharati. Tassa yā purimā rūpasaññā [purimasaññā (ka.)], sā nirujjhati. Ākāsānañcāyatanasukhumasaccasaññā tasmiṃ samaye hoti, ākāsānañcāyatanasukhumasaccasaññīyeva tasmiṃ samaye hoti. Evampi sikkhā ekā saññā uppajjati, sikkhā ekā saññā nirujjhati. Ayampi sikkhā’’ti bhagavā avoca.

‘‘Puna caparaṃ, poṭṭhapāda, bhikkhu sabbaso ākāsānañcāyatanaṃ samatikkamma ‘anantaṃ viññāṇa’nti viññāṇañcāyatanaṃ upasampajja viharati. Tassa yā purimā ākāsānañcāyatanasukhumasaccasaññā, sā nirujjhati. Viññāṇañcāyatanasukhumasaccasaññā

tasmiṃ samaye hoti, viññāṇañcāyatanasukhumasaccasaññīyeva tasmiṃ samaye hoti. Evampi sikkhā ekā saññā uppajjati, sikkhā ekā saññā nirujjhati. Ayampi sikkhā''ti bhagavā avoca.

''Puna caparaṃ, poṭṭhapāda, bhikkhu sabbaso viññāṇañcāyatanaṃ samatikkamma 'natthi kiñcī'ti ākiñcaññāyatanaṃ upasampajja viharati. Tassa yā purimā viññāṇañcāyatanasukhumasaccasaññā, sā nirujjhati. Ākiñcaññāyatanasukhumasaccasaññā tasmiṃ samaye hoti, ākiñcaññāyatanasukhumasaccasaññīyeva tasmiṃ samaye hoti. Evampi sikkhā ekā saññā uppajjati, sikkhā ekā saññā nirujjhati. Ayampi sikkhā''ti bhagavā avoca.

၄၁၃. ''ကာ စ သိက္ခါ''တိ? ဘဂဝါ အဝေါစ – ''ဣဓ, ပေါဋ္ဌပါဒ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပေ.။ (ယထာ ၁၉၀-၂၁၂ အနုစ္ဆေဒေသု, ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ဧဝံ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ပေ.။ တဿိမေ ပဉ္စနီဝရဏေ ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ, ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ, သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ ကာမသညာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ။ ဝိဝေကဇပီတိသုခသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ, ဝိဝေကဇပီတိသုခသုခုမ-သစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခါ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သိက္ခါ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယံ သိက္ခါ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

''ပုန စပရံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ ဝိဝေကဇပီတိသုခသုခုမသစ္စသညာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ။ သမာဓိဇပီတိသုခသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ , သမာဓိဇပီတိသုခသုခုမသစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခါ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သိက္ခါ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယမ္ပိ သိက္ခါ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

''ပုန စပရံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ''ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ''တိ, တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ သမာဓိဇပီတိသုခသုခုမသစ္စသညာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ။ ဥပေက္ခါသုခသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ, ဥပေက္ခါသုခသုခုမသစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခါ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သိက္ခါ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယမ္ပိ သိက္ခါ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

''ပုန စပရံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခါသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ ဥပေက္ခါသုခသုခုမသစ္စသညာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ။ အဒုက္ခမသုခသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ, အဒုက္ခမသုခသုခုမသစ္စ

သညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခါ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သိက္ခါ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယမ္ပိ သိက္ခါ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

''ပုန စပရံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ 'အနန္တော အာကာသော'တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ ရူပသညာ [ပုရိမသညာ (က.)]၊ သာ နိရုဇ္ဈတိ။ အာကာသာနဉ္စာယတနသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသုခုမသစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခါ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သိက္ခါ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယမ္ပိ သိက္ခါ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

''ပုန စပရံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'အနန္တံ ဝိညာဏ'န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ အာကာသာနဉ္စာယတနသုခုမသစ္စသညာ၊ သာ နိရုဇ္ဈတိ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသုခုမသစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခါ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သိက္ခါ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယမ္ပိ သိက္ခါ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

''ပုန စပရံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'နတ္ထိ ကိဉ္စီ'တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ ဝိညာဏဉ္စာယတနသုခုမသစ္စသညာ၊ သာ နိရုဇ္ဈတိ။ အာကိဉ္စညာယတနသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ၊ အာကိဉ္စညာယတနသုခုမသစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခါ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သိက္ခါ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယမ္ပိ သိက္ခါ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

413. And what is that practice?' asked the Bhagavā (of himself).

Herein, Potthapāda, there arises in this world the Tathāgata who is worthy of special Veneration, who truly comprehends all dhammas by his own intellect and insight.

(Repeat as in paras 190 to 212, Sāmaūnaphala Sutta)

Potthapāda! Thus is the bhikkhu endowed with morality.

(Repeat as in paras 213 to 224)

That bhikkhu who clearly sees that the five hindrances have been got rid of becomes gladdened. This gladness gives rise to piti (delightful satisfaction) and the delighted mind of the bhikkhu generates calm. The bhikkhu who enjoys calmness experiences sukha (bliss). Being blissful, his mind gains concentration.

Being detached from pleasures of the senses and demeritorious factors, that bhikkhu achieves and remains in the first jhāna which has vitakka (initial application of the mind), vicāra (sustained applicātion of the mind), piti (delightful satisfaction) and sukha (bliss), born ot

detachment from the hindrances (niīvarana). His saññā of the pleasures of the senses that used to arise in him (before attainment of jhāna) ceases". At that time there arises a delicate and really-existing saññā of piti (delighttul satistaction) and sukha (bliss), born of detachment from the hindrances. At that time the bhikkhu becomes one who is endowed with the delicate and really-existing saññā of piti and sukha, born of detachment from the hindrances. In this way, a certain form of saññā arises through practice, and a certain form of saññā ceases through practice. This is the practice, said the Bhagavā.

And again, Potthapāda, having got rid of vitakka and vicāra, that bhikkhu achieves and remains in the second jhāna with internal tranquillity, with enhancement of one-pointedness of Concentration, devoid of vitakka and vicāra but with piti and sukha born of Concentration. His delicate and really-existing saññā of piti and sukha, born of detachment from the hindrances, that used to arise in him (before the attainment of the second jhāna), ceases. At that time there arises a delicate and really-existing saññā of piti and sukha, born of Concentration. At that time the bhikkhu becomes one who is endowed with the delicate and really-existing saññā of piti and sukha, born of Concentration. In this way, a certain from of saññā arises through practice, and a certain form of saññā ceases through practice. This also is the practice, said the Bhagavā.

And again, Potthapāda, having been detached from pilti, that bhikkhu dwells in upekkhā (equanimity) with mindfulness and clear comprehension, and experiences sukha in mind and body. He achieves and remains in the third jhāna that which causes a person who attains it to be praised by the Ariyas as one who has upekkhā (equanimity) and mindfulness, one who abides in sukha. His delicate and really-existing saññā of piti and sukha, born of Concentration, that used to arise in him (before the attainment of the third jhāna), ceases. At that time there arises a delicate and really-existing saññā of upekkhā and sukha. At that time the bhikkhu becomes one who is endowed with the delicate and really-existing saññā of upekkhā and sukha. In this way, a certain form ot saññā arises through: practice, and a certain form of saññā ceases through practice. This also is the practice, said the Bhagavā.

And again, Potthapāda, by dispelling both pleasure and pain, and by the previous disapperance of gladness and sadness, that bhikkhu achieves and remains in the fourth jhāna, without pain and pleasure, a state of eguanimity and absolute purity of mindfulness. His delicate and really-existing saññā of upekkhā and sukha, that used to arise in him (before the attaimment of the fourth jhāna), ceases. At that time there arises a delicate and really-existing saññā without pain and pleasure. At that time the bhikkhu becomes one who is endowed with the delicate and really-existing saññā arises through practice, and a certain form of saññā ceases through practice. This also is the practice, said the Bhagavā.

And again, Potthapāda, that bhikkhu concentrates on the concept 'Space is Infinite' and achieves and remains in the ākāsānaācāyatana jhāna, where all forms of rūpasaññā have been completely transcened, all forms of patighasaññā have vanished and all forms of nānattasaññā are not paid attention to. His saññā of corporeality that used to arise in him (before the attainment of ākāsānaūcāvyatana jhāna) ceases. At that time there arises the delicate and really-existing ākāsānatcāyatana jhāna saññā. At that time the bhikkhu becomes one who is endowed with the delicate and really-existing ākāsānaūcāyatana jhāna saññā. In this way, a certain form oft saññā arises through practice, and a certain form of saññā ceases through practice. This also is the practice, said the Bhagavā.

And again, Potthapāda, completely passing beyond the ākāsānafcāyatana jhāna, that bhikkhu concentrates on the concept "Consciousness is Intfinite and achieves and remains in the vififiānafcāyatana jhāna. His delicate and really-existing ākāsānaīcāvyatana jhāna saññā that used to arise in him (before the attainment oot viifānaācāyatana jhāna) ceases. At that time there arises the delicate and really-existing vinūānaicāyatana jhāna saññā. At that time the bhikkhu becomes one who is endowed with thc delicate and really-existing viiūānaācāyatana jhāna saññā. In this way, a certain form of saññā ceases through practice. This also is the practice, said the Bhagavā.

And again, Potthapāda, completely passing beyond the vififiānafcāyatana jhāna, that bhikkhu concentrates on the Concept of Nothingness and achieves and remains in the ākiūācaāfāvyatana jhāna. His delicate and really-existing viffānaficāyatana jhāna saññā that used to arise in him (before the attainment of the āklīcafūāyatana jhāna) ceases. At that time there arises the

delicate and really-existing ākiūcafūāyatana jhāna saññā. At that time the bhikkhu becomes one who is endowed with the
delicate and really-existing ākiūcaāfāyatana jhāna saññā. In this way, a certain form of saññā ceases through practice. This also is the practice, said the Bhagavā.
၄၁၃။ အကျင့် 'သိက္ခာ' သည် အဘယ်နည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် (ကိုယ်တိုင်ပင်) မေးတော်မူ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ပုဗ္ဗေဇာ်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။ [သာမညဖလသုတ်၌ကဲ့သို့ နည်းတူ ချဲ့အပ်၏။]

ပေါဋ္ဌပါဒ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလနှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

။ပ။ မိမိ၌ ဤအပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါး ပယ်ပြီးဖြစ်သည်ကို ကောင်းစွာ မြင်သော ထိုရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ဝမ်းမြောက်သော ရဟန်းအား နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည် ဖြစ်၏၊ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏၊ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ရဟန်းသည်ချမ်းသာကို ခံစား၏၊ ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။

ထို (ရဟန်း) သည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင်ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' နှင့် တကွဖြစ်သော 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ပဌမစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) အား (စျာန်မရမီ) ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော ကာမသညာသည် ချုပ်၏၊ ထိုအခါ 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သောစင်စစ်ရှိသော သညာသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ နီဝရဏကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ'့ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤသို့လည်း အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏၊ အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏၊ ဤသည်ကား အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

--
ပေါဋ္ဌပါဒ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ထိုရဟန်းသည် ဝိတက်ဝိစာရငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကိုကြည်လင်စေတတ်သော၊ စိတ်တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော၊ ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' မရှိသော၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' မရှိသော၊ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယစျာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) အား (ဒုတိယစျာန်မရမီ) ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့

သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ချုပ်၏၊ ထိုအခါ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသောသညာသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့ သော စင်စစ်ရှိသော သညာ ရှိသည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤသို့လည်းအချို့ သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏၊ အချို့ သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏၊ ဤသည်လည်း အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့်အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္ပဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှုလျက် နေ၏၊ ချမ်းသာ 'သုခ' ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏၊ အကြင် တတိယစျာန်ကြောင့် ထိုသူ့ကို 'လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ'ဟု အရိယာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့သည် ပြောကြားကုန်၏၊ (ရဟန်းသည်) ထိုတတိယစျာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) အား (တတိယစျာန်မရမီ) ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသောသညာသည် ချုပ်၏၊ ထိုအခါ လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သောစင်စစ်ရှိသော သညာသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသောသိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤသို့လည်း အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏၊ အချို့ သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏၊ ဤသည်လည်း အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ရှေးဦးကပင် လျှင် ဝမ်းမြောက်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်သည့်သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထစျာန်သို့ရောက်၍ နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) အား (စတုတ္ထစျာန်မရမီ) ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ချုပ်၏၊ ထိုအခါ ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိသော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိသော သိမ်မွေ့သောစင်စစ် ရှိသော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤသို့လည်း အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့်ဖြစ်၏၊ အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏၊ ဤသည်လည်း အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ရူပသညာ၁တို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ ပဋိဃသညာ၂ တို့လုံးဝ ချုပ်သည့်အပြင် နာနတ္တသညာ၃တို့ကို လုံးဝနှလုံးမသွင်းမူ၍ ''ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ''ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကာသာနဉ္စာယတန (စျာန်) သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) အား (အာကာသာနဉ္စာ ယတနစျာန်မရမီ) ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော သညာသည် ချုပ်၏၊ ထိုအခါ့အာကာသာနဉ္စာယတန (စျာန်) နှင့် ယှဉ်သော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါအာကာသာနဉ္စာယတန (စျာန်) နှင့်ယှဉ်သော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိ သော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤသို့လည်း အချို့ သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏၊ အချို့ သညာ

သည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏၊ ဤသည်လည်း အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

--

ပေါဋ္ဌပါဒ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အာ ကာ သာ န ဉ္စာ ယ တ န (စျာန်) ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ ''ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ''ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) အား (ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်မရမီ) ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော အာကာသာနဉ္စာယတန (စျာန်) နှင့် ယှဉ်သော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ချုပ်၏၊ ထိုအခါ ဝိညာဏဉ္စာယတန (စျာန်) နှင့် ယှဉ်သော သိမ်မွေ့သော စင်စစ် ရှိသော သညာသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ဝိညာဏဉ္စာယတန (စျာန်) နှင့် ယှဉ်သောသိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤသို့လည်း အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏၊ အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏၊ ဤသည်လည်း အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ဝိညာဏဉ္စာယတန (စျာန်) ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ ''တစ်စုံ တစ်ခု မျှမရှိ''ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကိဉ္စညာယတန (စျာန်) သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) အား (အာကိဉ္စညာယတနစျာန်မရမီ) ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော ဝိညာဏဉ္စာယတန (စျာန်) နှင့်ယှဉ်သောသိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ချုပ်၏၊ ထိုအခါ အာကိဉ္စညာယတန (စျာန်) နှင့်ယှဉ်သောသိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ အာကိဉ္စညာယတန (စျာန်) နှင့်ယှဉ်သော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤသို့လည်း အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏၊ အချို့ သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏၊ ဤသည်လည်း အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏ -

414. ‘‘Yato kho, poṭṭhapāda, bhikkhu idha sakasaññī hoti, so tato amutra tato amutra anupubbena saññaggaṃ phusati. Tassa saññagge ṭhitassa evaṃ hoti – ‘cetayamānassa me pāpiyo, acetayamānassa me seyyo. Ahañceva kho pana ceteyyaṃ, abhisaṅkhareyyaṃ, imā ca me saññā nirujjheyyuṃ, aññā ca oḷārikā saññā uppajjeyyuṃ; yaṃnūnāhaṃ na ceva ceteyyaṃ na ca abhisaṅkhareyya’nti. So na ceva ceteti, na ca abhisaṅkharoti. Tassa acetayato anabhisaṅkharoto tā ceva saññā nirujjhanti, aññā ca oḷārikā saññā na uppajjanti. So nirodhaṃ phusati. Evaṃ kho, poṭṭhapāda, anupubbābhisaññānirodha-sampajāna-samāpatti hoti.

‘‘Taṃ kiṃ maññasi, poṭṭhapāda, api nu te ito pubbe evarūpā anupubbābhisaññānirodha-sampajāna-samāpatti sutapubbā’’ti? ‘‘No hetaṃ, bhante. Evaṃ kho ahaṃ , bhante, bhagavato

bhāsitaṃ ājānāmi – 'yato kho, poṭṭhapāda, bhikkhu idha sakasaññī hoti, so tato amutra tato amutra anupubbena saññaggaṃ phusati, tassa saññagge ṭhitassa evaṃ hoti – ''cetayamānassa me pāpiyo, acetayamānassa me seyyo. Ahañceva kho pana ceteyyaṃ abhisaṅkhareyyaṃ, imā ca me saññā nirujjheyyuṃ, aññā ca oḷārikā saññā uppajjeyyuṃ; yaṃnūnāhaṃ na ceva ceteyyaṃ, na ca abhisaṅkhareyya''nti. So na ceva ceteti, na cābhisaṅkharoti, tassa acetayato anabhisaṅkharoto tā ceva saññā nirujjhanti, aññā ca oḷārikā saññā na uppajjanti . So nirodhaṃ phusati. Evaṃ kho, poṭṭhapāda, anupubbābhisaññānirodha-sampajāna-samāpatti hotī'''ti. ''Evaṃ, poṭṭhapādā''ti.

၄၁၄. ''ယတော ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဘိက္ခု ဣဓ သကသညီ ဟောတိ၊ သော တတော အမုတြ တတော အမုတြ အနုပုဗ္ဗေန သညဂ္ဂံ ဖုသတိ။ တဿ သညဂ္ဂေ ဌိတဿ ဧဝံ ဟောတိ – 'စေတယမာနဿ မေ ပါပိယော၊ အစေတယမာနဿ မေ သေယျော။ အဟဉ္စေဝ ခေါ ပန စေတေယျံ၊ အဘိသင်္ခရေယျံ၊ ဣမာ စ မေ သညာ နိရုဇ္ဈေယျုံ၊ အညာ စ ဩဠာရိကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ; ယံနူနာဟံ န စေဝ စေတေယျံ န စ အဘိသင်္ခရေယျ'န္တိ။ သော န စေဝ စေတေတိ၊ န စ အဘိသင်္ခရောတိ။ တဿ အစေတယတော အနဘိသင်္ခရောတော တာ စေဝ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ အညာ စ ဩဠာရိကာ သညာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သော နိရောဓံ ဖုသတိ။ ဧဝံ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အနုပုဗ္ဗာဘိသညာနိရောဓ-သမ္ပဇာန-သမာပတ္တိ ဟောတိ။

''တံ ကိံ မညသိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အပိ နု တေ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပါ အနုပုဗ္ဗာဘိသညာနိရောဓ-သမ္ပဇာန-သမာပတ္တိ သုတပုဗ္ဗာ''တိ? ''နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အာဇာနာမိ – 'ယတော ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဘိက္ခု ဣဓ သကသညီ ဟောတိ၊ သော တတော အမုတြ တတော အမုတြ အနုပုဗ္ဗေန သညဂ္ဂံ ဖုသတိ၊ တဿ သညဂ္ဂေ ဌိတဿ ဧဝံ ဟောတိ – ''စေတယမာနဿ မေ ပါပိယော၊ အစေတယမာနဿ မေ သေယျော။ အဟဉ္စေဝ ခေါ ပန စေတေယျံ အဘိသင်္ခရေယျံ၊ ဣမာ စ မေ သညာ နိရုဇ္ဈေယျုံ၊ အညာ စ ဩဠာရိကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ; ယံနူနာဟံ န စေဝ စေတေယျံ၊ န စ အဘိသင်္ခရေယျ''န္တိ။ သော န စေဝ စေတေတိ၊ န စာဘိသင်္ခရောတိ၊ တဿ အစေတယတော အနဘိသင်္ခရောတော တာ စေဝ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ အညာ စ ဩဠာရိကာ သညာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ။ သော နိရောဓံ ဖုသတိ။ ဧဝံ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အနုပုဗ္ဗာဘိသညာနိရောဓ-သမ္ပဇာန-သမာပတ္တိ ဟောတီ'''တိ။ ''ဧဝံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒာ''တိ။

414. In my Teaching, Potthapāda, that bhikkhu has (initially) saññā of his own (i.e., the first jhāna saññā). Then he progresses from one stage (i.e., the first jhāna) to the next (i.e., the second jhāna). and from that to the next (i.e., the third jhāna) and so on in sequence until he reaches the supreme form of saññā (i.e., ākiūcaffāyatana jhāna saññā). As he reaches it, it occurs to him thus:

"It will not be proper for me to try to get absorbed (in further jhāna). It will be proper for me not to get absorbed in it. If I were to try to get absorbed in it and strive for the higher

nevasatīūānanāsaāfayatana jhāna, this āklūcaāfāvyatana jhāna saññā might come to cessation and other forms of saññā which are gross might arise. It would be better if I do not try to get absorbed in it and do not try to strive tor the higher jhāna.'

Then that bhikkhu stops trying to get absorbed in it and striving for the higher jhāna. And in that bhikkhu who neither tries to get absorbed in it nor strives for the higher jhāna, that (nevasafūānāsanūāyatana jhāna) saññā ceases (after arising for one or two tihought-moments), and no other forms of saññā which are gross arise. Then he achieves the cessation of all forms of saññā. In this way, Potthapāda, the cessation of saññā (nirodha samāpatti) is attained step by step by the bhikkhu who Insight Knowledge (sampajāna).

Now, Potthapāda, what do you think of this? Have you ever before heard of such attainment of cessation of saññā step by step, by a bhikkhu who has Insight Knowledge?

"No, Venerable Sir! I have not. But I now understand what you say as follows:

In my Teaching, Potthapāda, that bhikkhu has (initially) saññā of his own (i.e, the first jhāna saññā). Then he progresses from one stage (i.e., the first jhāna) to the next (i.e., the second jhāna), and from that to the next (i.e., the third jhāna), and so on in sequence until he reaches the supreme form of saññā (1.e., ākimīcafiūāyatana jhāna saññā). As he reaches it, it occurs to him thus:

"It will not be proper for me to try to get absorbed (in further jhāna). It will be proper for me not to get absorbed in it. If I were to try to get absorbed in it and strive for the higher nevasaūnānāsanūāyatana jhāna, this ākūcanfāvyatana jhāna saññā might come to cessation and other forms of saññā which are gross might arise. lt would be better if I do not try to get absorbed in it
and do not try to strive for the higher jhāna.'

Then that bhikkhu stops trying to get absorbed in it and striving for the higher jhāna. And in that bhikkhu who neither tries to get absorbed in it nor strives for the highter jhāna, that (nevasafnānāsafūāyatana jhāna) saññā ceases (after arising for one or two thought-moments), and no other forms of saññā which are gross arise. Then he achieves the cessation of all torms of saññā. In this way, Potthapāda, the cessation of saññā (nijodha samāpatti) is attained step by step by the bhikkhu who has Insight Knwoledge." -

Potthapāda, that is right, said the Bhagavā.

၄၁၄။ ပေါဋ္ဌပါဒ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ကိုယ်ပိုင် (ပဌမစျာန်) သညာရှိ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် ထို (ပဌမစျာန်သညာ) မှ ဤ (ဒုတိယစျာန်သညာ) သို့ ထို (ဒုတိယစျာန်သညာ) မှ ဤ (တတိယစျာန်သညာ) သို့

ဤသို့စသော အစဉ်ဖြင့် အမြတ်ဆုံး (အာကိဥ္စညာယတနစျာန်) သညာသို့ရောက်၏၊ အမြတ်ဆုံး (အာကိဥ္စညာယတနစျာန်) သညာ၌ တည်သော ထို (ရဟန်း) အား ဤသို့အကြံဖြစ်၏ -

''စေ့ဆော်နေသော်ငှ ငါ့အား မသင့်မြတ်၊ မစေ့ဆော်ဘဲနေသော်သာ ငါ့အား သင့်မြတ်၏၊ အကယ်၍ငါသည် စေ့ဆော်ငြားအံ၊ အားထုတ်ငြားအံ့၊ ငါ၏ ဤ (အာကိဥ္စညာယတနစျာန်) သညာတို့သည်လည်းချုပ်ကုန်ရာ၏၊ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အခြားသညာတို့သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်ကုန်ရာ၏၊ ငါသည်မစေ့ဆော်ဘဲ နေရမူ၊ အားမထုတ်ဘဲ နေရမူ ကောင်းလေစွ''ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထို (ရဟန်း) သည် စေ့ဆော်ခြင်းကိုလည်း မပြု၊ အားထုတ်ခြင်းကိုလည်း မပြု၊ စေ့ဆော်အား ထုတ်ခြင်းမပြုသော ထိုရဟန်းအား ထို (အာကိဥ္စညာယတနစျာန်) သညာတို့သည်လည်း ချုပ်ကုန်၏၊ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အခြားသညာတို့သည်လည်း မဖြစ်ပေါ်ကုန်၊ ထို (ရဟန်း) သည် သညာ ဝေဒနာ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ ဤသို့လျှင် သိလျက် အစဉ်အတိုင်း သညာချုပ်ရာသမာပတ်သည် ဖြစ် ပေ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ သင်သည် ဤမှ ရှေးအခါက ဤသို့သဘောရှိသောသိလျက် အစဉ်အတိုင်း သညာချုပ်ရာသမာပတ်ကို ကြားဖူးပါ၏လော။

မကြားဖူးပါ အသျှင်ဘုရား။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ သိနားလည်ပါ၏ -

ပေါဋ္ဌပါဒ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ကိုယ်ပိုင် (ပဌမစျာန်) သညာရှိ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည်ထို (ပဌမစျာန်သညာ) မှ ဤ (ဒုတိယစျာန်သညာ) သို့ ထို (ဒုတိယစျာန်သညာ) မှ ဤ (တတိယစျာန်သညာ) သို့ ဤသို့ စသော အစဉ်ဖြင့် အမြတ်ဆုံး (အာကိဥ္စညာယတနစျာန်) သညာသို့

--

ရောက်၏၊ အမြတ်ဆုံး (အာကိဥ္စညာယတနစျာန်) သညာ၌ တည်သော ထိုရဟန်းအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ -

'စေ့ဆော်နေသော် ငါ့အား မသင့်မြတ်၊ မစေ့ဆော်ဘဲ နေသော်သာ ငါ့အား သင့်မြတ်၏၊ အကယ်၍ငါသည် စေ့ဆော်ငြားအံ၊ အားထုတ်ငြားအံ၊ ငါ၏ ဤ (အာကိဥ္စညာယတနစျာန်) သညာတို့သည်လည်းချုပ်ကုန်ရာ၏၊ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အခြားသညာတို့သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်ကုန် ရာ၏၊ ငါသည်မစေ့ဆော်ဘဲ နေရမူ၊ အားမထုတ်ဘဲ နေရမူ ကောင်းလေစွ'ဟု အကြံဖြစ်၏။ထို (ရဟန်း) သည် စေ့ဆော်ခြင်းကိုလည်း မပြု၊ အားထုတ်ခြင်းကိုလည်း မပြု၊ စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်းမပြုသော ထို (ရဟန်း) အား ထို (အာကိဥ္စညာယတနစျာန်) သညာ

တို့သည်လည်း ချုပ်ကုန်၏၊ ကြမ်းတမ်း ထင်ရှားသော အခြားသညာတို့သည်လည်း မဖြစ်ပေါ်ကုန်၊ ထို (ရဟန်း) သည် (သညာ ဝေဒနာ) ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ ဤသို့လျှင် သိလျက် အစဉ်အတိုင်း သညာချုပ်ရာ သမာပတ်သည် ဖြစ်၏''ဟု သိနားလည်ပါ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ဤအတိုင်းပင် မှန်ပေ၏။

415. ‘‘Ekaññeva nu kho, bhante, bhagavā saññaggaṃ paññapeti, udāhu puthūpi saññagge paññapetī’’ti? ‘‘Ekampi kho ahaṃ, poṭṭhapāda, saññaggaṃ paññapemi, puthūpi saññagge paññapemī’’ti. ‘‘Yathā kathaṃ pana, bhante, bhagavā ekampi saññaggaṃ paññapeti, puthūpi saññagge paññapetī’’ti? ‘‘Yathā yathā kho, poṭṭhapāda, nirodhaṃ phusati, tathā tathāhaṃ saññaggaṃ paññapemi. Evaṃ kho ahaṃ, poṭṭhapāda, ekampi saññaggaṃ paññapemi, puthūpi saññagge paññapemī’’ti.
၄၁၅. ‘‘ဧကညေဝ နု ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ သညဂ္ဂံ ပညပေတိ၊ ဥဒါဟု ပုထူပိ သညဂ္ဂေ ပညပေတီ’’တိ? ‘‘ဧကမ္ပိ ခေါ အဟံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ သညဂ္ဂံ ပညပေမိ၊ ပုထူပိ သညဂ္ဂေ ပညပေမီ’’တိ။ ‘‘ယထာ ကထံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ဧကမ္ပိ သညဂ္ဂံ ပညပေတိ၊ ပုထူပိ သညဂ္ဂေ ပညပေတီ’’တိ? ‘‘ယထာ ယထာ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ နိရောဓံ ဖုသတိ၊ တထာ တထာဟံ သညဂ္ဂံ ပညပေမိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဧကမ္ပိ သညဂ္ဂံ ပညပေမိ၊ ပုထူပိ သညဂ္ဂေ ပညပေမီ’’တိ။
415. Venerable Sir! Does the Bhagavā declare only one supreme form of saññā or many supreme forms of saññā?

Potthapāda! I declare one supreme form of saññā as well as many supreme forms of saññā.

But, Venerable Sir, how is it that the Bhagavā declares one supreme form of saññā as well as many supreme forms of saññā?

Potthapāda! Whenever a jhāna saññā (is achieved and then) ceases, that I declare as the supreme forms of saññā. Thus, I declare one supreme forms of saññā as well as many supreme forms of saññā.
၄၁၅။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးသညာ တစ်ပါးတည်းကိုသာ ပညတ်ပါ သလော့၊ သို့မဟုတ် အမြတ်ဆုံး သညာ များစွာတို့ကိုလည်း ပညတ်ပါသလော။

ပေါဋ္ဌပါဒ ငါသည် အမြတ်ဆုံးသညာ တစ်ပါးတည်းကိုလည်း ပညတ်၏၊ အမြတ်ဆုံးသညာ များစွာတို့ကိုလည်း ပညတ်၏။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးသညာ တစ်ပါးတည်းကိုလည်းပညတ်ပါသနည်း၊ အမြတ်ဆုံးသညာ များစွာတို့ကိုလည်း ပညတ်ပါသနည်း။

ပေါဋ္ဌပါဒ အကြင် အကြင် အခြင်းအရာဖြင့် ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ထိုထို အခြင်းအရာဖြင့် ငါသည်အမြတ်ဆုံး သညာကို ပညတ်၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ ဤသို့လျှင် ငါသည် အမြတ်ဆုံးသညာ တစ်ပါးတည်းကိုလည်းပညတ်၏၊ အမြတ်ဆုံးသညာ များစွာတို့ကိုလည်း ပညတ်၏။

416. ''Saññā nu kho, bhante, paṭhamaṃ uppajjati, pacchā ñāṇaṃ, udāhu ñāṇaṃ paṭhamaṃ uppajjati, pacchā saññā, udāhu saññā ca ñāṇañca apubbaṃ acarimaṃ uppajjantī''ti? ''Saññā kho, poṭṭhapāda, paṭhamaṃ uppajjati, pacchā ñāṇaṃ, saññuppādā ca pana ñāṇuppādo hoti. So evaṃ pajānāti – 'idappaccayā kira me ñāṇaṃ udapādī'ti. Iminā kho etaṃ, poṭṭhapāda, pariyāyena veditabbaṃ – yathā saññā paṭhamaṃ uppajjati, pacchā ñāṇaṃ, saññuppādā ca pana ñāṇuppādo hotī''ti.
၄၁၆. ''သညာ နု ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပစ္ဆာ ဉာဏံ၊ ဥဒါဟု ဉာဏံ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပစ္ဆာ သညာ၊ ဥဒါဟု သညာ စ ဉာဏဉ္စ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ''တိ? ''သညာ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပစ္ဆာ ဉာဏံ၊ သညုပ္ပါဒာ စ ပန ဉာဏုပ္ပါဒော ဟောတိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'ဣဒပ္ပစ္စယာ ကိရ မေ ဉာဏံ ဥဒပါဒီ'တိ။ ဣမိနာ ခေါ ဧတံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ – ယထာ သညာ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပစ္ဆာ ဉာဏံ၊ သညုပ္ပါဒာ စ ပန ဉာဏုပ္ပါဒော ဟောတီ''တိ။
416. And, Venerable Sir, (after nirodha samāpatti), does saññā arise first and Knowledge afterwards? Or does Knowledge arise first and saññā afterwards? Or do saññā and Knowledge arise simultaneously'")

Potthapāda! Saññā arises first and Knowledge follows. Knowledge arises only because of the arising of saññā. That bhikkhu knows: 'Knowledge springs up in me depending on the arising of saññā. Potthapāda! One should understand by this means that ' saññā arises first, and Knowledge follows: Knowledge arises only because of the arising of saññā.
၄၁၆။ အသျှင်ဘုရား သညာသည် ရှေးဦးဖြစ်၍ ဉာဏ်သည် နောက်မှ ဖြစ်ပါသလော့၊ သို့မဟုတ်ဉာဏ်သည် ရှေးဦးဖြစ်၍ သညာသည် နောက်မှ ဖြစ်ပါသလော့၊ သို့မဟုတ် သညာနှင့် ပညာတို့သည်မရှေးမနှောင်း (တစ်ပြိုင်တည်း) ဖြစ်ပါကုန်သလော။

ပေါဋ္ဌပါဒ သညာသည် ရှေးဦး ဖြစ်ပေါ်၏၊ ဉာဏ်သည် နောက်မှ ဖြစ်၏၊ သညာဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင် ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ရ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် ''ဤ (သညာဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟူသော) အကြောင်းကြောင့် ငါ့အား ဉာဏ်ဖြစ်

ပေါ်၏''ဟု ဤသို့ သိ၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ ''သညာသည် ရှေးဦး ဖြစ်၏၊ ဉာဏ်သည်နောက်မှ ဖြစ်၏၊ သညာဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင် ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ရ၏'' ဟူသော ဤအချက်ကို ဤ (ဆိုခဲ့သော) အကြောင်းဖြင့် သိအပ်၏။

Saññāattakathā သညာအတ္တကထာ

Whether Saññā is Atta or Not သညာသည် အတ္တ ဟုတ် မဟုတ် ပြဆိုရာ

417. ''Saññā nu kho, bhante, purisassa attā, udāhu aññā saññā añño attā''ti? ''Kaṃ pana tvaṃ, poṭṭhapāda, attānaṃ paccesī''ti ? ''Oḷārikaṃ kho ahaṃ, bhante, attānaṃ paccemi rūpiṃ cātumahābhūtikaṃ kabaḷīkārāhārabhakkha''nti [kabaḷīkārabhakkhanti (syā. ka.)]. ''Oḷāriko ca hi te, poṭṭhapāda, attā abhavissa rūpī cātumahābhūtiko kabaḷīkārāhārabhakkho. Evaṃ santaṃ kho te, poṭṭhapāda, aññāva saññā bhavissati añño attā. Tadamināpetaṃ, poṭṭhapāda , pariyāyena veditabbaṃ yathā aññāva saññā bhavissati añño attā. Tiṭṭhateva sāyaṃ [tiṭṭhatevāyaṃ (sī. pī.)], poṭṭhapāda, oḷāriko attā rūpī cātumahābhūtiko kabaḷīkārāhārabhakkho, atha imassa purisassa aññā ca saññā uppajjanti, aññā ca saññā nirujjhanti. Iminā kho etaṃ, poṭṭhapāda, pariyāyena veditabbaṃ yathā aññāva saññā bhavissati añño attā''ti.

၄၁၇. ''သညာ နု ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ပုရိသဿ အတ္တာ၊ ဥဒါဟု အညာ သညာ အညော အတ္တာ''တိ? ''ကံ ပန တွံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အတ္တာနံ ပစ္စေသီ''တိ ? ''ဩဠာရိကံ ခေါ အဟံ၊ ဘန္တေ၊ အတ္တာနံ ပစ္စေမိ ရူပိံ စာတုမဟာဘူတိကံ ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခ''န္တိ [ကဗဠီကာရဘက္ခန္တိ (သျာ. က.)]။ ''ဩဠာရိကော စ ဟိ တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အတ္တာ အဘဝိဿ ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခော။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ။ တဒမိနာပေတံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ ၊ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ။ တိဋ္ဌတေဝ သာယံ [တိဋ္ဌတေဝါယံ (သီ. ပီ.)]၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဩဠာရိကော အတ္တာ ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခော၊ အထ ဣမဿ ပုရိသဿ အညာ စ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အညာ စ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဣမိနာ ခေါ ဧတံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ''တိ။

417. Venerable Sir! Is saññā the atta of a being? Or is saññā one thing and atta another?

Potthapāda! What kind ot atta do you believe in?

Venerable Sir! I believe in atta that is made up of four great primary elements, nourshed by solid nutriments and having corporeality and substantiality.

Potthapadā! If (in) your (view) atta were made up of four great primary elements, nourished by solid nutriments, and having corporeality, and substantiality, then in this case,

Potthapāda, (in) your (view) saññā would be one thing and atta another. Potthapāda! That will be evident also from what now follows.

Potthapāda! Though that atta (of your view), made up of four great primary elements, nourished by solid nutriments, and having corporeality and substantiality, remains constant, yet some forms of saññā cease. In this way, Potthapāda, it should be understood that saññā is one thing and atta another.

၄၁၇။ အသျှင်ဘုရား သညာသည် သတ္တဝါ၏ အတ္တလော့၊ သို့မဟုတ် သညာတခြား အတ္တတခြား လော။

ပေါဋ္ဌပါဒ သင်သည် အဘယ်သို့သော အတ္တကို ယုံကြည်သနည်း။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မဟာဘုတ်လေးပါးအစုအဝေးဖြစ်သော အစာအာဟာရ စားသောက် သောရုပ်ရှိသော ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တကို ယုံကြည်ပါ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ သင်၏ (အယူ၌) အတ္တသည် မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်သော အစာအာဟာရစားသောက်သော ရုပ်ရှိသော ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အရာဖြစ်ငြားအံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ ဤသို့ ဖြစ်လျှင်သင်၏ (အယူ၌) သညာတခြား အတ္တတခြား ဖြစ်ရာ၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ သညာတခြား အတ္တတခြားဖြစ်သောထိုအချက် ကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ သင်၏ (အယူ၌) မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်သော အစာအာဟာရ စားသောက်သောရုပ်ရှိသော ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော ထိုအတ္တသည် တည်မြဲတည်နေသည်သာ ဖြစ်ပါလျက် ဤသတ္တဝါ၏အခြားသညာတို့သည်ကား ဖြစ်ကုန်၏၊ အခြားသညာတို့သည်ကား ချုပ်ကုန်၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ သညာတခြားအတ္တတခြားဖြစ်ရာသော ထိုအချက်ကို ဤ (ဆိုခဲ့သော) အကြောင်းဖြင့် သိအပ်၏။

418. ‘‘Manomayaṃ kho ahaṃ, bhante, attānaṃ paccemi sabbaṅgapaccaṅgiṃ ahīnindriya’’nti. ‘‘Manomayo ca hi te, poṭṭhapāda, attā abhavissa sabbaṅgapaccaṅgī ahīnindriyo, evaṃ santampi kho te, poṭṭhapāda, aññāva saññā bhavissati añño attā. Tadamināpetaṃ, poṭṭhapāda, pariyāyena veditabbaṃ yathā aññāva saññā bhavissati añño attā. Tiṭṭhateva sāyaṃ, poṭṭhapāda, manomayo attā sabbaṅgapaccaṅgī ahīnindriyo, atha imassa purisassa aññā ca saññā uppajjanti, aññā ca saññā nirujjhanti. Imināpi kho etaṃ, poṭṭhapāda, pariyāyena veditabbaṃ yathā aññāva saññā bhavissati añño attā’’ti.

၄၁၈. ‘‘မနောမယံ ခေါ အဟံ၊ ဘန္တေ၊ အတ္တာနံ ပစ္စေမိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိံ အဟီနိန္ဒြိယ’’န္တိ။ ‘‘မနောမယော စ ဟိ တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အတ္တာ အဘဝိဿ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ အဟီနိန္ဒြိယော၊ ဧဝံ သန္တမ္ပိ ခေါ တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အညာဝ သညာ ဘ

ဝိဿတိ အညော အတ္တာ။ တဒမိနာပေတံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ။ တိဋ္ဌတေဝ သာယံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မနောမယော အတ္တာ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ အဟီနိန္ဒြိယော၊ အထ ဣမဿ ပုရိသဿ အညာ စ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အညာ စ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဣမိနာပိ ခေါ ဧတံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ''တိ။

418. Venerable Sir! I believe in atta that is made of jhāna mind and endowed completely with (all minor and major) physical organs, and not deficient in any of the faculties of the senses.

Potthapāda! If (in) your (view) atta were made of jhāna mind, and endowed completely with (all the minor and major) physical organs, and not defticient in any of the faculties of the senses, then in this case also, Poḷthapāda, (in) your (view) saññā would be one thing and atta another. Potthapāda! That
will be evident also from what now follows.

Potthāpada! Through that atta (of your view), made of jhāna mind and endowed completely with (all the minor and major) physical organs, and not deficient in any of the faculties of the senses, remains constant, yet some forms of saññā in a being arise and other forms of saññā cease. In this way,
Potthapāda, it should be understood that saññā is one thing and atta another.

၄၁၈။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေမချို့တဲ့သော (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တကို ယုံကြည်ပါ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ သင်၏ (အယူ၌) အတ္တသည် အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေမချို့တဲ့သော (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အရာ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ပေါဋ္ဌပါဒ ဤသို့ ဖြစ်လျှင်လည်း သင်၏ (အယူ၌) သညာတခြားအတ္တတခြား ဖြစ်လတ္တံ့၊ ပေါဋ္ဌပါဒ သညာတခြား အတ္တတခြားဖြစ်ရာသော ထို (အချက်) ကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့် လည်း သိအပ်၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ သင်၏ (အယူ၌) အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေမချို့တဲ့သော (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသောထိုအတ္တသည် တည်မြဲတည်နေသည်သာ ဖြစ်ပါလျက် ဤသတ္တဝါအား အခြားသညာတို့သည်ကားဖြစ်ကုန်၏၊ အခြားသညာတို့သည်ကား ချုပ်ကုန်၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ သညာတခြား အတ္တတခြားဖြစ်ရာသောထိုအချက်ကို ဤ (ဆိုခဲ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။

419. ''Arūpiṃ kho ahaṃ, bhante, attānaṃ paccemi saññāmaya''nti. ''Arūpī ca hi te, poṭṭhapāda, attā abhavissa saññāmayo, evaṃ santampi kho te, poṭṭhapāda, aññāva saññā bhavissati añño attā. Tadamināpetaṃ, poṭṭhapāda, pariyāyena veditabbaṃ yathā aññāva

saññā bhavissati añño attā. Tiṭṭhateva sāyaṃ, poṭṭhapāda, arūpī attā saññāmayo, atha imassa purisassa aññā ca saññā uppajjanti, aññā ca saññā nirujjhanti. Imināpi kho etaṃ, poṭṭhapāda, pariyāyena veditabbaṃ yathā aññāva saññā bhavissati añño attā''ti.

၄၁၉. ''အရူပိံ ခေါ အဟံ၊ ဘန္တေ၊ အတ္တာနံ ပစ္စေမိ သညာမယ''န္တိ။ ''အရူပီ စ ဟိ တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အတ္တာ အဘဝိဿ သညာမယော၊ ဧဝံ သန္တမ္ပိ ခေါ တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ။ တဒမိနာပေတံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ။ တိဋ္ဌတေဝ သာယံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အရူပီ အတ္တာ သညာမယော၊ အထ ဣမဿ ပုရိသဿ အညာ စ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အညာ စ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဣမိနာပိ ခေါ ဧတံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ''တိ။

419. Venerable Sir! I believe in atta that is without corporeality and that is made of saññā (i.e., jhāna saññā).

Potthapāda! If (in) your (view) atta were made of saññā and is without corporeality, then in this case also, Potthapāda, (in) your (view) saññā would be one thing and atta anohter. Potthapāda, That w1ll be evident also from what now follows.

Potthāpada! Through that atta (of your view), which is made of saññā and is without corporeality, remains constant, yet some forms of saññā in a being arise and other forms of saññā
cease. In this way, Poḷthapāda, it should be understood that saññā is one thing and atta another.

၄၁၉။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ရုပ်မရှိသော သညာဖြင့် ပြီးသော အတ္တကို ယုံကြည်ပါ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ သင်၏ (အယူ၌) အတ္တသည် ရုပ်မရှိသော သညာဖြင့် ပြီးသော အရာ ဖြစ်ငြားအံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒဤသို့ ဖြစ်လျှင်လည်း သင်၏ (အယူ၌) သညာတခြား အတ္တတခြား ဖြစ်ရာ၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ သညာ တခြားအတ္တတခြားဖြစ်ရာသော ထိုအချက်ကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ သင်၏ (အယူ၌) ရုပ်မရှိသော သညာဖြင့် ပြီးသော ထိုအတ္တသည် တည်မြဲတည်နေသည်သာဖြစ်ပါလျက် ဤသတ္တဝါအား တခြား သညာတို့သည်ကား ဖြစ်ကုန်၏၊ တခြား သညာတို့သည်ကား

--

ချုပ်ကုန်၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ သညာတခြား အတ္တတခြားဖြစ်ရာသော ထိုအချက်ကို ဤ (ဆိုခဲ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။

420. ‘‘Sakkā panetaṃ, bhante, mayā ñātuṃ – ‘saññā purisassa attā’ti vā ‘aññāva saññā añño attāti vā’ti? ‘‘Dujjānaṃ kho etaṃ [evaṃ (ka.)], poṭṭhapāda, tayā aññadiṭṭhikena aññakhantikena aññarucikena aññatrāyogena aññatrācariyakena – ‘saññā purisassa attā’ti vā, ‘aññāva saññā añño attāti vā’’’ti.

‘‘Sace taṃ, bhante, mayā dujjānaṃ aññadiṭṭhikena aññakhantikena aññarucikena aññatrāyogena aññatrācariyakena – ‘saññā purisassa attā’ti vā, ‘aññāva saññā añño attā’ti vā; ‘kiṃ pana, bhante, sassato loko, idameva saccaṃ moghamañña’nti? Abyākataṃ kho etaṃ, poṭṭhapāda, mayā – ‘sassato loko, idameva saccaṃ moghamañña’nti.

‘‘Kiṃ pana, bhante, ‘asassato loko, idameva saccaṃ moghamañña’’’nti ? ‘‘Etampi kho, poṭṭhapāda, mayā abyākataṃ – ‘asassato loko, idameva saccaṃ moghamañña’’’nti.

‘‘Kiṃ pana, bhante, ‘antavā loko…pe… ‘anantavā loko … ‘taṃ jīvaṃ taṃ sarīraṃ… ‘aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīraṃ… ‘hoti tathāgato paraṃ maraṇā… ‘na hoti tathāgato paraṃ maraṇā… ‘hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ maraṇā… ‘neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā, idameva saccaṃ moghamañña’’’nti? ‘‘Etampi kho, poṭṭhapāda, mayā abyākataṃ – ‘neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā, idameva saccaṃ moghamañña’’’nti.

‘‘Kasmā panetaṃ, bhante, bhagavatā abyākata’’nti? ‘‘Na hetaṃ, poṭṭhapāda, atthasaṃhitaṃ na dhammasaṃhitaṃ nādibrahmacariyakaṃ, na nibbidāya na virāgāya na nirodhāya na upasamāya na abhiññāya na sambodhāya na nibbānāya saṃvattati, tasmā etaṃ mayā abyākata’’nti.

‘‘Kiṃ pana, bhante, bhagavatā byākata’’nti? ‘‘Idaṃ dukkhanti kho, poṭṭhapāda, mayā byākataṃ. Ayaṃ dukkhasamudayoti kho, poṭṭhapāda, mayā byākataṃ. Ayaṃ dukkhanirodhoti kho, poṭṭhapāda, mayā byākataṃ. Ayaṃ dukkhanirodhagāminī paṭipadāti kho, poṭṭhapāda, mayā byākata’’nti.

‘‘Kasmā panetaṃ, bhante, bhagavatā byākata’’nti? ‘‘Etañhi, poṭṭhapāda, atthasaṃhitaṃ, etaṃ dhammasaṃhitaṃ, etaṃ ādibrahmacariyakaṃ, etaṃ nibbidāya virāgāya nirodhāya upasamāya abhiññāya sambodhāya nibbānāya saṃvattati; tasmā etaṃ mayā byākata’’nti.

‘‘Evametaṃ, bhagavā, evametaṃ, sugata . Yassadāni, bhante, bhagavā kālaṃ maññatī’’ti. Atha kho bhagavā uṭṭhāyāsanā pakkāmi.

၄၂၈. ‘‘သက္ကာ ပနေတံ၊ ဘန္တေ၊ မယာ ဉာတုံ – ‘သညာ ပုရိသဿ အတ္တာ’တိ ဝါ ‘အညာ ဝ သညာ အညော အတ္တာ’တိ ဝါ’တိ? ‘‘ဒုဇ္ဇာနံ ခေါ တေ [ဧဝံ (က.)]၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ တယာ အညဒိဋ္ဌိကေန အညခန္တိကေန အညရုစိကေန အညတြာယောဂေန အညတြာစရိယကေန – ‘သညာ ပုရိသဿ အတ္တာ’တိ ဝါ၊ ‘အညာ ဝ သညာ အညော အတ္တာ’တိ ဝါ’’’တိ။

‘‘သစေ တံ၊ ဘန္တေ၊ မယာ ဒုဇ္ဇာနံ အညဒိဋ္ဌိကေန အညခန္တိကေန အညရုစိကေန အညတြာယောဂေန အညတြာစရိယကေန – ‘သညာ ပုရိသဿ အတ္တာ’တိ ဝါ၊ ‘အညာ ဝ သညာ အညော အတ္တာ’တိ ဝါ; ‘ကိံ ပန၊ ဘန္တေ၊ သဿတော လောကော၊ ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ? အဗျာကတံ ခေါ တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ – ‘သဿတော လောကော၊ ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။

‘‘ကိံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ‘အသဿတော လောကော၊ ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’’’န္တိ ? ‘‘ဧတမ္ပိ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ အဗျာကတံ – ‘အသဿတော လောကော၊ ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’’’န္တိ။

‘‘ကိံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ‘အန္တဝါ လောကော။ပေ.။ ‘အနန္တဝါ လောကော ။ ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ။ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ။ ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ၊ ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’’’န္တိ? ‘‘ဧတမ္ပိ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ အဗျာကတံ – ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ၊ ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’’’န္တိ။

‘‘ကသ္မာ ပနေတံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတာ အဗျာကတ’’န္တိ? ‘‘န ဟေတံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အတ္ထသံဟိတံ န ဓမ္မသံဟိတံ နာဒိဗြဟ္မစရိယကံ၊ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ၊ တသ္မာ တေ မယာ အဗျာကတ’’န္တိ။

‘‘ကိံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတာ ဗျာကတ’’န္တိ? ‘‘ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ ဗျာကတံ။ အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ ဗျာကတံ။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ ဗျာကတံ။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ ဗျာကတ’’န္တိ။

‘‘ကသ္မာ ပနေတံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတာ ဗျာကတ’’န္တိ? ‘‘ဧတဉှိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အတ္ထသံဟိတံ၊ ဧတံ ဓမ္မသံဟိတံ၊ ဧတံ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ၊ ဧတံ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံ

ဝတ္တတိ; တသ္မာ တံ မယာ ဗျာကတ’’န္တိ။ ‘‘ဝေမေတံ၊ ဘဂဝါ၊ ဝေမေတံ၊ သုဂတ ။ ယဿဒါနိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ’’တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

420. Venerable Sir! Will it be possible for me to know whether saññā is the atta of a being, or whether saññā is one thing and atta another?

Potṭhapāda! Hard will it be for you to know whether saññā is the atta of a being. or whether saññā is one thing and atta another, as you hold a dilferent view, belong to a dilferent faith, have a different inclination (in belief), pursue a different practice and follow a teacher of another school of doctrine.

Venerable Sir! If it is hard for me to know whether saññā is the atta of a being, or whether saññā is one thing and atta another, since I hold a different view, belong to a different faith, have a different inclination in belief, pursue a different practice and follow a teacher of another school of doctrine. Vencerable Sir, (may 1 know this): Is the world (i.e., atta) enternal? Is this view (of enternalism) true while any other view is false?

Potthapāda! I do not declare that the world is eternal, and that only this view (01 eternalism) is true while any other view is false.

Then. Venerable Sir, is the world not eternal? Is this view (of non-eternity of the world) true while any other view is false?

Potthapāda! I do not declare also that the world is not eternal, and that only this view (of non-eternity of the world) is true while any other view is false.

Then, Venerable Sir, is the world finite? Is the world infinite?... Is the soul (jīva) the same as the body, or the body the same as the soul?... Or, is the soul one thing and the body another?... Does a sentient being exist after death, or does a sentient being not exist after death?... Or, is it that a sentient
becing does, as well as does not, exist after death?... Or, is it that a sentient being neither does exist, nor does not exist after death? Is this view true while any other view is false?

Potthāpāda! I do not declare also that it is that a sentient being neither does exist, nor does not exist after death and that only this view is true while any other view is false.

Venerable Sir! Why does the Bhagavā not make such a declaration?

Potthāpāda! It is not in consonance with one's benefit. It is not in consonanee with the dhamma (i.e., Lokuttara dhamma). It is not even the beginning of the Noble Practice (brahmacariya). It is not conducive to the development of disillusionment with the five khandhas. It is not conducive to the abandonment of attaehment. It is not conducive to the

cessation of dukkha. It is not conducive to the extinction of defilements. It is not conducive to the attainment of Magga Insight (abhiāfā). It is not conducive to the realization of the Four Noble Truths. It is not conducive of the realization of Nibbāna.

Therefore, I do not make such a declaration.

Venerable Sir! What, then, does the Bhagavā declare?

Potthāpāda! I declare what dukkha is. Poḷḷhāpāda! I declare what the cause of dukkha is. Potthāpāda! I declare what the cessation of dukkha is. Poḷthāpāda! I declare what the Path Leading to the cessation of dukkha is.

Venerable Sir! Why does the Bhagavā make such a declaration?

Potthāpāda! It is in consonance with one's benetit. It is in consonance with the dhamma (i.e., Lokulttara dhamma). It is the beginning of the Noble Practice (Brahmacaya). It is conducive to the development of disillusionment with the five khandhas. It is conducive to the abandonment of attachment. It is conducive to the cessation of dukkha. It is conducive to the extinction of delilements. It is conducive to the attainment of magga Insight (abhifūāa). It is conducive to the relization of the Four Noble Turths. It is conducive to the relization of Nībbāna.

Hcence, I make such a declaration.

That, indeed, is so, Bhagavā. That, indeed, is so, Sugata. Venerable Sir, the Bhagavā knows his own time when to leave.

Then, the Bhagavā rose from his seat and left.

၄၂၀။ အသျှင်ဘုရား ''သညာသည် သတ္တဝါ၏ အတ္တ'' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ''သညာတခြား အတ္တတခြား'' ဟူ၍လည်းကောင်း ဤအရာကို အကျွန်ုပ် သိနိုင်ပါမည်လော။

ပေါဋ္ဌပါဒ သင်သည် တစ်ပါးသော အယူရှိသူ၊ တစ်ပါးသော ယုံကြည်ခြင်းရှိသူ၊ တစ်ပါးသော အလိုရှိသူ၊ တစ်ပါး (သော အကျင့်) ၌ အားထုတ်ခြင်းရှိသူ၊ တစ်ပါး (သော သာသနာ) ၌ ဆရာရှိသူ ဖြစ်၍ ''သညာသည်သတ္တဝါ၏ အတ္တ'' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ''သညာတခြား အတ္တတခြား'' ဟူ၍လည်းကောင်း ဤအရာကို့သိနိုင်ခဲ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် တစ်ပါးသော အယူရှိသူ၊ တစ်ပါးသော ယုံကြည်ခြင်းရှိသူ၊ တစ်ပါး သောအလိုရှိသူ၊ တစ်ပါး (သော အကျင့်) ၌ အားထုတ်ခြင်းရှိသူ၊ တစ်ပါး (သော သာသနာ) ၌ ဆရာရှိသူ ဖြစ်၍ ''သညာသည် သတ္တဝါ၏ အတ္တ'' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ''သညာတခြား အတ္တတခြား'' ဟူ၍လည်းကောင်း ဤအရာကို အကယ်၍ သိနိုင်ခဲငြားအံ၊ အသျှင်ဘုရား လောကသည် မြဲပါသလော့၊ (လောကသည် မြဲ၏ဆိုသော) ဤ (အယူ) သည်သာလျှင် မှန်၍ တစ်ပါး (သော အယူ) သည် မှားပါသလော။

ပေါ်ဋ္ဌပါဒ လောကသည် မြဲ၏ ဆိုသော ဤ (အယူ) သည်သာလျှင် မှန်၍ တစ်ပါး (သော အယူ) သည်မှား၏ ဟူသော ဤအရာကို ငါ မဖြေကြား။

အသျှင်ဘုရား လောကသည် မမြဲပါသလော့၊ (လောကသည် မမြဲဆိုသော) ဤ (အယူ) သည်သာလျှင်မှန်၍ တစ်ပါး (သော အယူ) သည် မှားပါသလော။

ပေါ်ဋ္ဌပါဒ လောကသည် မမြဲဆိုသော ဤ (အယူ) သည်သာလျှင် မှန်၍ တစ်ပါး (သော အယူ) သည်မှား၏ ဟူသော ဤအရာကိုလည်း ငါ မဖြေကြား။

အသျှင်ဘုရား လောကသည် အဆုံးရှိပါသလော။ပ။ လောကသည် အဆုံးမရှိပါသလော။ ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်၊ ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်ပါလော။ အသက်သည် တခြား၊ ကိုယ်သည် တခြားပါလော။ သတ္တဝါ သည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိပါသလော။ သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌မရှိပါသလော။ သတ္တဝါသည် သေ ပြီးသည့်နောက်၌ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်းမရှိပါသလော။ သတ္တဝါသည်သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည် လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်ပါသလော။ (သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်း မဟုတ်ဟု ဆိုသော) ဤ (အယူ) သည်သာလျှင် မှန်၍ တစ်ပါး (သော အယူ) သည် မှားပါသလော။

ပေါ်ဋ္ဌပါဒ ''သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်''ဟု ဆိုသောဤ (အယူ) သည်သာလျှင် မှန်၍ တစ်ပါး (သော အယူ) သည် မှား၏ ဟူသော ဤအရာကိုလည်းငါ မဖြေကြား။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ကြောင့် ဤအရာစုကို မဖြေကြားပါသနည်း။

ပေါ်ဋ္ဌပါဒ ဤအရာစုသည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် မစပ်၊ အကျင့် မြတ်၏အစမျှပင် မဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ရန်အလို့ငှါ မဖြစ်၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းရန်အလို့ငှါ မဖြစ်၊ (ဝဋ္ဋဆင်းရဲ) ချုပ်ရန် အလို့ငှါ မဖြစ်၊ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ မဖြစ်၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ မဖြစ်၊ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန် အလို့ငှါ မဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန် (ကို မျက်မှောက်ပြုရန်) အလို့ငှါ မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့်ထိုအရာစုကို ငါ မဖြေကြား။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်အရာကို ဖြေကြားပါသနည်း။

--

ပေါ်ဋ္ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲတည်းဟု ငါ ဖြေကြား၏၊ ပေါ်ဋ္ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏အကြောင်းတည်းဟု ငါ ဖြေကြား၏၊ ပေါ်ဋ္ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်းဟု ငါ ဖြေကြား၏၊ ပေါ်ဋ္ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်းဟု ငါ ဖြေကြား၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ကြောင့် ဤအရာစုကို ဖြေကြားပါသနည်း။

ပေါဋ္ဌပါဒ ဤအရာစုသည် အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်၏၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် စပ်၏၊ အကျင့် မြတ်၏အစ ဖြစ်၏၊ ငြီးငွေ့ရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ (ဝဋ်ဆင်းရဲ) ချုပ်ရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ နိဗ္ဗာန် (ကို မျက်မှောက်ပြုရန်) အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်ဤအရာစုကို ငါ ဖြေကြား၏။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဤ (စကား) သည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပါပေ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ ဤ (စကား) သည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ၌ ကြွရန် အချိန်ကို မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူပါ၏ (ကြွရန်မှာ အသျှင်ဘုရား၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နေရာမှ ထကာ ဖဲခွါကြွသွားတော်မူလေ၏။

421. Atha kho te paribbājakā acirapakkantassa bhagavato poṭṭhapādaṃ paribbājakaṃ samantato vācā [vācāya (syā. ka.)] sannitodakena sañjhabbharimakaṃsu – ‘‘evameva panāyaṃ bhavaṃ poṭṭhapādo yaññadeva samaṇo gotamo bhāsati, taṃ tadevassa abbhanumodati – ‘evametaṃ bhagavā evametaṃ, sugatā’ti. Na kho pana mayaṃ kiñci [kañci (pī.)] samaṇassa gotamassa ekaṃsikaṃ dhammaṃ desitaṃ ājānāma – ‘sassato loko’ti vā, ‘asassato loko’ti vā, ‘antavā loko’ti vā, ‘anantavā loko’ti vā, ‘taṃ jīvaṃ taṃ sarīra’nti vā, ‘aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīra’nti vā , ‘hoti tathāgato paraṃ maraṇā’ti vā, ‘na hoti tathāgato paraṃ maraṇā’ti vā, ‘hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ maraṇā’ti vā, ‘neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā’ti vā’’ti.

Evaṃ vutte poṭṭhapādo paribbājako te paribbājake etadavoca – ‘‘ahampi kho, bho, na kiñci samaṇassa gotamassa ekaṃsikaṃ dhammaṃ desitaṃ ājānāmi – ‘sassato loko’ti vā, ‘asassato loko’ti vā…pe… ‘neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā’ti vā; api ca samaṇo gotamo bhūtaṃ tacchaṃ tathaṃ paṭipadaṃ paññapeti dhammaṭṭhitataṃ dhammaniyāmataṃ. Bhūtaṃ kho pana tacchaṃ tathaṃ paṭipadaṃ paññapentassa dhammaṭṭhitataṃ dhammaniyāmataṃ, kathañhi nāma mādiso viññū samaṇassa gotamassa subhāsitaṃ subhāsitato nābbhanumodeyyā’’ti?

၄၂၁. အထ ခေါ တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ပေါဋ္ဌပါဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ သမန္တတော ဝါစာ [ဝါစာယ (သျာ. က.)] သန္နိတောဒကေန သဉ္ဇမ္ဘရိမကံသု – ''ဧဝမေဝ ပနာယံ ဘဝံ ပေါဋ္ဌပါဒော ယညဒေဝ သမဏော ဂေါတမော ဘာသတိ၊ တံ တဒေဝဿ အဗ္ဘနုမောဒတိ – 'ဧဝမေတံ ဘဂဝါ ဧဝမေတံ၊ သုဂတာ'တိ။ န ခေါ ပန မယံ ကိဉ္စိ [ကဉ္စိ (ပီ.)] သမဏဿ ဂေါတမဿ ဧကံသိကံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမ – 'သဿတော လောကော'တိ ဝါ၊ 'အသဿတော လောကော'တိ ဝါ၊ 'အန္တဝါ လောကော'တိ ဝါ၊ 'အနန္တဝါ လောကော'တိ ဝါ၊ 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ၊ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါ ၊ 'ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝါ၊ 'န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝါ၊ 'ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝါ၊ 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝါ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ပေါဋ္ဌပါဒော ပရိဗ္ဗာဇကော တေ ပရိဗ္ဗာဇကေ ဧတဒဝေါစ – ''အဟမ္ပိ ခေါ၊ ဘော၊ န ကိဉ္စိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဧကံသိကံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ – 'သဿတော လောကော'တိ ဝါ၊ 'အသဿတော လောကော'တိ ဝါ။ပေ.။ 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ဝါ; အပိ စ သမဏော ဂေါတမော ဘူတံ တစ္ဆံ တထံ ပဋိပဒံ ပညပေတိ ဓမ္မဋ္ဌိတတံ ဓမ္မနိယာမတံ။ ဘူတံ ခေါ ပန တစ္ဆံ တထံ ပဋိပဒံ ပညပေန္တဿ ဓမ္မဋ္ဌိတတံ ဓမ္မနိယာမတံ၊ ကထဉှိ နာမ မာဒိသော ဝိညူ သမဏဿ ဂေါတမဿ သုဘာသိတံ သုဘာသိတတော နာဗ္ဘနုမောဒေယျာ''တိ?

421. Now, no sooner had the Bhagavā left the place than the ascetics all round censured Potthapāda, the wandering ascetic, acrimoniously from all sīdes, with these words:

This respected Potthapāda always has words of praise for whatcver Samaṇa Gotama says, exclaiming That, indeed, is so, O Bhagavā! That, indeed, is so, O Sugata!"

However, we fail to get to know what Samaṇa Gotama has expounded as matters of certainty in relation to the propositions: whether the world is eternal or not eternal; whether the world is finite or
infinite; whether the soul is the same as the body; whether the soul is one thing and the body another;
whether a sentient heing does exist or does not exist alter dceath; whether a sentient being does exist as
well as does not exist atter death; whether it is that a sentient being either does exist nor does not exist
alter death."

When this was said, Potḷhapāda, the wandering ascetic, replied thus to thosc asccucs: Ī

I also do not know, friends, any matter of certainty that Samaṇa Gotama has expounded in relation to the propositions: Whether the world is eternal or not eternal... whether it is that a

sentient being neither does exist nor does not exist after death. But Samana Gotama declares the practice which is true, real, correct, having the dhamma (i.e.. Lokuttara dhamma) as its basis, and which is enduring according to the (Lokuttara) dhamma. Why should not I, appreciating what is well-spoken, praise the good words of Samana Gotama who declares the practice which is true, real, correct, having the dhamma (i.e.. Lokuttara dhamma) as its basis, and which is enduring according to the (Lokuttara) dhamma? "
၄၂၁။ ထိုအခါ ပရိဗိုဇ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဖဲခွါကြွသွား၍ မကြာမြင့်မီ ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်ကိုထက်ဝန်းကျင်မှ နှုတ်နှင်တံဖြင့် ဝိုင်းအုံ၍ ထိုးဆွကုန်၏ (ပုတ်ခတ်ပြောဆိုကြကုန်၏) -

''ဤအသျှင်ပေါဋ္ဌပါဒသည် ထိုရဟန်းဂေါတမ ဆိုတိုင်းဆိုတိုင်းသော စကားကိုသာလျှင် 'ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤ (စကား) သည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပါပေ၏၊ ကောင်းသော စကားကိုဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤ (စကား) သည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပါပေ၏'ဟု ဤသို့ချည်းကောင်းချီးခေါ်ဘိ၏။သို့ရာတွင် 'လောကသည် မြဲ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည် မမြဲ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည် အဆုံးရှိ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည် အဆုံးမရှိ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်၊ ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်မည်၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'အသက်သည်တခြား ကိုယ်သည်တခြား' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ မရှိ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည်သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်းမရှိ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်' ဟူ၍လည်းကောင်း ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားသော ဧကန်ဖြစ်သော တရားတစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ အကျွန်ုပ်တို့ မသိရပါကုန်''ဟု ပုတ်ခတ်ပြောဆို ကုန်၏။

ဤသို့ဆိုသော် ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား ဤစကားကို ဆို၏ -

''အချင်းတို့ 'လောကသည် မြဲ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည် မမြဲ' ဟူ၍လည်းကောင်း။ပ။ 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်' ဟူ၍လည်းကောင်းရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားသော ဧကန်ဖြစ်သော တရား တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ ငါသည်လည်း မသိရ ပါ၊ သို့သော်လည်း ရဟန်းဂေါတမသည်ဟုတ်သော မှန်သော မဖောက်ပြန်သော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မ၌တည်သော သဘောရှိသော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မနိယာမအားဖြင့် မြဲသော အကျင့်ကို ဟောပြ ပေ၏၊ဟုတ်သော မှန်သော မဖောက်ပြန်သော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မ၌တည်သော သဘောရှိသော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မနိယာမအားဖြင့် မြဲသော အကျင့်ကို ဟောပြသော ရဟန်းဂေါတမ၏ ကောင်း သော စကားကိုကောင်းသော စကားအနေဖြင့် ငါသို့သော သိတတ်သူသည် အဘယ်ကြောင့် ကောင်းချီး မခေါ်ဘဲရှိအံ့နည်း''ဟု ဆို၏။

Cittahatthisāriputtapoṭṭhapādavatthu စိတ္တဟတ္ထိသာရိပုတ္တပေါ်ဋ္ဌပါဒဝတ္ထု

About Citta, Son of an Elcphant Trainer, and Poḷthapāda ဆင်ဆရာ့သားစိတ္တ နှင့် ပေါ်ဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်ဝတ္ထု

422. Atha kho dvīhatīhassa accayena citto ca hatthisāriputto poṭṭhapādo ca paribbājako yena bhagavā tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā citto hatthisāriputto bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Poṭṭhapādo pana paribbājako bhagavatā saddhiṃ sammodi. Sammodanīyaṃ kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāretvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinno kho poṭṭhapādo paribbājako bhagavantaṃ etadavoca – ''tadā maṃ, bhante, te paribbājakā acirapakkantassa bhagavato samantato vācāsannitodakena sañjhabbharimakaṃsu – 'evameva panāyaṃ bhavaṃ poṭṭhapādo yaññadeva samaṇo gotamo bhāsati, taṃ tadevassa abbhanumodati – 'evametaṃ bhagavā evametaṃ sugatā''ti. Na kho pana mayaṃ kiñci samaṇassa gotamassa ekaṃsikaṃ dhammaṃ desitaṃ ājānāma – ''sassato loko''ti vā, ''asassato loko''ti vā, ''antavā loko''ti vā, ''anantavā loko''ti vā, ''taṃ jīvaṃ taṃ sarīra''nti vā, ''aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīra''nti vā, ''hoti tathāgato paraṃ maraṇā''ti vā, ''na hoti tathāgato paraṃ maraṇā''ti vā, ''hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ maraṇā''ti vā, ''neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā''ti vā'ti. Evaṃ vuttāhaṃ, bhante, te paribbājake etadavocaṃ – 'ahampi kho, bho, na kiñci samaṇassa gotamassa ekaṃsikaṃ dhammaṃ desitaṃ ājānāmi – ''sassato loko''ti vā, ''asassato loko''ti vā…pe… ''neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā''ti vā; api ca samaṇo gotamo bhūtaṃ tacchaṃ tathaṃ paṭipadaṃ paññapeti dhammaṭṭhitataṃ dhammaniyāmataṃ. Bhūtaṃ kho pana tacchaṃ tathaṃ paṭipadaṃ paññapentassa dhammaṭṭhitataṃ dhammaniyāmataṃ, kathañhi nāma mādiso viññū samaṇassa gotamassa subhāsitaṃ subhāsitato nābbhanumodeyyā''ti?

၄၂၂. အထ ခေါ ဒွီဟတီဟဿ အစ္စယေန စိတ္တော စ ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ပေါဋ္ဌပါဒော စ ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ပေါဋ္ဌပါဒော ပန ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''တဒါ မံ၊ ဘန္တေ၊ တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော သမန္တတော ဝါစာသန္နိတောဒကေန သဉ္ဈဗ္ဘရိမကံသု – 'ဧဝမေဝ ပနာယံ ဘဝံ ပေါဋ္ဌပါဒော ယညဒေဝ သမဏော ဂေါတမော ဘာသတိ၊ တံ တဒေဝဿ အဗ္ဘနုမောဒတိ – 'ဧဝမေတံ ဘဂဝါ ဧဝမေတံ သုဂတာ''တိ။ န ခေါ ပန မယံ ကိဉ္စိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဧကံသိကံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမ – ''သဿတော လောကော''တိ ဝါ၊ ''အသဿတော လောကော''တိ ဝါ၊ ''အန္တဝါ လောကော''တိ ဝါ၊ ''အနန္တဝါ လောကော''တိ ဝါ၊ ''တံ ဇီဝံ တံ သရီရ''န္တိ ဝါ၊ ''အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ''န္တိ ဝါ၊ ''ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ ဝါ၊ ''န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ ဝါ၊ ''ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ

မရဏာ’’တိ ဝါ၊ ‘‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’တိ ဝါ’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တာဟံ၊ ဘန္တေ၊ တေ ပရိဗ္ဗာဇကေ ဧတဒဝေါစံ – ‘အဟမ္ပိ ခေါ၊ ဘော၊ န ကိဉ္စိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဧကံသိကံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ – ‘‘သဿတော လောကော’’တိ ဝါ၊ ‘‘အသဿတော လောကော’’တိ ဝါ။ပေ.။ ‘‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’’တိ ဝါ; အပိ စ သမဏော ဂေါတမော ဘူတံ တစ္ဆံ တထံ ပဋိပဒံ ပညပေတိ ဓမ္မဋ္ဌိတတံ ဓမ္မနိယာမတံ။ ဘူတံ ခေါ ပန တစ္ဆံ တထံ ပဋိပဒံ ပညပေန္တဿ ဓမ္မဋ္ဌိတတံ ဓမ္မနိယာမတံ၊ ကထဉ္ဟိ နာမ မာဒိသော ဝိညူ သမဏဿ ဂေါတမဿ သုဘာသိတံ သုဘာသိတတော နာဗ္ဘနုမောဒေယျာ’’တိ?

422. Now, two or three days later, Citta, the son of an elephant tainer, and Potthapāda. the wandering ascetic, approached the Bhagavā. Having thus approached the Bhagavā, Citta, the son of an elephant trainer, did obeisance to the Bhagavā and took his seat in a suitable place. Poḷthapāda, the wandering ascetic, on the other hand, offered courteous greetings to the Bhagavā who replied fittingly, and having said memorable words of felicitation, he also took his seat. Alter taking the seat, Potthapāda, thc wandering ascetic, said to the Bhagavā:

“Venerable Sir. no sooner had the Bhagavā lelt than the ascetics all round censured me acrimoniously from all sides, with these words:

"This respected Poḷtthapāda always has words of praise for whatever Samaṇa Gotama says, exclaiming: That, indeed, is so, O Bhagavā! That, indeed, is so, O Sugata!

"However, we fail to get to know what Samaṇa Gotama has expounded as matters of certainty in relation to the propositions: Whether the world is eternal or not eternal; whether the world is finite or infinite; whether the soul is the same as the body: whether the soul is one thing and the body another; whether a sentient being does exist or does not exist alter death; whether a sentient being does exist as well as does not exist alter death: whether it is that a sentient being neither does exist nor does not exlist after death.

Venerable Sīr, when this was said. I replied thus to those ascetics:

I also do not know, friends, any matter of certainty that Samaṇa Gotama has expounded in relation to the propositions: Whether the world is eternal or not eternal... whether it is that a sentient being neither does exist nor does not exist atter death. But Samana Gotama declarces the practice which is true, real, correct, having the dhamma (i.e., Lokuttara dhamma) as its basis, and which is enduring according to the (Lokuttara) dhamma. Why should not I, appreciating

what is well-spoken, praise the good words of Samana Gotama who declares the practice which is true, real, correct, having the dhamma (i.e., Lokuttara dhamma) as its basis, and which is enduring according to the (Lokuttara) dhamma?”

၄၂။ ထို့နောက် နှစ်ရက် သုံးရက် လွန်သောအခါ ဆင်ဆရာ့သားစိတ္တနှင့် ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်တို့သည်မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၏၊ ချဉ်းကပ်ကြပြီးလျှင် ဆင်ဆရာ့သားစိတ္တသည် မြတ်စွာဘုရားကိုရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအားဤစကားကို လျှောက်၏ -

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ကြွသွား၍ မကြာမြင့်မီ ထိုအခါ၌ ထိုပရိဗိုဇ်တို့သည် အကျွန်ုပ်ကို့ထက်ဝန်းကျင်မှ နှုတ်နှင်တံဖြင့် ဝိုင်းအုံ၍ ထိုးဆွကြပါကုန်၏ (ပုတ်ခတ်ပြောဆိုကြပါကုန်၏)။ ''ဤအသျှင်ပေါဋ္ဌပါဒသည် ထို ရဟန်းဂေါတမ ဆိုတိုင်း ဆိုတိုင်းသော စကားကိုသာလျှင် 'ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဤ (စကား) သည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပါပေ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား။ ဤ (စကား) သည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပါပေ၏'ဟုဤသို့ ချည်း ကောင်းချီးခေါ်ဘိ၏၊ သို့ရာတွင် 'လောကသည် မြဲ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည်မမြဲ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည် အဆုံးရှိ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ' လောကသည်အဆုံးမရှိ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်၊ ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ် မည်၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'အသက်သည် တခြား၊ ကိုယ်သည် တခြား' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည်သေ ပြီးသည့်နောက်၌ ရှိ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့် နောက်၌မရှိ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့် နောက်၌ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်းမရှိ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည် သေပြီး သည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်' ဟူ၍လည်းကောင်းရဟန်းဂေါတမ ဟောကြား သော ဧကန်ဖြစ်သော တရား တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ ငါတို့ မသိရကုန်''ဟုပုတ်ခတ်ပြောဆိုကြပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ ဆိုကြသော် အကျွန်ုပ်သည် ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား ဤသို့ ဖြေရှင်းခဲ့ပါ၏။

''အချင်းတို့ 'လောကသည် မြဲ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည် မမြဲ' ဟူ၍လည်းကောင်း။ပ။ 'သတ္တဝါ သည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားသော ဧကန်ဖြစ်သော တရား တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှငါသည်လည်း မသိရပါ၊ သို့သော်လည်း ရဟန်း ဂေါတမသည်ဟုတ်သော မှန်သော မဖောက်ပြန် သော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မ၌ တည်သော သဘောရှိသော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မနိယာမအားဖြင့် မြဲသော အကျင့်ကိုဟောပြပေ၏၊ဟုတ်သော မှန်သော မဖောက်ပြန်သော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မ၌ တည်သော သဘောရှိသော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မနိယာမအားဖြင့် မြဲသော အကျင့်ကို ဟောပြသော ရဟန်းဂေါတမ၏ ကောင်းသောစကားကို ကောင်းသော စကားအနေဖြင့် ငါသို့သော သိတတ် သူ သည် အဘယ်ကြောင့် ကောင်းချီးမခေါ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း''ဟု ဖြေရှင်းခဲ့ပါသည် ဟူ၍ လျှောက်၏။

423. ‘‘Sabbeva kho ete, poṭṭhapāda, paribbājakā andhā acakkhukā; tvaṃyeva nesaṃ eko cakkhumā. Ekaṃsikāpi hi kho, poṭṭhapāda, mayā dhammā desitā paññattā; anekaṃsikāpi hi kho , poṭṭhapāda, mayā dhammā desitā paññattā.

‘‘Katame ca te, poṭṭhapāda, mayā anekaṃsikā dhammā desitā paññattā? ‘Sassato loko’ti [lokoti vā (sī. ka.)] kho, poṭṭhapāda, mayā anekaṃsiko dhammo desito paññatto; ‘asassato loko’ti [lokoti vā (sī. ka.)] kho, poṭṭhapāda, mayā anekaṃsiko dhammo desito paññatto; ‘antavā loko’ti [lokoti vā (sī. ka.)] kho poṭṭhapāda…pe… ‘anantavā loko’ti [lokoti vā (sī. ka.)] kho poṭṭhapāda… ‘taṃ jīvaṃ taṃ sarīra’nti kho poṭṭhapāda… ‘aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīra’nti kho poṭṭhapāda… ‘hoti tathāgato paraṃ maraṇā’ti kho poṭṭhapāda… na hoti tathāgato paraṃ maraṇā’ti kho poṭṭhapāda… ‘hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ maraṇā’ti kho poṭṭhapāda… ‘neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā’ti kho, poṭṭhapāda, mayā anekaṃsiko dhammo desito paññatto.

‘‘Kasmā ca te, poṭṭhapāda, mayā anekaṃsikā dhammā desitā paññattā? Na hete, poṭṭhapāda, atthasaṃhitā na dhammasaṃhitā na ādibrahmacariyakā na nibbidāya na virāgāya na nirodhāya na upasamāya na abhiññāya na sambodhāya na nibbānāya saṃvattanti. Tasmā te mayā anekaṃsikā dhammā desitā paññattā’’.
၄၂၃. ‘‘သဗ္ဗေဝ ခေါ ဧတေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပရိဗ္ဗာဇကာ အန္ဓာ အစက္ခုကာ; တွံယေဝ နေသံ ဧကော စက္ခုမာ။ ဧကံသိကာပိ ဟိ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ; အနေကံသိကာပိ ဟိ ခေါ ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ။

‘‘ကတမေ စ တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ အနေကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ? ‘သဿတော လောကော’တိ [လောကောတိ ဝါ (သီ. က.)] ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ အနေကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော; ‘အသဿတော လောကော’တိ [လောကောတိ ဝါ (သီ. က.)] ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ အနေကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော; ‘အန္တဝါ လောကော’တိ [လောကောတိ ဝါ (သီ. က.)] ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ။ပေ။ ‘အနန္တဝါ လောကော’တိ [လောကောတိ ဝါ (သီ. က.)] ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ။ ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ။ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ။ ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ။ ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ အနေကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော။

‘‘ကသ္မာ စ တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ အနေကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ? န ဟေတေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အတ္ထသံဟိတာ န ဓမ္မသံဟိတာ န အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ တသ္မာ တေ မယာ အနေကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ’’။
423. Potthapāda! All those wandering ascetics are blind, without eyes (of wisdom). You alone possess eyes (of wisdom).

Potthapāda! I declare and lay down the dhammas that are certain (to lead to Nibbāna), as such.

Potthapāda! I declare and lay down the dhammas that are not certain (to lead to Nibbāna), as such.

Potthapāda! What are the dhammas that I declare and lay down as not certain (to lead to Nibbāna)?

၄၂၃။ ပေါဋ္ဌပါဒ ထိုပရိဗိုဇ်အားလုံးတို့သည် (ပညာ) မျက်စိ ကန်းကုန်၏၊ (ပညာ) မျက်စိ မရှိကုန်၊ ထိုပရိဗိုဇ်တို့တွင် သင်တစ်ယောက်တည်းသာ (ပညာ) မျက်စိ ရှိ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားတို့ကိုလည်း ငါသည် (ဧကန် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားတို့ဟု) ဟောကြားဖော်ပြ၏။

--

ပေါဋ္ဌပါဒ ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားတို့ကိုလည်း ငါသည် (ဧကန် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မဟုတ်သော တရားတို့ဟု) ဟောကြားဖော်ပြ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားတို့ဟု ငါ ဟောကြားဖော်ပြသောထိုတရားတို့ကား အဘယ်နည်း။

Dhammas Not Certain (to Lead to Nibbāna) ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားများ

Potthapāda! I declare and lay down as a dhamma that is not certain (to lead to Nibbāna) the proposition that the world is eternal. I declare and lay down as a dhamma that is not certain (to lead to Nibbāna) the proposition that the world is not eternal...the proposition that the world is finite...that the world infinite...that the soul is the body... that the body is the soul itself...that the soul is one thing and the body another... that a sentient being does exist alter death... that a sentient being does not exist after death...that a sentient being does, as well as does not, exist

after death... Potthapāda! I declare and lay down as a dhamma that is not certain (to lead to Nibbāna) the proposition that a sentient being neither does nor does not exist after death.

Why, Potthapāda, do I declare and lay down that these propositions are not certain (to lead to Nibbāna)?

Potthapāda! They are not in consonance with one's benefit. They are not in consonance with the dhamma (i.e., Lokuttara dhamma). They are not even the beingning of the Noble Practice (brahmacariya). They are not conducive to the development of disillusionment with the five khandhas. They are not conducive to the abandonment of attachment. They are not conducive to the cessation of dukkha. They are not conducive to the extinction of defilements. They are not conducive to the attainment of Magga Insight (abhifrīā). They are not conducive to the realization of the four Noble Truths. They are not conducive to the realization of Nibbāna.

Therefore, I declare and lay them down as the dhammas not certain (to lead to Nibbāna).
ပေါ္ဌပါဒ လောကသည် မြဲ၏ ဟူသည်ကိုလည်း ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားဟုငါသည် ဟောကြားဖော်ပြ၏၊ ပေါ္ဌပါဒ လောကသည် မမြဲဟူသည်ကိုလည်း ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြ၏၊ ပေါ္ဌပါဒ လောကသည်အဆုံးရှိ၏ ဟူသည်ကိုလည်း။ပ။ ပေါ္ဌပါဒ လောကသည် အဆုံးမရှိဟူသည်ကိုလည်း။ ပေါ္ဌပါဒထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်၊ ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်ဟူသည်ကိုလည်း။ ပေါ္ဌပါဒ အသက်သည့်တခြား၊ ကိုယ်သည် တခြား ဟူသည်ကိုလည်း။ ပေါ္ဌပါဒ သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ရှိ၏ဟူသည်ကိုလည်း။ ပေါ္ဌပါဒ သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့် နောက်၌ မရှိ ဟူသည်ကိုလည်း။ ပေါ္ဌပါဒသတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိ ဟူသည်ကိုလည်း။ ပေါ္ဌပါဒ သတ္တဝါသည်သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ် ဟူသည်ကိုလည်း ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြ၏။

ပေါ္ဌပါဒ အဘယ်ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သောတရားတို့ဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြသနည်း။

ပေါ္ဌပါဒ ထို (တရား) တို့သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်ကုန်၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် မစပ်ကုန်၊ အကျင့်မြတ်၏ အစမျှပင် မဟုတ်ကုန်၊ ငြီးငွေ့ရန်အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းရန်အလို့ငှါမဖြစ်ကုန်၊ (ဝဋ်ဆင်းရဲ) ချုပ်ရန်အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်၊ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်၊ (သစ္စာလေးပါး) ကို သိရန်အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်၊ နိဗ္ဗာန် (ကို မျက်မှောက်ပြုရန်) အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားတို့ဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြပေ၏။

Ekaṃsikadhammo ဧကံသိကဓမ္မော
Dhammas Certain (to Lead to Nibbāna) ကေန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားများ

424. ‘‘Katame ca te, poṭṭhapāda, mayā ekaṃsikā dhammā desitā paññattā ? Idaṃ dukkhanti kho, poṭṭhapāda, mayā ekaṃsiko dhammo desito paññatto. Ayaṃ dukkhasamudayoti kho, poṭṭhapāda, mayā ekaṃsiko dhammo desito paññatto. Ayaṃ dukkhanirodhoti kho, poṭṭhapāda, mayā ekaṃsiko dhammo desito paññatto. Ayaṃ dukkhanirodhagāminī paṭipadāti kho, poṭṭhapāda, mayā ekaṃsiko dhammo desito paññatto.

‘‘Kasmā ca te, poṭṭhapāda, mayā ekaṃsikā dhammā desitā paññattā? Ete, poṭṭhapāda, atthasaṃhitā , ete dhammasaṃhitā, ete ādibrahmacariyakā ete nibbidāya virāgāya nirodhāya upasamāya abhiññāya sambodhāya nibbānāya saṃvattanti. Tasmā te mayā ekaṃsikā dhammā desitā paññattā.
၄၂၄. ‘‘ကတမေ စ တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ ဧကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ ? ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ ဧကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော။ အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ ဧကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ ဧကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ ဧကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော။

‘‘ကသ္မာ စ တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ မယာ ဧကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ? ဧတေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အတ္ထသံဟိတာ ၊ ဧတေ ဓမ္မသံဟိတာ၊ ဧတေ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ ဧတေ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ တသ္မာ တေ မယာ ဧကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ။
424. Potthapāda! And what are the dhammas that I declare and lay down as certain (to lead to Nibbāna)?

Potthapāda! I declare and lay down that "This is dukkha' as a dhamma that is certain (to lead to Nibbāna). I declare and lay down that "This is the cause of dukkha' as a dhamma that is certain (to lead to Nibbāna). I declare and lay down that "This is the cessation of dukkha' as a dhamma that is certain (to lead to Nibbāna). I declare and lay down that "This is the practice of the Path leading to the cessation of dukkha' as a dhamma that is certain (to lead to Nibbāna).

Potthapāda! Why do I declare and lay down these dhammas as certain (to lead to Nibbāna)?

Potthapāda! These dhammas are in consonance with one's benefit. They are in consonance with the dhamma (i.e., Lokuttara dhamma). They are the begingning of the Practice

(brahmacariya). They are conducive to the development of disilllusionment with the five khandhas. They are conducive to
the abandonment of attachment. They are conducive to the cessation of dukkha. They are conducive to the extinction of defilements. They are conducive to the attainment of Magga Insight (abhiūfiā). They are conducive to the realization of the Four Noble Truths. They are conducive to the realization of
Nibbāna.

Therefore, I declare and lay them down as dhammas certain (to lead to Nibbāna).

၄၂၄။ ပေါဋ္ဌပါဒ ကေန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားတို့ဟု ငါဟောကြား ဖော်ပြသော ထိုတရားတို့ကား အဘယ်နည်း။

ပေါဋ္ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲတည်း ဟူသည်ကို ကေန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားဟု ငါသည် ဟောကြား ဖော်ပြ၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းတည်း ဟူသည်ကို ကေန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြ၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း ဟူသည်ကိုကေန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြ၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း ဟူသည်ကို ကေန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားဟု ငါသည်ဟောကြားဖော်ပြ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ အဘယ်ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ကေန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြသနည်း။

ပေါဋ္ဌပါဒ ဤတရားတို့သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်ကုန်၏၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် စပ်ကုန်၏၊ အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်ကုန်၏၊ ငြီးငွေ့ရန် အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ (ဝဋ္ဋဆင်းရဲ) ချုပ်ရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ နိဗ္ဗာန်ကို (မျက်မှောက် ပြုရန်) အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ကေန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားတို့ဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြပေ၏။

425. ‘‘Santi, poṭṭhapāda, eke samaṇabrāhmaṇā evaṃvādino evaṃdiṭṭhino – ‘ekantasukhī attā hoti arogo paraṃ maraṇā’ti. Tyāhaṃ upasaṅkamitvā evaṃ vadāmi – ‘saccaṃ kira tumhe āyasmanto evaṃvādino evaṃdiṭṭhino – ‘‘ekantasukhī attā hoti arogo paraṃ maraṇā’ti? Te ce me evaṃ puṭṭhā ‘āmā’ti paṭijānanti. Tyāhaṃ evaṃ vadāmi – ‘api pana tumhe āyasmanto ekantasukhaṃ lokaṃ jānaṃ passaṃ viharathā’ti? Iti puṭṭhā ‘no’ti vadanti.

‘‘Tyāhaṃ evaṃ vadāmi – ‘api pana tumhe āyasmanto ekaṃ vā rattiṃ ekaṃ vā divasaṃ upaḍḍhaṃ vā rattiṃ upaḍḍhaṃ vā divasaṃ ekantasukhiṃ attānaṃ sañjānāthā’ti [sampajānāthāti (sī. syā. ka.)]? Iti puṭṭhā ‘no’ti vadanti. Tyāhaṃ evaṃ vadāmi – ‘api pana tumhe āyasmanto jānātha – ‘‘ayaṃ maggo ayaṃ paṭipadā ekantasukhassa lokassa sacchikiriyāyā’’’ti? Iti puṭṭhā ‘no’ti vadanti.

‘‘Tyāhaṃ evaṃ vadāmi – ‘api pana tumhe āyasmanto yā tā devatā ekantasukhaṃ lokaṃ upapannā, tāsaṃ bhāsamānānaṃ saddaṃ suṇātha – ‘‘suppaṭipannāttha, mārisā, ujuppaṭipannāttha, mārisā, ekantasukhassa lokassa sacchikiriyāya; mayampi hi, mārisā, evaṃpaṭipannā ekantasukhaṃ lokaṃ upapannā’ti ? Iti puṭṭhā ‘no’ti vadanti.

‘‘Taṃ kiṃ maññasi, poṭṭhapāda, nanu evaṃ sante tesaṃ samaṇabrāhmaṇānaṃ appāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī’’ti? ‘‘Addhā kho, bhante, evaṃ sante tesaṃ samaṇabrāhmaṇānaṃ appāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī’’ti.

၄၂၅. ‘‘သန္တိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘ဧကန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ’တိ။ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘သစ္စံ ကိရ တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘‘ဧကန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ’တိ? တေ စေ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ‘အာမာ’တိ ပဋိဇာနန္တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧကန္တသုခံ လောကံ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟရထာ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

‘‘တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧကံ ဝါ ရတ္တိံ ဧကံ ဝါ ဒိဝသံ ဥပဍ္ဎံ ဝါ ရတ္တိံ ဥပဍ္ဎံ ဝါ ဒိဝသံ ဧကန္တသုခိံ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာထာ’တိ [သမ္ပဇာနာထာတိ (သီ. သျာ. က.)]? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဇာနာထ – ‘‘အယံ မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ ဧကန္တသုခဿ လောကဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ’’’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

‘‘တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ယာ တာ ဒေဝတာ ဧကန္တသုခံ လောကံ ဥပပန္နာ၊ တာသံ ဘာသမာနာနံ သဒ္ဒံ သုဏာထ – ‘‘သုပ္ပဋိပန္နာတ္ထ၊ မာရိသာ၊ ဥဇုပ္ပဋိပန္နာတ္ထ၊ မာရိသာ၊ ဧကန္တသုခဿ လောကဿ သစ္ဆိကိရိယာယ; မယမ္ပိ ဟိ၊ မာရိသာ၊ ဧဝံပဋိပန္နာ ဧကန္တသုခံ လောကံ ဥပပန္နာ’တိ ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ နနု ဧဝံ သန္တေ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇ တီ’’တိ? ‘‘အဒ္ဓါ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ သန္တေ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။

425. There are, Potthapāda, some samanas and brāhmaṇas who believe and declare 'Atta is indeed eternal bliss. lt does not perish after the death (of the body in which it had lived).' And I approached them and asked:

"Friends! Is it true you believe and declare that atta is indeed eternal bliss; it does not perish after the death (of the body in which it had lived)?" |

When thus asked, they affirmed "Indeed so." And I asked them again, "If that be so, friends, do you know and perceive the eternally blissful world?""

When thus asked, they replied "No". Then I asked them again:

"Friends! If that be so, do you hear devas who have been reborn in the eternally blissful world say: 'Friends! Engage in right and proper Practice for the realization of the eternally blissful world. We also have been reborn in the eternally blissful world because of such Practice"?"

When thus asked, they said "No".

Now, Potthapāda, what do you think of this? If that be so, does not what those samaṇas and brāhmanas say turn out to be without good ground?

"Venerable Sir! If that be so, what those samaṇas and brāhmaṇas say is certainly without good ground."

၄၂၅။ ပေါဋ္ဌပါဒ ''အတ္တာသည် စင်စစ် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိဟု ဤသို့ဆိုလေ့ ယူလေ့ ရှိကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ အချို့တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့အထံသို့ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ မေး၏ -

''အသျှင်တို့ အတ္တာသည် စင်စစ် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိဟု သင်တို့သည်ဤသို့ ဆိုလေ့ ယူလေ့ရှိကုန်၏ ဟူသည်မှာ မှန်သလော''။

ဤသို့ ငါမေးသော် ထိုသူတို့သည် ''မှန်ပါ၏''ဟု ဝန်ခံကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ -

''အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို သင်တို့ သိမြင်၍ နေကုန်သလော''။

ဤသို့မေးသော် ''သိမြင်၍ မနေပါကုန်''ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ -

''အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ တစ်ညဉ့်ဖြစ်စေ တစ်နေ့ဖြစ်စေ ညဉ့်ဝက်ဖြစ်စေ နေ့ဝက်ဖြစ်စေ စင်စစ်ချမ်းသာသော အတ္တာကို သင်တို့ကိုယ်တိုင် တွေ့သိနေကုန်သလော''။

ဤသို့မေးသော် ''တွေ့သိ မနေပါကုန်''ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ -

''အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဤကား လမ်းတည်းဤကား အကျင့်တည်းဟု သင်တို့ သိကုန်သလော''။

ဤသို့မေးသော် ''မသိပါကုန်''ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ -

--
''အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ 'အချင်းတို့ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကောင်းစွာကျင့်ကုန်လော့၊ ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်ကုန်လော့၊ အချင်းတို့ ငါတို့သည်လည်း ဤသို့ကျင့်ကုန်သော ကြောင့် စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကသို့ ရောက်ရကုန်၏'ဟု စင်စစ်ချမ်းသာသောလောကသို့ ရောက်နေသော နတ်တို့၏ ပြောဆိုသံကို သင်တို့ ကြားရကုန်သလော''။

ဤသို့ ငါမေးသော် ''မကြားရပါကုန်''ဟု ဆိုကုန်၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသာမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ်ာမရှိသောစကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကားမချွတ်ပင် ဖြစ်နေပါသည်။

426. ''Seyyathāpi, poṭṭhapāda, puriso evaṃ vadeyya – 'ahaṃ yā imasmiṃ janapade janapadakalyāṇī, taṃ icchāmi taṃ kāmemī'ti. Tamenaṃ evaṃ vadeyyuṃ – 'ambho purisa, yaṃ tvaṃ janapadakalyāṇiṃ icchasi kāmesi, jānāsi taṃ janapadakalyāṇiṃ khattiyī vā brāhmaṇī vā vessī vā suddī vā'ti? Iti puṭṭho 'no'ti vadeyya. Tamenaṃ evaṃ vadeyyuṃ – 'ambho purisa , yaṃ tvaṃ janapadakalyāṇiṃ icchasi kāmesi, jānāsi taṃ janapadakalyāṇiṃ evaṃnāmā evaṃgottāti vā, dīghā vā rassā vā majjhimā vā kāḷī vā sāmā vā maṅguracchavī vāti, amukasmiṃ gāme vā nigame vā nagare vā'ti? Iti puṭṭho 'no'ti vadeyya. Tamenaṃ evaṃ vadeyyuṃ – 'ambho purisa, yaṃ tvaṃ na jānāsi na passasi, taṃ tvaṃ icchasi kāmesī'ti? Iti puṭṭho 'āmā'ti vadeyya.

‘‘Taṃ kiṃ maññasi , poṭṭhapāda, nanu evaṃ sante tassa purisassa appāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī’’ti? ‘‘Addhā kho, bhante, evaṃ sante tassa purisassa appāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī’’ti.

‘‘Evameva kho, poṭṭhapāda, ye te samaṇabrāhmaṇā evaṃvādino evaṃdiṭṭhino – ‘ekantasukhī attā hoti arogo paraṃ maraṇā’ti. Tyāhaṃ upasaṅkamitvā evaṃ vadāmi – ‘saccaṃ kira tumhe āyasmanto evaṃvādino evaṃdiṭṭhino – ‘‘ekantasukhī attā hoti arogo paraṃ maraṇā’’’ti? Te ce me evaṃ puṭṭhā ‘āmā’ti paṭijānanti. Tyāhaṃ evaṃ vadāmi – ‘api pana tumhe āyasmanto ekantasukhaṃ lokaṃ jānaṃ passaṃ viharathā’ti? Iti puṭṭhā ‘no’ti vadanti.

‘‘Tyāhaṃ evaṃ vadāmi – ‘api pana tumhe āyasmanto ekaṃ vā rattiṃ ekaṃ vā divasaṃ upaḍḍhaṃ vā rattiṃ upaḍḍhaṃ vā divasaṃ ekantasukhiṃ attānaṃ sañjānāthā’ti? Iti puṭṭhā ‘no’ti vadanti. Tyāhaṃ evaṃ vadāmi – ‘api pana tumhe āyasmanto jānātha – ‘‘ayaṃ maggo ayaṃ paṭipadā ekantasukhassa lokassa sacchikiriyāyā’ti? Iti puṭṭhā ‘no’ti vadanti.

‘‘Tyāhaṃ evaṃ vadāmi – ‘api pana tumhe āyasmanto yā tā devatā ekantasukhaṃ lokaṃ upapannā, tāsaṃ bhāsamānānaṃ saddaṃ suṇātha – ‘‘suppaṭipannāttha, mārisā, ujuppaṭipannāttha, mārisā, ekantasukhassa lokassa sacchikiriyāya; mayampi hi, mārisā, evaṃpaṭipannā ekantasukhaṃ lokaṃ upapannā’’’ti? Iti puṭṭhā ‘no’ti vadanti.

‘‘Taṃ kiṃ maññasi, poṭṭhapāda, nanu evaṃ sante tesaṃ samaṇabrāhmaṇānaṃ appāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī’’ti? ‘‘Addhā kho, bhante, evaṃ sante tesaṃ samaṇabrāhmaṇānaṃ appāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī’’ti.

၄၂၆. ‘‘သေယျထာပိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပုရိသော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ယာ ဣမသ္မိံ ဇနပဒေ ဇနပဒကလျာဏီ၊ တံ ဣစ္ဆာမိ တံ ကာမေမီ’တိ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘အမ္ဘော ပုရိသ၊ ယံ တွံ ဇနပဒကလျာဏိံ ဣစ္ဆသိ ကာမေသိ၊ ဇာနာသိ တံ ဇနပဒကလျာဏိံ ခတ္တိယီ ဝါ ဗြာဟ္မဏီ ဝါ ဝေဿီ ဝါ သုဒ္ဒီ ဝါ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော ‘နော’တိ ဝဒေယျ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘အမ္ဘော ပုရိသ ၊ ယံ တွံ ဇနပဒကလျာဏိံ ဣစ္ဆသိ ကာမေသိ၊ ဇာနာသိ တံ ဇနပဒကလျာဏိံ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာတိ ဝါ၊ ဒီဃာ ဝါ ရဿာ ဝါ မဇ္ဈိမာ ဝါ ကာဠီ ဝါ သာမာ ဝါ မင်္ဂုရစ္ဆဝီ ဝါတိ၊ အမုကသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ နဂရေ ဝါ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော ‘နော’တိ ဝဒေယျ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘အမ္ဘော ပုရိသ၊ ယံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ၊ တံ တွံ ဣစ္ဆသိ ကာမေသီ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော ‘အာမာ’တိ ဝဒေယျ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ နနု ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ အပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ? ‘‘အဒ္ဓါ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ အပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။

‘‘ဧဝမေဝ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘ဧကန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ’တိ။ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘သစ္စံ ကိရ တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘‘ဧကန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ’’’တိ? တေ စေ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ‘အာမာ’တိ ပဋိဇာနန္တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧကန္တသုခံ လောကံ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟရထာ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

‘‘တျာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧကံ ဝါ ရတ္တိံ ဧကံ ဝါ ဒိဝသံ ဥပဍ္ဎံ ဝါ ရတ္တိံ ဥပဍ္ဎံ ဝါ ဒိဝသံ ဧကန္တသုခိံ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာထာ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဇာနာထ – ‘‘အယံ မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ ဧကန္တသုခဿ လောကဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

‘‘တျာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ယာ တာ ဒေဝတာ ဧကန္တသုခံ လောကံ ဥပပန္နာ၊ တာသံ ဘာသမာနာနံ သဒ္ဒံ သုဏာထ – ‘‘သုပ္ပဋိပန္နာတ္ထ၊ မာရိသာ၊ ဥဇုပ္ပဋိပန္နာတ္ထ၊ မာရိသာ၊ ဧကန္တသုခဿ လောကဿ သစ္ဆိကိရိယာယ; မယမ္ပိ ဟိ၊ မာရိသာ၊ ဧဝံပဋိပန္နာ ဧကန္တသုခံ လောကံ ဥပပန္နာ’’’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ နနု ဧဝံ သန္တေ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ? ‘‘အဒ္ဓါ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ သန္တေ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။

426. Potthapāda! Take this simile. Suppose there is a man who says "How I long for and how I love the most beautiful woman in this land!” He might be asked thus:

“Friend, do you know whether this most beautiful woman whom you so love and long for belongs to the ruling class, or the brahmin class, or the mercantile class or the working class?'

When thus asked, he might answer "No”.

Then he might again be asked:

"Friend, regarding this most beautiful woman you so love and long for, do you know her name, or her clan name; whether she be tall, or short, or of medium height; whether she be dark, or fair, or golden-brown; or whether she lives in a village, or in a market-town, or in a city?”'

When thus asked, he might answer "No”.

Then he might again be asked:

“Well, friend, do you love and long for this woman whom you neither know nor see?”

When thus asked, he might answer “Yes”.

Now, Potthapāda, what do you think of this? If that be so, does not what that man says turn out to be without good ground?

“Venerable Sir! If that be so, what that man says is certainly without good ground.”

Potthapāda! It is the same in this case. I approached those samaṇnas and brāhmaṇas who believe and declare 'Atta is indeed eternal bliss. It does not perish after the death (of the body in which it had lived)', and asked: -

“Friends! Is it true you believe and declare that atta is indeed eternal bliss and that it does not perish after the death (of the body in which it had lived)?”

When thus asked, they affirmed "Indeed so”. And I asked them again, "If that be so, friends, do you know and perceive the eternally blissful world?"

Wnhen thus asked, they replied "No". Then I asked them again:

"Friends! If that be so, do you personally experience the eternally blissful atta for a night, or a day, or half a night or halt a day?”

When thus asked, they replied "No". Then I asked them again:

"Friends! If that be so, do you know what the Path is and what the Practice is for the realization of the eternally blissful world?” .

When thus asked, they replied "No". Then I asked them again:

"Friends! It that be so, do you hear devas who have been reborn in the eternally blissful world say: "Friends! Engage in right and proper Practice for the realization of the eternally blissful world. We also have been reborn in the eternally blissful world because of such Practice"?"

When thus asked, they said "No"”.

Now, Potthapāda, what do you think of this? If that be so, does not what the samaṇas and brāhmanṇas say turn out to be without good ground?

Venerable Sir! If that be so, what the samanas and brāhmanas say is certainly without good ground.”

၄၂၆။ ပေါဋ္ဌပါဒ ဥပမာသော်ကား ''ငါသည် ဤနိုင်ငံတွင် အလှမယ် (ဇနပဒကလျာဏီ) ကို လိုချင်၏၊ ချစ်ကြိုက်၏''ဟု ဆိုသော ယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ရာ၏ -

''အချင်းယောကျ်ား သင်လိုချင် ချစ်ကြိုက်သော အလှမယ် (ဇနပဒကလျာဏီ) ကို မင်းအမျိုးသမီး ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားအမျိုးသမီး ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကုန်သည်အမျိုးသမီး ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲသားအမျိုးသမီးဟူ၍လည်းကောင်း သိပါ၏လော''။

ဤသို့မေးသော် ''မသိပါ''ဟု ဖြေဆိုရာ၏။

ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ပြန်ရာ၏ -

''အချင်းယောကျ်ား သင်လိုချင်ချစ်ကြိုက်သော အလှမယ် (ဇနပဒကလျာဏီ) ကို ဤအမည်ရှိ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤအမျိုးအနွယ်ဖြစ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အရပ်) မြင့်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အရပ်) နိမ့်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလတ်စား (မမြင့်မနိမ့်) ဖြစ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အသား) မည်း၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အသား) ဝါ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အသား) ညို၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤ (မည်သော) ရွာ၌ နေ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤ (မည်သော) နိဂုံး၌နေ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤ (မည်သော) မြို့၌နေ၏ဟူ၍လည်းကောင်း သိပါ၏လော''။

ဤသို့ မေးသော် ''မသိပါ''ဟု ဖြေဆိုရာ၏။

ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ပြန်ရာ၏ -

''အချင်းယောကျ်ား သင်သည် မသိမမြင်ဖူးသူကို လိုချင်ချစ်ကြိုက်နေသလော''။

ဤသို့ မေးသော် ''ဟုတ်ပါ၏''ဟု ဖြေဆိုရာ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်ပါလော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကား မချွတ်ပင်ဖြစ်နေပါသည်။ ဤအတူပင် ပေါဋ္ဌပါဒ ''အတ္တသည် စင်စစ် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိ''ဟု ဤသို့ ဆိုလေ့ ယူလေ့ရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့ကို ငါသည် ဤသို့ မေး၏ -

''အသျှင်တို့ အတ္တသည် စင်စစ် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိဟု သင်တို့သည်ဤသို့ ဆိုလေ့ယူလေ့ရှိကုန်၏ ဟူသည်မှာ မှန်ပါသလော''။

ဤသို့ ငါမေးသော် ထိုသူတို့သည် ''မှန်ပါ၏''ဟု ဝန်ခံကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ -

''အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို သင်တို့ သိမြင်၍ နေကုန်သလော''။

--
ဤသို့ မေးသော် ''သိမြင်၍ မနေကုန်ပါ''ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ -

''အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ တစ်ညဉ့်ဖြစ်စေ တစ်နေ့ဖြစ်စေ ညဉ့်ဝက်ဖြစ်စေ နေ့ဝက်ဖြစ်စေ စင်စစ်ချမ်းသာသော အတ္တကို သင်တို့ကိုယ်တိုင် တွေ့သိနေကုန်သလော''။

ဤသို့ မေးသော် ''တွေ့သိမနေပါကုန်''ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့မေးပြန်၏ -

''အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဤကား လမ်းတည်း၊ ဤကား အကျင့်တည်းဟု သင်တို့ သိကုန်သလော''။

ဤသို့ မေးသော် ''မသိပါကုန်''ဟု ဖြေဆိုကုန်၏။ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ -

''အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ 'အချင်းတို့ စင်စစ် ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကောင်းစွာကျင့်ကုန်လော့၊ ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်ကုန်လော့၊ အချင်းတို့ ငါတို့သည်လည်း ဤသို့ ကျင့်ကုန်သော ကြောင့် စင်စစ် ချမ်းသာသော လောကသို့ ရောက်ရကုန်၏'ဟု စင်စစ် ချမ်းသာသော လောကသို့ရောက်၍နေသော နတ်တို့၏ ပြောဆိုသံကို သင်တို့ ကြားရကုန်သလော''။

ဤသို့ မေးသော် ''မကြားရပါကုန်''ဟု ဆိုကုန်၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကားမချွတ်ပင် ဖြစ်နေပါသည်။

427. “Seyyathāpi, poṭṭhapāda, puriso cātumahāpathe nisseṇiṃ kareyya pāsādassa ārohaṇāya. Tamenaṃ evaṃ vadeyyuṃ – ‘ambho purisa, yassa tvaṃ [yaṃ tvaṃ (sī. ka.)] pāsādassa ārohaṇāya nisseṇiṃ karosi, jānāsi taṃ pāsādaṃ puratthimāya vā disāya dakkhiṇāya vā disāya pacchimāya vā disāya uttarāya vā disāya ucco vā nīco vā majjhimo vā’ti? Iti puṭṭho ‘no’ti vadeyya. Tamenaṃ evaṃ vadeyyuṃ – ‘ambho purisa, yaṃ tvaṃ na jānāsi na passasi, tassa tvaṃ pāsādassa ārohaṇāya nisseṇiṃ karosī’ti? Iti puṭṭho ‘āmā’ti vadeyya.

“Taṃ kiṃ maññasi, poṭṭhapāda, nanu evaṃ sante tassa purisassa appāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī”ti? “Addhā kho, bhante, evaṃ sante tassa purisassa appāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī”ti.

“Evameva kho, poṭṭhapāda, ye te samaṇabrāhmaṇā evaṃvādino evaṃdiṭṭhino – ‘ekantasukhī attā hoti arogo paraṃ maraṇā’ti. Tyāhaṃ upasaṅkamitvā evaṃ vadāmi – ‘saccaṃ kira tumhe āyasmanto evaṃvādino evaṃdiṭṭhino – “ekantasukhī attā hoti arogo paraṃ maraṇā’ti ? Te ce me evaṃ puṭṭhā ‘āmā’ti paṭijānanti. Tyāhaṃ evaṃ vadāmi – ‘api pana tumhe āyasmanto ekantasukhaṃ lokaṃ jānaṃ passaṃ viharathā’ti? Iti puṭṭhā ‘no’ti vadanti.

“Tyāhaṃ evaṃ vadāmi – ‘api pana tumhe āyasmanto ekaṃ vā rattiṃ ekaṃ vā divasaṃ upaḍḍhaṃ vā rattiṃ upaḍḍhaṃ vā divasaṃ ekantasukhiṃ attānaṃ sañjānāthā’ti? Iti puṭṭhā ‘no’ti vadanti. Tyāhaṃ evaṃ vadāmi – ‘api pana tumhe āyasmanto jānātha ayaṃ maggo ayaṃ paṭipadā ekantasukhassa lokassa sacchikiriyāyā’ti? Iti puṭṭhā ‘no’ti vadanti.

“Tyāhaṃ evaṃ vadāmi – ‘api pana tumhe āyasmanto yā tā devatā ekantasukhaṃ lokaṃ upapannā’ tāsaṃ devatānaṃ bhāsamānānaṃ saddaṃ suṇātha- “suppaṭipannāttha, mārisā, ujuppaṭipannāttha , mārisā, ekantasukhassa lokassa sacchikiriyāya; mayampi hi, mārisā, evaṃ paṭipannā ekantasukhaṃ lokaṃ upapannā’ti? Iti puṭṭhā “no”ti vadanti.

“Taṃ kiṃ maññasi, poṭṭhapāda, nanu evaṃ sante tesaṃ samaṇabrāhmaṇānaṃ appāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī”ti? “Addhā kho, bhante, evaṃ sante tesaṃ samaṇabrāhmaṇānaṃ appāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī”ti.
၄၂၇. “သေယျထာပိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပုရိသော စာတုမဟာပထေ နိဿေဏိံ ကရေယျ ပါသာဒဿ အာရောဟဏာယ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘အမ္ဘော ပုရိသ၊ ယဿ တွံ [ယံ တွံ (သီ. က.)] ပါသာဒဿ အာရောဟဏာယ

နိဿေဏိံ ကရေယျ၊ ဇာနာသိ တံ ပါသာဒံ ပုရတ္ထိမာယ ဝါ ဒိသာယ ဒက္ခိဏာယ ဝါ ဒိသာယ ပစ္ဆိမာယ ဝါ ဒိသာယ ဥတ္တရာယ ဝါ ဒိသာယ ဥစ္စော ဝါ နီစော ဝါ မဇ္ဈိမော ဝါ'တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော 'နော'တိ ဝဒေယျ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'အမ္ဘော ပုရိသ၊ ယံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ၊ တဿ တွံ ပါသာဒဿ အာရောဟဏာယ နိဿေဏိံ ကရောသီ'တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော 'အာမာ'တိ ဝဒေယျ။

''တံ ကိံ မညသိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ နနု ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ အပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ? ''အဒ္ဓါ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ အပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ။

''ဧဝမေဝ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – 'ဧကန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ'တိ။ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒာမိ – 'သစ္စံ ကိရ တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ''ဧကန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ'တိ ? တေ စေ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ 'အာမာ'တိ ပဋိဇာနန္တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – 'အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧကန္တသုခံ လောကံ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟရထာ'တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ 'နော'တိ ဝဒန္တိ။

''တျာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – 'အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧကံ ဝါ ရတ္တိံ ဧကံ ဝါ ဒိဝသံ ဥပဍ္ဎံ ဝါ ရတ္တိံ ဥပဍ္ဎံ ဝါ ဒိဝသံ ဧကန္တသုခိံ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာထာ'တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ 'နော'တိ ဝဒန္တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – 'အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဇာနာထ အယံ မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ ဧကန္တသုခဿ လောကဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ'တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ 'နော'တိ ဝဒန္တိ။

''တျာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – 'အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ယာ တာ ဒေဝတာ ဧကန္တသုခံ လောကံ ဥပပန္နာ' တာသံ ဒေဝတာနံ ဘာသမာနာနံ သဒ္ဒံ သုဏာထ- ''သုပ္ပဋိပန္နာတ္ထ၊ မာရိသာ၊ ဥဇုပ္ပဋိပန္နာတ္ထ ၊ မာရိသာ၊ ဧကန္တသုခဿ လောကဿ သစ္ဆိကိရိယာယ; မယမ္ပိ ဟိ၊ မာရိသာ၊ ဧဝံ ပဋိပန္နာ ဧကန္တသုခံ လောကံ ဥပပန္နာ'တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ''နော''တိ ဝဒန္တိ။

''တံ ကိံ မညသိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ နနု ဧဝံ သန္တေ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ? ''အဒ္ဓါ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ သန္တေ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ။

427. Potthapāda! Take another simile. Suppose there is a man making a stair-case in order to go up the turreted mansion in a place where four roads meet. He might be asked thus:

Friend! Do you, in making a stair-case in order to go up a turreted mansion, know wherther that mansion is in the East, or in the South, or in the West, or in the North; whether it is high or.low, or of medium height?'

When thus asked, he might answer 'No'.

Then, he might again be asked:

'Friend! Are you making a stair-case in order to go up a turreted mansion that you neither know nor perceive?'

When thus asked, he might answer 'Yes".

Now, Potthapāda, what do you think of this? If that be so, does not what that man says turn out to be without good ground?

"Venerable Sir! If that be so, what that man says is certainly without good ground."

Potthapāda! It is the same in this case. I approached those samaṇas and brāhmaṇas who believe and declare "Atta is indeed eternal bliss. It does not perish after the death (of the bady in which it had lived)', and asked:

"Eriends! Is it true you believe and declare that atta is indeed eternal bliss and that it does not perish after the death (of the body in which it had lived)?"

When thus asked, they affirmed "Indeed so"'. And I asked them again, "If that be so, friends, do you know and perceive the eternally blissful world?"

When thus asked, they replied "No"". Then I asked them again:

"Friends! If that be so, do you personally experience the eternally blissful atta for a night, or a day, or a half a night or half a day?"

When thus asked, they replied "No". Then I asked them again:

"Eriends! If that be so, do you know what the Path is and what the Practice is for the realization of the eternally blissful world?"

When thus asked, they replied "No". Then I asked them again:

"Friends! If that be so, do you hear devas who have been reborn in the eternally blissful world say: "Friend! Engage in right and proper Practice for the realization of the eternally blissful world. We also have been rebom in the eternally blissful world because of such Practice'"?"

When thus asked, they said "No".

Now, Poḷthapāda, what do you think of this? If that be so, does not what those samaṇas and brāhmaṇas say turn out to be without good ground?

"Venerable Sir! If that be so. what those samaṇas and brāhmanas say is certainly without good ground."

၄၂၇။ ပေါ်ဋ္ဌပါဒ ဥပမာသော်ကား လမ်းမလေးခုဆုံရာ၌ ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် လှေကားကိုပြုလုပ်နေသော ယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏၊ ထို (ယောကျ်ား) ကို ဤသို့ မေးကုန်ရာ၏ -

''အချင်းယောကျ်ား ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် လှေကားကို ပြုလုပ်သော သင်သည် ထို ပြာသာဒ်ကိုအရှေ့အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ တောင်အရပ်၌ (ရှိ၏ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ အနောက် အရပ်၌ (ရှိ၏ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ မြောက်အရပ်၌ (ရှိ၏ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ မြင့်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နိမ့်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလတ်စား (မနိမ့်မမြင့်) ဖြစ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း သိပါ၏လော''။

ဤသို့ မေးသော် ''မသိပါ''ဟု ဖြေဆိုရာ၏။ ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးမြန်းကုန်ရာ၏ -

''အချင်းယောကျ်ား သင်သည် မသိမမြင်ရသော ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် လှေကားကို ပြုဘိသလော''။

ဤသို့ မေးကုန်သော် ''ဟုတ်ပါ၏''ဟု ဖြေဆိုရာ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကား မချွတ်ပင်ဖြစ်နေပါသည်။

ဤအတူပင် ပေါဋ္ဌပါဒ ''အတ္တသည် စင်စစ် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိ''ဟုဤသို့ ဆိုလေ့ယူလေ့ရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့ အထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါသည် ဤသို့မေး၏ -

''အသျှင်တို့ အတ္တသည် စင်စစ် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိဟု သင်တို့သည်ဤသို့ ဆိုလေ့ယူလေ့ရှိကုန်၏ ဟူသည်မှာ မှန်သလော''။

--

ဤသို့ ငါမေးသော် ထိုသူတို့သည် ''မှန်ပါ၏''ဟု ဝန်ခံကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ -

''အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ သင်တို့သည် စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို သိမြင်၍ နေကုန်သလော''။

ဤသို့ မေးသော် ''သိမြင်၍ မနေပါကုန်''ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ -

''အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ တစ်ညဥ့်ဖြစ်စေ တစ်နေ့ဖြစ်စေ ညဥ့်ဝက်ဖြစ်စေ နေ့ဝက်ဖြစ်စေ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို သင်တို့ တွေ့သိနေကုန်သလော''။

ဤသို့ မေးသော် ''တွေ့သိမနေပါကုန်''ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ -

''အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ စင်စစ် ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဤကား လမ်းတည်း, ဤကား အကျင့်တည်းဟု သင်တို့ သိကုန်သလော''။

ဤသို့ ငါမေးသော် ''မသိပါကုန်''ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ -

''အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ 'အချင်းတို့ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကောင်းစွာကျင့်ကုန်လော့၊ ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်ကုန်လော့၊ အချင်းတို့ ငါတို့သည်လည်း ဤသို့ကျင့်ကုန်သော ကြောင့် စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကသို့ ရောက်ရကုန်၏'ဟု စင်စစ်ချမ်းသာသောလောကသို့ ရောက်နေသော နတ်တို့၏ ပြောဆိုသံကို သင်တို့ ကြားရကုန်သလော''။

ဤသို့ မေးသော် ''မကြားရပါကုန်''ဟု ဖြေဆိုကုန်၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသော စကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကားမချွတ်ပင် ဖြစ်နေပါသည်။

Tayo attapaṭilābhā တယော အတ္တပဋိလာဘာ
Arising of Thrce Forms of Attabhāva အတ္တဘောရခြင်း သုံးမျိုး

428. ‘‘Tayo kho me, poṭṭhapāda, attapaṭilābhā – oḷāriko attapaṭilābho, manomayo attapaṭilābho, arūpo attapaṭilābho. Katamo ca, poṭṭhapāda, oḷāriko attapaṭilābho? Rūpī cātumahābhūtiko kabaḷīkārāhārabhakkho [kabaḷīkārabhakkho (syā. ka.)], ayaṃ oḷāriko attapaṭilābho. Katamo manomayo attapaṭilābho? Rūpī manomayo sabbaṅgapaccaṅgī ahīnindriyo, ayaṃ manomayo attapaṭilābho. Katamo arūpo attapaṭilābho? Arūpī saññāmayo, ayaṃ arūpo attapaṭilābho.

၄၂၈. ‘‘တယော ခေါ မေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အတ္တပဋိလာဘာ – ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော၊ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော၊ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော။ ကတမော စ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော? ရူပီ စာတု

မဟာဘူတိကော ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခေါ [ကဗဠီကာရဘက္ခေါ (သျာ. က.)]၊ အယံ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော။ ကတမော မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော? ရူပီ မနောမယော သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ အဟီနိန္ဒြိယော၊ အယံ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော။ ကတမော အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော? အရူပီ သညာမယော၊ အယံ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော။

428. Patthapāda, there are three forms of attabhāva that can arise, namely, the gross form of attabhāva, the attabhāva generated by jhāna mind, and the attabhāva without corporeality.

Potthapāda! What is that arising of the gross form of attabhāva?)

There is the arising of the attabhāva made up of the four great primary elements, nourished by solid nutriments and having corporeality. This is the arising of the gross form of attabhāva.

Potthapāda! What is that arising of the attabhāva made of jhāna mind?

There is the arising of the attabhāva generated by jhāna mind endowed completely with all its minor and major physical organs and not deficient in any of the faculties of the senses. This is the arising of the attabhāva generated by jhāna mind:

Potthapāda! What is that arising of the attabhāva without corporeality ?

There is the arising of the attabhāva which is made of safīfīia without corporeality. This is the arising of the attabhāva without corporeality.

၄၂၈။ ပေါဋ္ဌပါဒ အတ္တဘောကို ရခြင်းတို့သည် ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကိုရခြင်း၁၊ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကိုရခြင်း၊ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကိုရခြင်း ဤသုံးပါးတို့တည်း။

ပေါဋ္ဌပါဒ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကိုရခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း -

မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်သော အစာအာဟာရ စားသောက်သော ရုပ်ရှိသော အတ္တဘောသည် ရှိ၏၊ ဤ (အတ္တဘောကို ရခြင်း) သည် ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရခြင်းပေတည်း။

(ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကိုရခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း -

အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေ မချို့တဲ့သော (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ရုပ်ရှိသော အတ္တဘောသည်ရှိ၏၊ ဤ (အတ္တဘောကို ရခြင်း) သည် (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရခြင်းပေတည်း။

ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကိုရခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း -

ရုပ်မရှိသော သညာဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောသည် ရှိ၏၊ ဤ (အတ္တဘောကို ရခြင်း) သည် ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရခြင်းပေတည်း။

429. ‘‘Oḷārikassapi kho ahaṃ, poṭṭhapāda, attapaṭilābhassa pahānāya dhammaṃ desemi – yathāpaṭipannānaṃ vo saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissathāti. Siyā kho pana te, poṭṭhapāda, evamassa – saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissati, dukkho ca kho vihāroti, na kho panetaṃ, poṭṭhapāda, evaṃ daṭṭhabbaṃ. Saṃkilesikā ceva dhammā pahīyissanti, vodāniyā ca dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissati, pāmujjaṃ ceva bhavissati pīti ca passaddhi ca sati ca sampajaññañca sukho ca vihāro.

၄၂၉. ‘‘ဩဠာရိကဿပိ ခေါ အဟံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အတ္တပဋိလာဘဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ – ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာတိ။ သိယာ ခေါ ပန တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဧဝမဿ – သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ၊ ဒုက္ခော စ ခေါ ဝိဟာရောတိ၊ န ခေါ ပနေတံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သံကိလေသိကာ စေဝ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ စ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ၊ ပါမုဇ္ဇံ စေဝ ဘဝိဿတိ ပီတိ စ ပဿဒ္ဓိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ သုခေါ စ ဝိဟာရော။

429. Potthapāda! I teach the doctrine that renounces the arising of the gross form ot attabhāva.

I declare: “By the practice (of the dhamma I teach) you will be free from dispositions that defile, you will develop the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) and you will yourselves come to realize and achieve in this very life the expansion and perfection of Wisdom (i.e,. Magga and Phala) through Magga Insight (abhiārna).

But then, Potthapāda, you might think:

'If the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be discarded, the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and pertection of Wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and achieved in this very life by oneself. To dwell thus (in that state) will be painful.'

Potthapāda! It should not be taken in that light. If the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be discarded, the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and perfection of Wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and achieved in this very life by oneself. To dwell thus (in that state) will bring about gladness, delightful satisfaction, calm, mindfulness, clear comprehension and bliss.

၄၂၉။ ပေါဋ္ဌပါဒ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရခြင်းကိုလည်း ပယ်ရန် ငါသည် တရားကို ဟော၏။

''(ငါဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော်) သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့''ဟု ငါဟော၏။ပေါဋ္ဌပါဒ သင့်အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏ - ''(ဟောသည့်အတိုင်းကျင့်လတ်သော်) ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခု ဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရလတ္တံ့၊ သို့ရာတွင် နေရခြင်းသည်ကား ဆင်းရဲသည် ဖြစ်လတ္တံ့''ဟု ဖြစ်ရာ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ဤအရာကို ဤသို့ မမှတ်အပ်၊ ထိုသို့ကျင့်လတ်သော် ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည်လည်း ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည်လည်းတိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရလတ္တံ့၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'ပါမောဇ္ဇ' သည်လည်းကောင်း၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်းအေးခြင်း 'ပဿဒ္ဓိ' သည်လည်းကောင်း၊ အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္ပဇဉ်' သည်လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း 'သုခ' သည်လည်းကောင်း ဖြစ်လတ္တံ့။

430. ‘‘Manomayassapi kho ahaṃ, poṭṭhapāda, attapaṭilābhassa pahānāya dhammaṃ desemi yathāpaṭipannānaṃ vo saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissathāti . Siyā kho pana te, poṭṭhapāda, evamassa – ‘saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissati, dukkho ca kho vihāro’ti, na kho panetaṃ, poṭṭhapāda, evaṃ daṭṭhabbaṃ. Saṃkilesikā ceva dhammā pahīyissanti, vodāniyā ca dhammā abhivaḍḍhissanti , paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva

dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissati, pāmujjaṃ ceva bhavissati pīti ca passaddhi ca sati ca sampajaññañca sukho ca vihāro.

၄၃၀. ‘‘မနောမယဿပိ ခေါ အဟံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အတ္တပဋိလာဘဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာတိ ။ သိယာ ခေါ ပန တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဧဝမဿ – ‘သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ၊ ဒုက္ခော စ ခေါ ဝိဟာရော’တိ၊ န ခေါ ပနေတံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သံကိလေသိကာ စေဝ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ စ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ၊ ပါမုဇ္ဇံ စေဝ ဘဝိဿတိ ပီတိ စ ပဿဒ္ဓိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ သုခေါ စ ဝိဟာရော။

430. And, Potthapāda! I teach the doctrine that renounces the arising of the attabhāva made of jhāna mind.

I declare: "By the practice (of the dhamma I teach) you will be free from dispositions that defile, you will develop the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) and you will yourselves come to realize and achieve in this very life the expansion and pertection ot Wisdom (i.e., Magga and Phala) through Magga Insight (abhiāfa).'

But then, Potthapāda, you might think:

If the dhamma is practised as taught, disposition: that defile will be discarded, the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and perfection of Wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and achieved in this very life by oneself. To dwell thus (in that state) will be paintul.

Potthapāda! It should not be taken in that light. If the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be discarded, the states (of Tranqulillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and perfection of Wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and achieved in this very life by oneself. To dwell thus (in that state) will bring about gladness, delightful satisfaction, calm, mindfulness, clear comprehension and bliss.

၄၃၀။ ပေါဋ္ဌပါဒ (စျာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရခြင်းကိုလည်း ပယ်ရန် ငါသည် တရားကိုဟော၏။

--

''(ငါဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော်) သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံ

ခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့.''ဟု ငါဟော၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ သင့်အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏ -

''(ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော်) ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက်ရောက်၍ နေရလတ္တံ့၊ သို့ရာတွင် နေရခြင်းသည်ကား ဆင်းရဲသည် ဖြစ်လတ္တံ့.''ဟု ဖြစ်ရာ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ဤအရာကို ဤသို့ မမှတ်အပ်၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည်လည်းကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည်လည်း တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရလတ္တံ့၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'ပါမောဇ္ဇ' သည်လည်းကောင်း၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်းအေးခြင်း 'ပဿဒ္ဓိ' သည်လည်းကောင်း၊ အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္ပဇဉ်' သည်လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း 'သုခ' သည်လည်းကောင်း ဖြစ်လတ္တံ့။

431. ‘‘Arūpassapi kho ahaṃ, poṭṭhapāda, attapaṭilābhassa pahānāya dhammaṃ desemi yathāpaṭipannānaṃ vo saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti , paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissathāti. Siyā kho pana te, poṭṭhapāda, evamassa – ‘saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissati, dukkho ca kho vihāro’ti, na kho panetaṃ , poṭṭhapāda, evaṃ daṭṭhabbaṃ. Saṃkilesikā ceva dhammā pahīyissanti, vodāniyā ca dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissati, pāmujjaṃ ceva bhavissati pīti ca passaddhi ca sati ca sampajaññañca sukho ca vihāro.

၄၃၁. ‘‘အရူပဿပိ ခေါ အဟံ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အတ္တပဋိလာဘဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာတိ။ သိယာ ခေါ ပန တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဧဝမဿ – ‘သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ၊ ဒုက္ခော စ ခေါ ဝိဟာရော’တိ၊ န ခေါ ပနေတံ ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သံ

ကိလေသိကာ စေဝ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ စ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ၊ ပါမုဇ္ဇံ စေဝ ဘဝိဿတိ ပီတိ စ ပဿဒ္ဓိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ သုခေါ စ ဝိဟာရော။

431. Potthapāda! I teach the doctrine that renounces the arising of the attabhāva without corporeality.

I declare: 'By the practice (of the dhamma I teach) you will be free from dispositions that defile, you will develop the states (of Tranguillity and Insight) that bring about purification (of mind) and you will yourselves come to realize and achieve in this very life the expansion and perfection of Wisdom (i.e., Magga and Phala) through Magga Insight (abhifūa).

But then, Potthapāda, you might think:

If the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be discarded, the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and perfection of Wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and achieved in this very life by oneself. To dwell thus (in that state) will be painful."

Poḷthapāda! It should not be taken in that light. If the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be discarded, the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and perfection of Wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and achieved in this very life by oneself. To dwell thus (in that state) will bring about gladness, delightful satisfaction, calm, mindfulness, clear comprehension and bliss.

၄၃၁။ ပေါဋ္ဌပါဒ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရခြင်းကိုလည်း ပယ်ရန် ငါသည် တရားကို ဟော၏။

''(ငါဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော်) သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့''ဟု ငါဟော၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ သင့်အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏ -

''(ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော်) ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်း

ကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက်ရောက်၍ နေရလတ္တံ့၊ သို့ရာတွင် နေရခြင်းသည်ကား ဆင်းရဲသည် ဖြစ်လတ္တံ့''ဟု ဖြစ်ရာ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ဤအရာကို ဤသို့ မမှတ်အပ်၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည်လည်းကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည်လည်း တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရလတ္တံ့၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'ပါမောဇ္ဇ' သည်လည်းကောင်း၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်းအေးခြင်း 'ပဿဒ္ဓိ' သည်လည်းကောင်း၊ အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္ပဇဉ်' သည်လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း 'သုခ' သည်လည်းကောင်း ဖြစ်လတ္တံ့။

432. ‘‘Pare ce, poṭṭhapāda, amhe evaṃ puccheyyuṃ – ‘katamo pana so, āvuso , oḷāriko attapaṭilābho, yassa tumhe pahānāya dhammaṃ desetha, yathāpaṭipannānaṃ vo saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissathā’ti, tesaṃ mayaṃ evaṃ puṭṭhā evaṃ byākareyyāma – ‘ayaṃ vā so, āvuso, oḷāriko attapaṭilābho, yassa mayaṃ pahānāya dhammaṃ desema, yathāpaṭipannānaṃ vo saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissathā’ti.

၄၃၂. ‘‘ပရေ စေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အမှေ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ကတမော ပန သော၊ အာဝုသော ၊ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော၊ ယဿ တုမှေ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေထ၊ ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒာနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ၊ တေသံ မယံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ဧဝံ ဗျာကရေယျာမ – ‘အယံ ဝါ သော၊ အာဝုသော၊ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော၊ ယဿ မယံ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမ၊ ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒာနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ။

432. Potthapāda! Others might question us thus:

'Friends, what is that arising of the gross form of attabhāva, the renunciation of which you teach, (saying) if the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be discarded, the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and perfection of wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and achieved in this very life by oneself?'

To them, we would reply thus:

“Friends, this is the arising of the gross form of attabhāva, the renunciation of which we teach, (saying) if the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be discarded, the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and perfection of wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and achieved in this very life by oneself.'
၄၃၂။ ပေါဋ္ဌပါဒ တစ်ပါးသော သူတို့သည် ငါတို့ကို ဤသို့ မေးကုန်ငြားအံ့ -

''ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) အသျှင်တို့သည် ကြမ်းတမ်း ထင်ရှား

--
သောအကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ ကြမ်းတမ်း ထင်ရှားသော ထိုအတ္တဘောရခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း''ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

ဤသို့မေးခဲ့လျှင် ထိုသူတို့အား ငါတို့သည် ဤသို့ ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏ -

''ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်သော သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) ငါတို့သည် ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသောအကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ ကြမ်းတမ်း၂ ထင်ရှားသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်း ဟူသည် ဤသည်ပင်တည်း''ဟု ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏။

433. ‘‘Pare ce, poṭṭhapāda, amhe evaṃ puccheyyuṃ – ‘katamo pana so, āvuso, manomayo attapaṭilābho, yassa tumhe pahānāya dhammaṃ desetha, yathāpaṭipannānaṃ vo saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissathā’ti? Tesaṃ mayaṃ evaṃ puṭṭhā evaṃ byākareyyāma – ‘ayaṃ vā so, āvuso, manomayo attapaṭilābho yassa mayaṃ pahānāya dhammaṃ desema, yathāpaṭipannānaṃ vo saṃkilesikā dhammā

pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti , paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissathā'ti.

၄၃၃. ''ပရေ စေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အမှေ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – 'ကတမော ပန သော၊ အာဝုသော၊ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော၊ ယဿ တုမှေ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေထ၊ ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ'တိ? တေသံ မယံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ဧဝံ ဗျာကရေယျာမ – 'အယံ ဝါ သော၊ အာဝုသော၊ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ယဿ မယံ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမ၊ ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ'တိ။

433. Potthapāda! Others might question us thus:

*Friends, what is that arising of the attabhāva made of jhāna mind, the renunciation of which you teach, (saying) if the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be discarded, the states (of Tranquillity and Insighč that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and perfection of Wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and achieved in this very life by oneself.'

To them, we would reply thus:

"Friends, this is the arising of the attabhāva generated by jhāna mind, the renunciation of which we teach, (saying) if the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be discarded, the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and perfection of Wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and achieved in this very life by oneself.

၄၃၃။ ပေါဋ္ဌပါဒ တစ်ပါးသောသူတို့သည် ငါတို့ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန်ငြားအံ့ -

''ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) အသျှင်တို့သည် (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီး သောအကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသောထိုအတ္တဘောကို ရခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း''ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

ဤသို့မေးခဲ့လျှင် ထိုသူတို့အား ငါတို့သည် ဤသို့ ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏ -

''ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွား ကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) ငါတို့သည် (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသောအကြောင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်း၃ ဟူသည် ဤသည်ပင်တည်း''ဟု ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏။

434. ''Pare ce, poṭṭhapāda, amhe evaṃ puccheyyuṃ – 'katamo pana so, āvuso, arūpo attapaṭilābho, yassa tumhe pahānāya dhammaṃ desetha , yathāpaṭipannānaṃ vo saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissathā'ti, tesaṃ mayaṃ evaṃ puṭṭhā evaṃ byākareyyāma – 'ayaṃ vā so, āvuso, arūpo attapaṭilābho yassa mayaṃ pahānāya dhammaṃ desema, yathāpaṭipannānaṃ vo saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissathā'ti.

''Taṃ kiṃ maññasi, poṭṭhapāda, nanu evaṃ sante sappāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī''ti? ''Addhā kho, bhante, evaṃ sante sappāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī''ti.
၄၃၄. ''ပရေ စေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ အမှေ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – 'ကတမော ပန သော၊ အာဝုသော၊ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော၊ ယဿ တုမှေ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေထ ၊ ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝឌ្ဍိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ'တိ၊ တေသံ မယံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ဧဝံ ဗျာကရေယျာမ – 'အယံ ဝါ သော၊ အာဝုသော၊ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ယဿ မယံ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမ၊ ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝឌ្ឍိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ'တိ။

''တံ ကိံ မညသိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ နနု ဧဝံ သန္တေ သပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ? ''အဒ္ဓါ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ သန္တေ သပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ။
434. Potthapāda! Others might guestion us thus:

'Friends, what is that arising of the attabhāva without corporeality, the renunciation of which you teach, (saying) if the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be discarded, the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be

developed, and the expansion and perfection of wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and achieved in this very life by oneself.'

To them, we would reply thus:

Friends, this is the arising of the attabhāva without corporeality, the renunciation of which we teach, (saying) if the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be discarded, the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and perfection of Wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and achieved in this very life by oneself.'

Now, Potthapāda, what do you think of this? That being so, are not our words based on good ground?

"Venerable Sir! That being so, your words are certainly based on good ground."

၄၃၄။ ပေါဋ္ဌပါဒ တစ်ပါးသော သူတို့သည် ငါတို့ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန်ငြားအံ့ -

''ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) အသျှင်တို့သည် ရုပ်မရှိသောအကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ ရုပ်မရှိသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း''ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

ဤသို့မေးခဲ့လျှင် ထိုသူတို့အား ငါတို့သည် ဤသို့ ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏ -

''ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) ငါတို့သည် ရုပ်မရှိသော အကြင်အတ္တဘောရခြင်းကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ ရုပ်မရှိသော ထိုအတ္တဘောကိုရခြင်း၄ဟူသည် ဤသည်ပင်တည်း''ဟု ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏။

--

ပေါဋ္ဌပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် (ငါတို့၏) စကားသည် အခြေအမြစ်ရှိသောစကား ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် (အသျှင်တို့၏) စကားသည် အခြေအမြစ်ရှိသောစကား မချွတ်ပင် ဖြစ်ပါ၏။

435. ‘‘Seyyathāpi, poṭṭhapāda, puriso nisseṇiṃ kareyya pāsādassa ārohaṇāya tasseva pāsādassa heṭṭhā. Tamenaṃ evaṃ vadeyyuṃ – ‘ambho purisa, yassa tvaṃ pāsādassa ārohaṇāya nisseṇiṃ karosi, jānāsi taṃ pāsādaṃ, puratthimāya vā disāya dakkhiṇāya vā disāya pacchimāya vā disāya uttarāya vā disāya ucco vā nīco vā majjhimo vā’ti? So evaṃ vadeyya – ‘ayaṃ vā so, āvuso, pāsādo, yassāhaṃ ārohaṇāya nisseṇiṃ karomi, tasseva pāsādassa heṭṭhā’ti.

‘‘Taṃ kiṃ maññasi, poṭṭhapāda, nanu evaṃ sante tassa purisassa sappāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī’’ti? ‘‘Addhā kho, bhante, evaṃ sante tassa purisassa sappāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī’’ti.
၄၃၅. ‘‘သေယျထာပိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပုရိသော နိဿေဏိံ ကရေယျ ပါသာဒဿ အာရောဟဏာယ တဿေဝ ပါသာဒဿ ဟေဋ္ဌာ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘အမ္ဘော ပုရိသ၊ ယဿ တွံ ပါသာဒဿ အာရောဟဏာယ နိဿေဏိံ ကရောသိ၊ ဇာနာသိ တံ ပါသာဒံ၊ ပုရတ္ထိမာယ ဝါ ဒိသာယ ဒက္ခိဏာယ ဝါ ဒိသာယ ပစ္ဆိမာယ ဝါ ဒိသာယ ဥတ္တရာယ ဝါ ဒိသာယ ဥစ္စော ဝါ နီစော ဝါ မဇ္ဈိမော ဝါ’တိ? သော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အယံ ဝါ သော၊ အာဝုသော၊ ပါသာဒော၊ ယဿာဟံ အာရောဟဏာယ နိဿေဏိံ ကရောမိ၊ တဿေဝ ပါသာဒဿ ဟေဋ္ဌာ’တိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ နနု ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ သပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ? ‘‘အဒ္ဓါ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ သပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။
435. Potthapāda! Take this simile. A man, in order to go up a turreted mansion, might to be making to a staircase below that very mansion. He might be asked thus:

“Friend! Do you, in making a stair-case to go up the turreted mansion, know whether that mansion is in the East, or in the South, or in the West, or in the North; whether it is high or low or of medium height?'

When asked thus, that man might answer:

“This friend, is the turreted mansion; and I am making a stair-case below that very turreted mansion.

What do you think of this, Potthapāda? If that be so, is not what that man said based on good ground?

"Venerable Sir! If that be so, what that man said is certainly based on good ground.”
၄၃၅။ ပေါဋ္ဌပါဒ ဥပမာသော်ကား ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် ထိုပြာသာဒ်အောက်၌ပင် လှေကားကိုပြုလုပ်နေသော ယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ရာ၏ -

''အချင်းယောကျ်ား ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် လှေကားကို ပြုလုပ်သော သင်သည် ထိုပြာသာဒ်ကိုအရှေ့အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ တောင်အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ အနောက် အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ မြောက်အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ မြင့်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နိမ့်၏ဟူ၍လည်းကောင်း အလတ်စား (မမြင့်မနိမ့်) ဖြစ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း သိပါ၏ လော''ဟုမေးကုန်ရာ၏၊

ထို (အမေးခံရသော) ယောကျ်ားသည် ဤသို့ ဖြေဆိုရာ၏ -

''အချင်းတို့ ထိုပြာသာဒ်ကား ဤသည်ပင်တည်း၊ ထိုပြာသာဒ် (ထက်) သို့တက်ရန် ထိုပြာသာဒ်၏အောက်၌ပင်ငါသည် လှေကားကို ပြုလုပ်နေပါ၏ဟု'' ဖြေဆိုရာ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည် အခြေအမြစ်ရှိသော စကား ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည် အခြေအမြစ်ရှိသောစကား မချွတ်ပင်ဖြစ်ပါ၏။

436. ‘‘Evameva kho, poṭṭhapāda, pare ce amhe evaṃ puccheyyuṃ – ‘katamo pana so, āvuso, oḷāriko attapaṭilābho…pe… katamo pana so, āvuso, manomayo attapaṭilābho…pe… katamo pana so, āvuso, arūpo attapaṭilābho, yassa tumhe pahānāya dhammaṃ desetha, yathāpaṭipannānaṃ vo saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissathā’ti, tesaṃ mayaṃ evaṃ puṭṭhā evaṃ byākareyyāma – ‘ayaṃ vā so, āvuso, arūpo attapaṭilābho, yassa mayaṃ pahānāya dhammaṃ desema, yathāpaṭipannānaṃ vo saṃkilesikā dhammā pahīyissanti, vodāniyā dhammā abhivaḍḍhissanti, paññāpāripūriṃ vepullattañca diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissathā’ti.

‘‘Taṃ kiṃ maññasi, poṭṭhapāda, nanu evaṃ sante sappāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī’’ti?
‘‘Addhā kho, bhante, evaṃ sante sappāṭihīrakataṃ bhāsitaṃ sampajjatī’’ti.

၄၃၆. ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ပရေ စေ အမှေ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ကတမော ပန သော၊ အာဝုသော၊ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော။ပေ။ ကတမော ပန သော၊ အာဝုသော၊ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော။ပေ။ ကတမော ပန သော၊ အာဝုသော၊ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော၊ ယဿ တုမှေ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေထ၊ ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓ

ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ၊ တေသံ မယံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ဧဝံ ဗျာကရေယျာမ – ‘အယံ ဝါ သော၊ အာဝုသော၊ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော၊ ယဿ မယံ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမ၊ ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ၊ ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ၊ ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ နနု ဧဝံ သန္တေ သပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ? ‘‘အဒ္ဓါ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ သန္တေ သပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။

436. Similarly, Potthapāda, if others might question us thus:

'Friends, what is that arising of the gross form of attabhāva, ... by oneself?'

'Friends, what is that arising of the attabhāva generated by jhāna mind, ... by oneself?'

'Friends, what is that arising of the attabhāva without corporeality, the renunciation of which you teach, (saying) if the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be discarded, the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and perfection of Wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and
achieved in this very life by oneself?'

To them, we would reply thus:

'Friends, this is the arising of the attabhāva without corporeality, the renunciation of which we teach, (saying) if the dhamma is practised as taught, dispositions that defile will be descarded, the states (of Tranquillity and Insight) that bring about purification (of mind) will be developed, and the expansion and perfection of Wisdom, through Magga Insight, will come to be realized and
achieved in this very life by oneself.'

What do you think of this, Potthapāda? If that be so, is not what we said based on good ground?

"Venerable Sir! If that be so, what you said is certainly based on good ground.”

၄၃၆။ ဤအတူပင် ပေါဋ္ဌပါဒ တစ်ပါးသော သူတို့သည် ငါတို့ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန် ငြားအံ့ -

''ငါ့သျှင်တို့ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။ပ။ ငါ့သျှင်တို့ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။ပ။ ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခု

ဘဝဌ်ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) အသျှင်တို့သည် ရုပ်မရှိသော အကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ ရုပ်မရှိသော ထို အတ္တဘောကို ရခြင်း ဟူသည်အဘယ်ပါနည်း''ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

ဤသို့ မေးခဲ့လျှင် ထိုသူတို့အား ငါတို့သည် ဤသို့ ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏ -

''ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝဌ်ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) ငါတို့သည် ရုပ်မရှိသော အကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ ရုပ်မရှိသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်း ဟူသည်ဤသည်ပင်တည်း''ဟု ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် (ငါတို့၏) စကားသည် အခြေအမြစ်ရှိသောစကား ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။

--
အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် (အသျှင်တို့၏) စကားသည် အခြေအမြစ်ရှိသောစကား မချွတ်ပင် ဖြစ်ပါ၏။

437. Evaṃ vutte citto hatthisāriputto bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘yasmiṃ, bhante, samaye oḷāriko attapaṭilābho hoti, moghassa tasmiṃ samaye manomayo attapaṭilābho hoti, mogho arūpo attapaṭilābho hoti; oḷāriko vāssa attapaṭilābho tasmiṃ samaye sacco hoti. Yasmiṃ, bhante, samaye manomayo attapaṭilābho hoti, moghassa tasmiṃ samaye oḷāriko attapaṭilābho hoti, mogho arūpo attapaṭilābho hoti; manomayo vāssa attapaṭilābho tasmiṃ samaye sacco hoti. Yasmiṃ, bhante, samaye arūpo attapaṭilābho hoti, moghassa tasmiṃ samaye oḷāriko attapaṭilābho hoti, mogho manomayo attapaṭilābho hoti; arūpo vāssa attapaṭilābho tasmiṃ samaye sacco hotī’’ti.

‘‘Yasmiṃ, citta, samaye oḷāriko attapaṭilābho hoti, neva tasmiṃ samaye manomayo attapaṭilābhoti saṅkhaṃ gacchati, na arūpo attapaṭilābhoti saṅkhaṃ gacchati ; oḷāriko attapaṭilābhotveva tasmiṃ samaye saṅkhaṃ gacchati. Yasmiṃ, citta, samaye manomayo attapaṭilābho hoti, neva tasmiṃ samaye oḷāriko attapaṭilābhoti saṅkhaṃ gacchati, na arūpo attapaṭilābhoti saṅkhaṃ gacchati; manomayo attapaṭilābhotveva tasmiṃ samaye saṅkhaṃ

gacchati. Yasmiṃ, citta, samaye arūpo attapaṭilābho hoti, neva tasmiṃ samaye oḷāriko attapaṭilābhoti saṅkhaṃ gacchati, na manomayo attapaṭilābhoti saṅkhaṃ gacchati; arūpo attapaṭilābhotveva tasmiṃ samaye saṅkhaṃ gacchati.

၄၃၇. ဧဝံ ဝုတ္တေ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ယသ္မိံ၊ ဘန္တေ၊ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ မောဃဿ တသ္မိံ သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ မောဃော အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ; ဩဠာရိကော ဝါဿ အတ္တပဋိလာဘော တသ္မိံ သမယေ သစ္စော ဟောတိ။ ယသ္မိံ၊ ဘန္တေ၊ သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ မောဃဿ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ မောဃော အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ; မနောမယော ဝါဿ အတ္တပဋိလာဘော တသ္မိံ သမယေ သစ္စော ဟောတိ။ ယသ္မိံ၊ ဘန္တေ၊ သမယေ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ မောဃဿ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ မောဃော မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ; အရူပေါ ဝါဿ အတ္တပဋိလာဘော တသ္မိံ သမယေ သစ္စော ဟောတီ’’တိ။

‘‘ယသ္မိံ၊ စိတ္တ၊ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ န အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ ; ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတ္ဝေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ယသ္မိံ၊ စိတ္တ၊ သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ န အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတ္ဝေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ယသ္မိံ၊ စိတ္တ၊ သမယေ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ န မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘောတ္ဝေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

437. At the time when the Bhagavā had thus spoken, Citta, the son of the elephant trainer, said to him:

"Venerable Sīr! At the time when the gross form of attabhāva has arisen in one, the arising of the attabhāva generated by jhāna mind is non-existent; the arising of the attabhāva without corporecality is also non-existent. In him, at that time, only the a arising of the gross form of attabhāva is real.

"Venerable Sir! At that time when the attabhāva generated by jhāna mind has arisen in one, the arising of the gross form of attabhāva is non-existent; the arising of the attabhāva without corporeality is also non existent. In him, at that time, only the arising of the attabhāva generated by jhāna mind is real."

"Venerable Sir! At the time when the attabhāva without corporeality has arisen in one, the arising of the gross form of attabhāva is non-existent; the arising of the attabhāva generated by

jhāna mind is also non-existent. In him, at that time, only the arising of the attabhāva without corporeality is real.”

Citta! At the time when there is the arising of the gross form of attabhāva, it should not be termed as the arising of the attabhāva generated by jhāna mind, nor the arising of the attabhāva without corporeality. It should only be termed as the arising of the gross form of attabhāva.

Citta! At the time when there is the arising of the attabhāva generated by jhāna mind, it should not be termed as the arising of the gross form of attabhāva, nor the arising of the attabhāva without corporeality. It should only be termed as the arising of the gross from of attabhāva generated by jhāna mind.

Citta! At the time when there is the arising of the attabhāva without corporeality, it should not be termed as the arising of the gross form of attabhāva, nor the arising of the attabhāva generated by jhāna mind. It should only be termed as the arising of the attabhāva without corporeality.

၄၃၇။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ဆင်ဆရာ့သားစိတ္တသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

''အသျှင်ဘုရား ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ ၅ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာစင်စစ် ရှိ၏။အသျှင်ဘုရား (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာ စင်စစ်ရှိ၏။အသျှင်ဘုရား ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ကြမ်းတမ်း ထင်ရှားသောအတ္တဘောကို ရခြင်းသည် အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာ စင်စစ်ရှိ၏''ဟု လျှောက်၏။

စိတ္တ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကိုရ၏ဟု မခေါ် ဆိုအပ်၊ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုလည်း မခေါ် ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟူ၍သာ ခေါ် ဆိုအပ်၏။

စိတ္တ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကိုရ၏ဟု မခေါ်ဆိုအပ်၊ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုလည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရ၏ ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

စိတ္တ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟု မခေါ်ဆိုအပ်၊ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုလည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရ၏ ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

438. ‘‘Sace taṃ, citta, evaṃ puccheyyuṃ – ‘ahosi tvaṃ atītamaddhānaṃ, na tvaṃ nāhosi; bhavissasi tvaṃ anāgatamaddhānaṃ, na tvaṃ na bhavissasi; atthi tvaṃ etarahi, na tvaṃ natthī’ti, evaṃ puṭṭho tvaṃ, citta, kinti byākareyyāsī’’ti?

‘‘Sace maṃ, bhante, evaṃ puccheyyuṃ – ‘ahosi tvaṃ atītamaddhānaṃ, na tvaṃ na ahosi; bhavissasi tvaṃ anāgatamaddhānaṃ, na tvaṃ na bhavissasi; atthi tvaṃ etarahi, na tvaṃ natthī’ti. Evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante, evaṃ byākareyyaṃ – ‘ahosāhaṃ atītamaddhānaṃ, nāhaṃ na ahosiṃ; bhavissāmahaṃ anāgatamaddhānaṃ, nāhaṃ na bhavissāmi; atthāhaṃ etarahi, nāhaṃ natthī’ti. Evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante, evaṃ byākareyya’’nti.

‘‘Sace pana taṃ, citta, evaṃ puccheyyuṃ – ‘yo te ahosi atīto attapaṭilābho, sova [sveva (sī. pī.), soyeva (syā.)] te attapaṭilābho sacco, mogho anāgato, mogho paccuppanno? Yo [yo vā (pī.)] te bhavissati anāgato attapaṭilābho, sova te attapaṭilābho sacco, mogho atīto, mogho paccuppanno? Yo [yo vā (pī.)] te etarahi paccuppanno attapaṭilābho, sova [so ca (ka.)] te attapaṭilābho sacco, mogho atīto, mogho anāgato’ti. Evaṃ puṭṭho tvaṃ, citta, kinti byākareyyāsī’’ti?

‘‘Sace pana maṃ, bhante, evaṃ puccheyyuṃ – ‘yo te ahosi atīto attapaṭilābho, sova te attapaṭilābho sacco, mogho anāgato, mogho paccuppanno. Yo te bhavissati anāgato attapaṭilābho, sova te attapaṭilābho sacco, mogho atīto, mogho paccuppanno. Yo te etarahi paccuppanno attapaṭilābho, sova te attapaṭilābho sacco, mogho atīto, mogho anāgato’ti. Evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante, evaṃ byākareyyaṃ – ‘yo me ahosi atīto attapaṭilābho, sova me attapaṭilābho tasmiṃ samaye sacco ahosi, mogho anāgato, mogho paccuppanno. Yo me bhavissati anāgato attapaṭilābho, sova me attapaṭilābho tasmiṃ samaye sacco bhavissati,

mogho atīto, mogho paccuppanno. Yo me etarahi paccuppanno attapaṭilābho, sova me attapaṭilābho sacco, mogho atīto, mogho anāgato’ti. Evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante, evaṃ byākareyya’’nti.

၄၃၈. ‘‘သစေ တံ၊ စိတ္တ၊ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘အဟောသိ တွံ အတီတမဒ္ဓါနံ၊ န တွံ နာဟောသိ; ဘဝိဿသိ တွံ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ န တွံ န ဘဝိဿသိ; အတ္ထိ တွံ ဧတရဟိ၊ န တွံ နတ္ထီ’တိ၊ ဧဝံ ပုဋ္ဌော တွံ၊ စိတ္တ၊ ကိန္တိ ဗျာကရေယျာသီ’’တိ?

‘‘သစေ မံ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘အဟောသိ တွံ အတီတမဒ္ဓါနံ၊ န တွံ န အဟောသိ; ဘဝိဿသိ တွံ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ န တွံ န ဘဝိဿသိ; အတ္ထိ တွံ ဧတရဟိ၊ န တွံ နတ္ထီ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘အဟောသာဟံ အတီတမဒ္ဓါနံ၊ နာဟံ န အဟောသိံ; ဘဝိဿာမဟံ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ နာဟံ န ဘဝိဿာမိ; အတ္ထာဟံ ဧတရဟိ၊ နာဟံ နတ္ထီ’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ဗျာကရေယျ’’န္တိ။

‘‘သစေ ပန တံ၊ စိတ္တ၊ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ယော တေ အဟောသိ အတီတော အတ္တပဋိလာဘော၊ သောဝ [သွေဝ (သီ. ပီ.)၊ သောယေဝ (သျာ.)] တေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော၊ မောဃော အနာဂတော၊ မောဃော ပစ္စုပ္ပန္နော? ယော [ယော ဝါ (ပီ.)] တေ ဘဝိဿတိ အနာဂတော အတ္တပဋိလာဘော၊ သောဝ တေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော၊ မောဃော အတီတော၊ မောဃော ပစ္စုပ္ပန္နော? ယော [ယော ဝါ (ပီ.)] တေ ဧတရဟိ ပစ္စုပ္ပန္နော အတ္တပဋိလာဘော၊ သောဝ [သော စ (က.)] တေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော၊ မောဃော အတီတော၊ မောဃော အနာဂတော’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော တွံ၊ စိတ္တ၊ ကိန္တိ ဗျာကရေယျာသီ’’တိ?

‘‘သစေ ပန မံ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ယော တေ အဟောသိ အတီတော အတ္တပဋိလာဘော၊ သောဝ တေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော၊ မောဃော အနာဂတော၊ မောဃော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ယော တေ ဘဝိဿတိ အနာဂတော အတ္တပဋိလာဘော၊ သောဝ တေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော၊ မောဃော အတီတော၊ မောဃော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ယော တေ ဧတရဟိ ပစ္စုပ္ပန္နော အတ္တပဋိလာဘော၊ သောဝ တေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော၊ မောဃော အတီတော၊ မောဃော အနာဂတော’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘ယော မေ အဟောသိ အတီတော အတ္တပဋိလာဘော၊ သောဝ မေ အတ္တပဋိလာဘော တသ္မိံ သမယေ သစ္စော အဟောသိ၊ မောဃော အနာဂတော၊ မောဃော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ယော မေ ဘဝိဿတိ အနာဂတော အတ္တပဋိလာဘော၊ သောဝ မေ အတ္တပဋိလာဘော တသ္မိံ သမယေ သစ္စော ဘဝိဿတိ၊ မောဃော အတီတော၊ မောဃော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ယော မေ ဧတရဟိ ပစ္စုပ္ပန္နော အတ္တပဋိလာဘော၊ သောဝ မေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော၊ မောဃော အတီတော၊ မောဃော အနာဂတော’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ဗျာကရေယျ’’န္တိ။

438: Citta! Suppose you were asked:

“Is it not that you existed in the past, and not that you did not exist? Is it not that you will exist in the future, and not that you will not exist? Is it not that you exist in the present, and not that you do not exist?'

How, then, Citta, would you answer that?

"Venerable Sir! Suppose I were asked:

'Is it not that you existed in the past, and not that you did not exist? Is it not that you will exist in the future, and not that you will not exist? Is it not that you.exist in the present, and not that you do not exist?

"Venerable Sir! I would answer thus:

I did exist in the past; it is not that I did not exist. I shall exist in the future; it is not that I shall not exist. I exist in the present; it is not that I do not exist. Venerable Sir! Were I asked thus, I would answer in this way."

Citta! Suppose you were asked:

"When in the past, there was the arising of attabhāva in you, was only that arīsing of attabhāva real in you? Was the future arising of attabhāva non-existent? Was the present arising of attabhāva, too, non-existent?

When in the future, there will be the arising of attabhāva in you, will only that arising of attabhāva be real in you? Will the past arising of attabhāva be non-existent? Will the present arising of attabhāva, too, be non-existent?'

"When in the present, there is the arising of attabhāva in you, is only that arising of attabhāva real in you? Is the past arising of attabhāva non-existent? Is the future arising of attabhāva, too, non-existent? How, then, Citta, would you answer that?

"Venerable Sir! Suppose I were asked:

"When in the past, there was the arising of attabhāva in you, was only that arising of attabhāva real in you? Was the future arising of attabhāva non-existent? Was the present arising of attabhāva, too, non-existent?

"When in the future, there will be the arising of attabhāva in you, will only that arising of attabhāva be real in you? Will the past arising of attabhāva be non-existent? Will the present arising of attabhāva, too, be non-existent?

"When in the present, there is the arising of attabhāva in you, is only that arising of attabhāva real in you? Is the past arising of attabhāva non-existent? Is the future arising of attabhāva, too, non-existent?'

"Venerable Sir! I would answer thus:

'When in the past, there was the arising of attabhāva in me, only that arising of attabhāva was real in me. The future arising of attabhāva was non-existent; the present arising of attabhāva, too, was non-existent.

'When in the future, there will be the arising of attabhāva in me, only that arising of attabhāva will be real in me. The past arising of attabhāva will be non-existent; the present arising of attabhāva, too, will be non-existent.

"When in the present, there is the arising of attabhāva in me, only that arising of attabhāva is real in me. The past arising of attabhāva is non-existent; the future arising of attabhāva, too, is non-existent.' Venerable Sir! Were I asked thus, I would answer in this way."

၄၃၈။ စိတ္တ သင့်ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန်ငြားအံ့ -

''သင်သည် ရှေး (အတိတ်) အခါ၌ မဖြစ်ခဲ့သည်ကား မဟုတ်၊ ဖြစ်ခဲ့သည်သာ မဟုတ်ပါလော။ သင်သည်နောင် (အနာဂတ်) အခါ၌ မဖြစ်လတ္တံ့သည်ကား မဟုတ်၊ ဖြစ်လတ္တံ့သည်သာ မဟုတ်ပါ လော။သင်သည် ယခု (ပစ္စုပ္ပန်) အခါ၌ ဖြစ်မနေသည်ကား မဟုတ်၊ ဖြစ်နေသည်သာ မဟုတ်ပါလော''ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

စိတ္တ ဤသို့ မေးခဲ့သော် သင်သည် အဘယ်သို့ ဖြေကြားမည်နည်း။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန်ငြားအံ့ -

''သင်သည် ရှေး (အတိတ်) အခါ၌ မဖြစ်ခဲ့သည်ကား မဟုတ်၊ ဖြစ်ခဲ့သည်သာ မဟုတ်ပါလော။ သင်သည်နောင် (အနာဂတ်) အခါ၌ မဖြစ်လတ္တံ့သည်ကား မဟုတ်၊ ဖြစ်လတ္တံ့သည်သာ မဟုတ်ပါ လော။ သင်သည်ယခု (ပစ္စုပ္ပန်) အခါ၌ ဖြစ်မနေသည်ကား မဟုတ်၊ ဖြစ်နေသည်သာ မဟုတ်ပါ လော''ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မေးသော် အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဖြေကြားပါအံ့ -

--

''ငါသည် ရှေး (အတိတ်) အခါ၌ ဖြစ်ခဲ့၏၊ မဖြစ်ခဲ့သည်ကား မဟုတ်ပါ။ ငါသည် နောင် (အနာဂတ်) အခါ၌ ဖြစ်ပါလတ္တံ့၊ မဖြစ်လတ္တံ့သည်ကား မဟုတ်ပါ။ ငါသည် ယခု (ပစ္စုပ္ပန်) အခါ၌ ဖြစ်နေပါ၏၊ ဖြစ်မနေသည်ကား မဟုတ်ပါ''ဟု ဖြေကြားပါအံ့။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့မေးသော် အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဖြေကြားပါအံ့။

စိတ္တ သင့်ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန်ငြားအံ့ -

''သင့်အား အကြင် အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာသင့်အား စင်စစ် ရှိသလော့၊ အနာဂတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိသလော့၊ ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် လည်း မရှိသလော။

သင့်အား အကြင် အနာဂတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာသင့်အား စင်စစ် ရှိသလော့၊ အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိသလော့၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်လည်း မရှိသလော။

သင့်အား အကြင် ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာသင့်အား စင်စစ် ရှိသလော့၊ အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိသလော့၊ အနာဂတ်အတ္တဘော ကို ရခြင်းသည်လည်း မ ရှိသလော''ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

စိတ္တ ဤသို့ မေးသော် သင်သည် အဘယ်သို့ ဖြေကြားမည်နည်း။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန်ငြားအံ့ -

''သင့်အား အကြင် အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာသင့်အား စင်စစ် ရှိသလော့၊ အနာဂတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိသလော့၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် လည်း မရှိသလော။

သင့်အား အကြင် အနာဂတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည် သာသင့်အား စင်စစ် ရှိသလော့၊ အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိသလော့၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်လည်း မရှိသလော။

ယခုအခါ သင့်အား အကြင် ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာ သင့် အား စင်စစ် ရှိသလော့၊ အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိသလော့၊ အနာဂတ်အတ္တဘောကို ရခြင်း သည်လည်း မရှိသလော''ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မေးသော် အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဖြေကြားပါအံ့ -

''ငါ့အား အကြင် အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာထိုအခါ၌ ငါ့အား စင်စစ် ရှိခဲ့၏၊ အနာဂတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိပါ၊ ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောကိုရခြင်းသည်လည်း မရှိပါ။

ငါ့အား အကြင် အနာဂတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာထိုအခါ၌ ငါ့ အား စင်စစ် ရှိလတ္တံ့၊ အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိပါ၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်လည်း မ ရှိပါ။

ယခုအခါ ငါ့အား အကြင် ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာ ငါ့အား စင်စစ် ရှိ၏၊ အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိပါ၊ အနာဂတ် အတ္တဘောကိုရခြင်းသည်လည်း မရှိ ပါ''ဟု ဖြေကြားပါအံ့။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မေးသော် အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဖြေကြားပါအံ့။

439. ‘‘Evameva kho, citta, yasmiṃ samaye oḷāriko attapaṭilābho hoti, neva tasmiṃ samaye manomayo attapaṭilābhoti saṅkhaṃ gacchati, na arūpo attapaṭilābhoti saṅkhaṃ gacchati. Oḷāriko attapaṭilābho tveva tasmiṃ samaye saṅkhaṃ gacchati. Yasmiṃ, citta, samaye manomayo attapaṭilābho hoti…pe… yasmiṃ, citta, samaye arūpo attapaṭilābho hoti, neva tasmiṃ samaye oḷāriko attapaṭilābhoti saṅkhaṃ gacchati, na manomayo attapaṭilābhoti saṅkhaṃ gacchati; arūpo attapaṭilābho tveva tasmiṃ samaye saṅkhaṃ gacchati.

၄၃၉. ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ၊ စိတ္တ၊ ယသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ န အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော တွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ယသ္မိံ၊ စိတ္တ၊ သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ။ပေ။ ယသ္မိံ၊ စိတ္တ၊ သမယေ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ န မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော တွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

439. Similarly, Citta, at the time when there is the arising of the gross form of attabhāva, it should not be termed as the arising of the attabhāva generated by jhāna mind, nor as the arising of the attabhāva without corporeality. It should only be termed as the arising of the gross form of attabhāva.

Citta! At the time when there is the arising of the attabhāva generated by jhāna mind...

Citta! At the time when there is the arising of the attabhāva without corporeality, it should not be termed as the arising of the gross form of attabhāva, nor as the arising of the attabhāva generated by jhāna mind. It should only be termed as the arising of the attabhāva without corporeality.

၄၃၉။ စိတ္တ ဤအတူသာလျှင် ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟု မခေါ်ဆိုအပ်၊ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုလည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

စိတ္တ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ။ပ။

စိတ္တ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟု မခေါ်ဆိုအပ်၊ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုလည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ ရုပ်မရှိသောအတ္တဘောကို ရ၏ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

440. ‘‘Seyyathāpi, citta, gavā khīraṃ, khīramhā dadhi, dadhimhā navanītaṃ, navanītamhā sappi, sappimhā sappimaṇḍo. Yasmiṃ samaye khīraṃ hoti, neva tasmiṃ samaye dadhīti saṅkhaṃ gacchati, na navanītanti saṅkhaṃ gacchati, na sappīti saṅkhaṃ gacchati, na sappimaṇḍoti saṅkhaṃ gacchati; khīraṃ tveva tasmiṃ samaye saṅkhaṃ gacchati. Yasmiṃ samaye dadhi hoti…pe… navanītaṃ hoti… sappi hoti… sappimaṇḍo hoti, neva tasmiṃ samaye khīranti saṅkhaṃ gacchati, na dadhīti saṅkhaṃ gacchati, na navanītanti saṅkhaṃ gacchati, na sappīti saṅkhaṃ gacchati; sappimaṇḍo tveva tasmiṃ samaye saṅkhaṃ gacchati. Evameva kho, citta, yasmiṃ samaye oḷāriko attapaṭilābho hoti…pe… yasmiṃ, citta, samaye manomayo attapaṭilābho hoti…pe… yasmiṃ, citta, samaye arūpo attapaṭilābho hoti, neva tasmiṃ samaye oḷāriko attapaṭilābhoti saṅkhaṃ gacchati, na manomayo attapaṭilābhoti saṅkhaṃ gacchati; arūpo attapaṭilābho tveva tasmiṃ samaye saṅkhaṃ gacchati. Imā kho citta, lokasamaññā lokaniruttiyo lokavohārā lokapaññattiyo , yāhi tathāgato voharati aparāmasa’’nti.

၄၄၀. ‘‘သေယျထာပိ၊ စိတ္တ၊ ဂဝါ ခီရံ၊ ခီရမှာ ဒဓိ၊ ဒဓိမှာ နဝနီတံ၊ နဝနီတမှာ သပ္ပိ၊ သပ္ပိမှာ သပ္ပိမဏ္ဍော။ ယသ္မိံ သမယေ ခီရံ ဟောတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဒဓီတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ န နဝနီတန္တိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ န သပ္ပီတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ န သပ္ပိမဏ္ဍောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; ခီရံ တွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ယသ္မိံ သမယေ ဒဓိ ဟောတိ။ပေ.။ နဝနီတံ ဟောတိ။ သပ္ပိ ဟောတိ။ သပ္ပိမဏ္ဍော ဟောတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ ခီရန္တိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ န ဒဓီတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ န နဝနီတန္တိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ န သပ္ပီတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; သပ္ပိမဏ္ဍော တွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ စိတ္တ၊ ယသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ။ပေ.။ ယသ္မိံ၊ စိတ္တ၊ သမယေ မနောမယော

အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ။ပေ.။ ယသ္မိံ စိတ္တ၊ သမယေ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ န မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော တွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဣမာ ခေါ စိတ္တ၊ လောကသမညာ လောကနိရုတ္တိယော လောကဝေါဟာရာ လောကပညတ္တိယော ၊ ယာဟိ တထာဂတော ဝေါဟရတိ အပရာမသ''န္တိ။

440. Take this example, Citta. From a cow comes milk, and from the milk curds, and from the curds cream, and from the cream butter, and from the butter ghee; but when it is milk, it 1s not called curds, or cream, or butter, or ghee. At the time when it is milk, it is called milk.

But when it is curds, ...when itis cream,... when it is butter,... when it is ghee, it is not called milk, or curds, or cream, or butter. At the time when it is ghee, it is called ghee.

Similarly, Citta, at the time when there is the arising of the gross from of attabhāva .….

At the time when there is the arising of the attabhāva generated by jhāna mind......

At the time when there is the arising of the attabhāva without corporeality, it should not be termed as the arising of the gross form of attabhāva, nor as the arising ot the attabhāva generated by jhāna mind. It should only be termed as the arising of the attabhāva without corporeality.

Citta! All these (such as the arising otf attabhāva) are mere names, expressions, terms and designations in common use in the world. The Tathāgata uses these terms but does not consider them in a wrong way.

၄၄၀။ စိတ္တ ဥပမာသော်ကား နွားမမှ နို့ရည်, နို့ရည်မှ နို့ဓမ်း, နို့ဓမ်းမှ ဆီဦး, ဆီဦးမှ ထောပတ်, ထောပတ်မှ ထောပတ်ကြည် ဖြစ်၏၊ (ထိုတွင်) နို့ရည်ဖြစ်သောအခါ နို့ဓမ်း ဟူ၍ မခေါ်ဆိုအပ်၊ ဆီဦးဟူ၍လည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထောပတ် ဟူ၍လည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထောပတ်ကြည် ဟူ၍လည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ နို့ရည်ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

နို့ဓမ်းဖြစ်သောအခါ။ပ။ ဆီဦးဖြစ်သောအခါ။ ထောပတ်ဖြစ်သောအခါ။ ထောပတ်ကြည်ဖြစ်သောအခါ နို့ရည်ဟူ၍ မခေါ်ဆိုအပ်၊ နို့ဓမ်းဟူ၍လည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ဆီဦးဟူ၍လည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထောပတ်ဟူ၍လည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ ထောပတ်ကြည်ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

စိတ္တ ဤအတူသာလျှင် ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ။ပ။

စိတ္တ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ။ပ။

စိတ္တ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုမခေါ်ဆိုအပ်၊ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုလည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ ရုပ်မရှိသောအတ္တဘောကို ရ၏ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

စိတ္တ ဤ (အတ္တဘောကို ရခြင်းဟူသော) အရာတို့သည် လောကအမည်များ, လောကအဆိုများ, လောကအခေါ် အဝေါ်များ, လောကပညတ်များ ဖြစ်ကုန်၏၊ ယင်းအမည်ပညတ်တို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မှားယွင်းစွာ မ သုံးသပ်မူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဟောတော်မူ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

441. Evaṃ vutte, poṭṭhapādo paribbājako bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘abhikkantaṃ, bhante! Abhikkantaṃ, bhante, seyyathāpi, bhante, nikkujjitaṃ vā ukkujjeyya, paṭicchannaṃ vā vivareyya, mūḷhassa vā maggaṃ ācikkheyya, andhakāre vā telapajjotaṃ dhāreyya – ‘cakkhumanto rūpāni dakkhantī’ti. Evamevaṃ bhagavatā anekapariyāyena dhammo pakāsito. Esāhaṃ, bhante, bhagavantaṃ saraṇaṃ gacchāmi dhammañca bhikkhusaṅghañca. Upāsakaṃ maṃ bhagavā dhāretu ajjatagge pāṇupetaṃ saraṇaṃ gata’’nti.

၄၄၁. ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ ပေါဋ္ဌပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ! အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ၊ သေယျထာပိ၊ ဘန္တေ၊ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ – ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ’’န္တိ။

441. When that has been said, Potthapāda, the wandering ascetic, addressed the Bhagavā thus:

“Venerable Sir! Excellent (is the dhamma)! Venerable Sir! Excellent (is the dhamma)! Just as, Venerable Sir, one turns up what lies upside down, just as one uncovers what lies covered, just as one shows the way to another who is lost, just as one holds up a lamp in the darkness for those with eyes to see visible objects, even so have you revealed the dhamma to me in various ways. Venerable Sir! I take refuge in the Buddha; I take refuge in the Dhamma and I take refuge in the Samgha. Please take me as a lay disciple from now on till the end of my life."

၄၄၁။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

''အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကိုမြင်ကြလိမ့်မည်ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီး တန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြ

ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း (အသျှင်ဘုရား) ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကိုပြတော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ဆည်းကပ်ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟူ၍ မှတ်တော်မူပါ''ဟု လျှောက်၏။

Cittahatthisāriputtaupasampadā စိတ္တဟတ္ထိသာရိပုတ္တဥပသမ္ပဒာ
Citta, Son of Elephant Trainer, Reguests Admission into the Order
ဆင်ဆရာ့သားစိတ္တ ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းခြင်း

442. Citto pana hatthisāriputto bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘abhikkantaṃ, bhante; abhikkantaṃ, bhante! Seyyathāpi, bhante, nikkujjitaṃ vā ukkujjeyya, paṭicchannaṃ vā vivareyya, mūḷhassa vā maggaṃ ācikkheyya, andhakāre vā telapajjotaṃ dhāreyya – ‘cakkhumanto rūpāni dakkhantī’ti. Evamevaṃ bhagavatā anekapariyāyena dhammo pakāsito. Esāhaṃ, bhante, bhagavantaṃ saraṇaṃ gacchāmi dhammañca bhikkhusaṅghañca. Labheyyāhaṃ, bhante, bhagavato santike pabbajjaṃ, labheyyaṃ upasampada’’nti.

၄၄၂. စိတ္တော ပန ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ; အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ! သေယျထာပိ၊ ဘန္တေ၊ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ – ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ လဘေယျာဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ’’န္တိ။

442. And, Citta, the son of the elephant trainer, addressed the Bhagavā thus:

"Venerable Sir! Excellent (is the dhamma)! Venerable Sir! Excellent (is the dhamma)! just as, Venerable Sir, one has turned up what lies upside down, just as one has uncovered what lies covered, just as one shows the way to another who is lost, just as one holds up a lamp in the darkness for those with eyes to see visible objects, even so have you revealed the dhamma to me in various ways. Venerable Sir! I take refuge in the Buddha; I take refuge in the Dhamma and I take refuge in the Samgha. May I in the presence of the Bhagavā be permitted to go forth from the world; may I receive admission into the Order."

၄၄၂။ ဆင်ဆရာ့သား စိတ္တသည်ကား မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

''အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန်ကိုပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်ဟုအမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း အသျှင်ဘုရား ဤအတူသာလျှင်မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရားအကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်းကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ် ပါ၏၊ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရလိုပါ၏၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုပါ၏''ဟု လျှောက်၏။

443. Alattha kho citto hatthisāriputto bhagavato santike pabbajjaṃ, alattha upasampadaṃ. Acirūpasampanno kho panāyasmā citto hatthisāriputto eko vūpakaṭṭho appamatto ātāpī pahitatto viharanto na cirasseva – yassatthāya kulaputtā sammadeva agārasmā anagāriyaṃ pabbajanti, tadanuttaraṃ – brahmacariyapariyosānaṃ diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja vihāsi. 'Khīṇā jāti, vusitaṃ brahmacariyaṃ, kataṃ karaṇīyaṃ, nāparaṃ itthattāyā'ti – abbhaññāsi. Aññataro kho panāyasmā citto hatthisāriputto arahataṃ ahosīti.

၄၄၃. အလတ္ထ ခေါ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။ အစိရူပသမ္ပန္နော ခေါ ပနာယသ္မာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော န စိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ – အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော ခေါ ပနာယသ္မာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော အရဟတံ အဟောသီတိ။

443. Citta, the son of the elephant trainer, was initated into the Order in the presence of the Bhagavā and subsequently admitted as a bhikkhu. Not long after, Citta, the son of the elephant trainer, dwelling along and in seclusion, vigilant and zealous, inclined his mind (to Nibbāna), and he soon attained,

by-himself, in this very life, by virtue of Magga Insight, the fruits of the noblest and the most supreme arahatship which is the ultimate goal for which men of good family renounce hearth and home to lead the homeless life.

Then he knew that rebirth was no more (for him); that he had lived the Life of Purity, that what he had to do (for the realization of Magga) had been done; and that he had nothing more

to do (tor such realization). And so the Venerable Citta, the son of the elephant trainer, became one of the arahats.

၄၄၃။ ဆင်ဆရာ့သား စိတ္တသည် မြတ်စွာဘုရားထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရ၏၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရ၏၊ ရဟန်းဖြစ်၍ မကြာသေးမီ ဆင်ဆရာ့သား အသျှင်စိတ္တသည် တစ်ယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်၍မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် (နိဗ္ဗာန်သို့) စိတ်ကို စေလွှတ်၍ နေ၏၊ ထိုသို့ နေသည်ရှိသော်လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်သော အမျိုးသားများ လိုလားအပ်သော အကျင့်မြတ်၏အဆုံးဖြစ်သော အတုမရှိသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မကြာမီ ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေ၏၊ ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှာ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏၊ ဆင်ဆရာ့သားအသျှင်စိတ္တသည် ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါး အပါအဝင် ဖြစ်တော်မူလေသတည်း။

Poṭṭhapādasuttaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ. ပေါဋ္ဌပါဒသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

End of Potthapāda Sutta, the ninth in this Vagga. ကိုးခုမြောက်သော ပေါဋ္ဌပါဒသုတ် ပြီး၏။